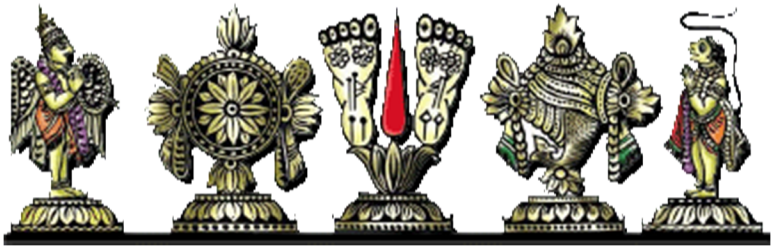
śrīḥ
śrīmate rāmānujāya namaḥ

Kriyasagaram

Volume – 2

śrī pāncarātra agame

శ్రీ భగవత్ ప్రతిష్ఠా విధిః

(Telugu)

By:
Sri Pancharatra Agama Vidvan
Therazhundur K.Sriraman Battacharyar,
Sri Pancharatra Agama Samrakshana Sabha,
CG1-214, East Adayavalanjan St,
Srirangam, Trichy - 620-006.
97917-02035
sriramanbattachar@gmail.com
www.kriyasagaram.in

శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయనమః

శ్రీ భగవత్ ప్రతిష్ఠా విధిః

శ్రీ రాజగోపాల స్వామి ధ్యానం-చంపకారణ్యమాహాత్మ్యే-

దక్షిణద్వారకామధ్యే నిశాఖ్య సరితస్తటే.

చింతయేచ్చంపకారామే కల్పద్రోః పాదమూలకే.

ప్రాకార గోపురోపేతే స్వర్ణమంటప సమ్వృతే.

నానారత్నమయే దివ్యే స్వాయంభువ విమానకే.

తన్మధ్యే గర్భగేహే తు పద్మపీఠే స్థితంవిభుం.

వాసుదేవం చతుర్బాహుం ఇంద్రనీలసమప్రభం.

సర్వాఽలంకార సంయుక్తం శంఖచక్ర గదాధరం.

దధానం దక్షిణే హస్తే రమ్యామభయ ముద్రికాం.

సువర్ణమకుటోపేతం మా మహీ పరిసేవితాం.

తస్యాగ్రే రాజగోపాలం దివ్య సిహ్మాసనేస్థితం.

దివ్యపీతాంబరధరం దివ్యాకల్ప పరిష్కృతం.

దివ్యస్రగ్గంధ కస్తూరి కుంకుమాంకిత వక్షసం.

త్రిభంగి లలితాకారం పరమాత్మానమవ్యయం.

దక్షిణం స్వస్తితం వామం న్యస్యంతం కుంచితం పదం.

పద్మనాభం పరంజ్యోతి శ్రియోవాత్సవ్య వక్షసం.

అబ్జాభ కంఠవిభ్రాజత్కంఠికాద్యైరలంకృతం.

మందస్మితముదారాంగం మదనాయుత సుందరం.

రుక్మిణీం సత్యభామాది స్త్రీభిరష్టాభిరావృతం.

షోడశస్త్రీ సహస్రేశం శ్రీ చంపకేశం పరాత్పరం.

ఏక వస్త్రాంచితో బాలః బర్హాపీడాంబుజాననః.

గోపదండ చరోమంథన్ చారయన్ పశుమండలం.

పాదుకాక్త పదాంబోజ పద్మాజానిరదృశ్యతే.

తం దృష్ట్వా ప్రణమన్భక్త్యా పునరన్యమయాచితం.

వస్తుమేస్తు దృశోరగ్రే కస్తూరి తిలకాంచితం.

అస్తోక కరుణారంద్రం న్యస్తులం చంపకాలయం.

హేమవేత్రం త్రిణతిమకరే దక్షిణే సందధానం.

సత్యాంసైన్యం కరసరసిజం వామభాగే న్యసంతం.

వ్యస్తతాంఘ్రి స్మితవదనయా భైమయా ప్రేక్ష్యమాణః.

తిష్ఠన్ మధ్యే కనకగహనే శ్రీరాజగోపాల రూపః.

****

లక్షం తు చతురో వేదాః లక్షం భరత ముచ్యతే .

శిల్పం లక్షద్వయం చైవ చాతుర్లక్షం తు జ్యోతిషం.

పంచ లక్షప్రమాణేన పాంచరాత్రం ప్రశస్యతే.

ఆగమం భరతం శిల్పం వైద్యం జ్యోతిషమేవచ.

పంచశాస్త్రాణాం సమ్యోగాత పాంచరాత్రం ప్రశస్యతే.

పాంచరాత్రోక్త విధినాయోఽర్చయేద్భగవద్ధరిం.

స వై న లిప్యతే పాపైః భుక్తిం ముక్తిం చ విందతి.

ఇత్యాది వైశేషిక ప్రమాణేన విరాజమాన శ్రీ పాంచరాత్ర ఆగమోక్త విధినా పూర్వాచార్యైః అనుగ్రహీత భగవత్ప్రతిష్ఠా విధిం వక్తుం ప్రారభ్యతే.

ఆచార్య వరణం తస్య లక్షణం చ.

వేదాంతార్థ ప్రవీణశ్చ పాంచరాత్రార్థ తత్వ విత్.

పరంపరా దీక్షితస్య కులేజాతః సమాధిమాన్.

దీక్షాముభయతః ప్రాప్తః పంచకాలఃక్రియాత్మకః.

యోగశాస్త్రః ప్రవీణశ్చ జ్ఞానవాన్మోక్ష చింతకః.

భువఃపరిగ్రహాద్యావత్ప్రతిష్ఠాంతం చ యాక్రియా.

అసహాయేన తాం కర్తుం శక్తో మధ్యే న రోగవాన్.

స్వతంత్రో వృద్ధ సేవీచ రూపవానపి చాస్తికః.

పరైరనిందితైశ్చైవ కీర్తిమాన్ విజితేంద్రియః.

మానసారాధనే దక్షో మంత్రశాస్త్ర విచక్షణః.

సిద్ధ మంత్రః సర్వదర్శీ భట్టాచార్యః స ఉచ్యతే.

ఇత్యుక్త భట్టాచార్య గృహస్య యజమానః స్వయం గత్వా. తస్యహస్తే నారికేరఫలందత్వా. సాష్టాంగం ప్రణమ్య.

"అహం భగవతః విష్ణోఃమందిరం కర్తు ముద్యతః.

లక్షణజ్ఞో భవాన్ సౌధం కర్తుమర్హసి శిల్పిభిః.

ఇతి సవినయం ప్రార్థ్య. ఋత్విజానాం వృణీయాత్."

యూయం శ్రీ పాంచరాత్రస్య తత్వజ్ఞా బ్రహ్మ వాదినః.

అతోహరేః ప్రతిష్ఠార్థం ప్రాసాదస్య మయాసహ.

కురుధ్వం కర్మ విధివత్ నాఽపచారో భవేద్యథా.

ఇతి స దక్షిణ తాంబూలేన సహ ఋత్విగ్వరణం కుర్యాత్. ప్రథమం స్వగృహే భగవంతంపూజయిత్వా. తదనంతరం సవేద వాద్య ఘోషైస్సహ మాంగర్యకుంభేన మందిరం ప్రవిశ్య. కార్తాంతికైః (జ్యోతిషశాస్త్రకైః) సహ ప్రతిష్ఠాదినం నిశ్చయిత్వా.

ప్రతిష్ఠా దిన నిర్ణయం.

సమ్వత్సరే ఉత్తరాయణే అతి వైశేషికః. ఆషాఢ భాద్రపద, ధనుర్మాస-మాఘ మాసాదీన్ వర్జయేత్. అన్యత్ర మాసేషు శుక్ల పక్ష ద్వితీయాది పూర్ణిమా కృష్ణపక్షస్య సప్తమీ పర్యంతం గృహ్ణీయాత్. అష్టమీం వర్జయిత్వా. వాసరేషు సోమ సౌమ్య గురు శుక్ర రవి వారాణి ప్రశస్తాః. నక్షత్రేషు అశ్వినీ రోహిణీ పునర్వసు పుష్యమీ ఉత్తరత్రయ
హస్త శ్రవణ రేవతి ఇత్యాదయః శ్రేష్ఠతమః. లగ్నేషు వృషభ మిథున సింహ ధనుః మీన తులా లగ్నాని అతి విశేషాః. ఏతేషు వ్యతీపాత సంక్రాంతి గ్రహణ మలమాసాది గురు శుక్ర మౌఢ్యం వర్జితాని. యల్లగ్నం యా చ తిథి చ యజమానస్య రాజ్ఞో రాష్ట్రస్య క్షేమాయ కల్ప్యతే తత్తిథౌ సులగ్నే ప్రతిష్ఠాపనం కారయేత్.

యాగ శాలా హోమ కుండ నిర్ణయ విధిః.

తదనంతరం యాగశాలా నిర్మాణంకుర్యాత్. యాగశాలాయాం పంచవేదికాం కల్పయిత్వా. ప్రథమే మధ్య వేదికాయాం మహాకుంభ స్థాపనార్థం. ద్వితీయే విమాన కుంభార్థం. నయనోన్మీలన శయనాధివాసార్థం.ఏకం బాలకుంభస్థాపనార్థాయచ. మండల రచనార్థం ఐశాన్యే పాలికాస్థాపనార్థం చ ఆచార్యస్య హస్త ప్రమాణేన నాభి పర్యంతంఉచ్ఛ్రాయ పూర్వకం మేఖలా సహితం కారయేత్.

స్రుక్స్రువాదీనాం విషయే.

ఆచార్యస్య హస్త మానేన అగ్రే ద్వ్యంగుల విస్తారయుత ఆజ్య ధారా గరయుతం స్రువం కారయేత్.స్రుచః గోశఫాకారయుత హస్తమాన ఆయతం కృతం ఉత్తమం.యజ్ఞ వృక్షేణ వా సువర్ణాది లోహైర్వా శంఖ చక్రాణి లాంచిత ఆకారేణ కారయేత్.అష్టమంగలాని చ ఫలకైర్వా లోహైర్వా కారయేత్. తత్ఫలకే శ్రీవత్సం, పూర్ణకుంభం, భేరి,దర్పణమండలం.

మత్స్యయుగ్మం, శంఖ, చక్రాదీని లాంఛన సహితం కుర్యాత్. పార్శ్వయోః ద్వౌ చామరౌ ఛత్రాదీనాం చ స్థాయిత్వా. పాలికా శరావ ఘటికాదీనాంచ సలక్షణేన సంపాదయేత్.

ఆజ్య పాత్రాదీనాం లక్షణమాహ.

తాలోన్నతం సువృత్తం చ సరోజాకార సన్నిభం.

షోడశాంగుల విస్తారం ముఖేమూలేతు అంగుష్టకం.

లోహజం మృణ్మయం వాపి ఆజ్యపాత్రస్య లక్షణం.

లక్షణం చరుపాత్రస్య హవిఃపచన కర్మణి.

మూలే తద్ద్వయంగులం ప్రోక్తం మధ్యమే తు ద్వాదశాంగులం.

అగ్రేతు షడంగులం చైవ సరోజ ముకురాకృతీం.

అష్టాంగులోన్నతం చైవ యద్వా తస్మాత్షడంగులం.

ప్రోక్షణీ పాత్రస్య లక్షణం.

మూలే తత్ర త్ర్యంగులం చైవ ముఖేతు ద్వాదశాంగులం.

వృత్తాకారం చ సౌమ్యం చ సరోజ కుసుమాకృతిం.

ఏతత్ప్రకీర్త్యతే పాత్రం ప్రోక్షణార్థం చతుర్ముఖ.

ప్రోక్షణీం సమానరూపం చ తత్ప్రమాణేతు సమ్మితం

ప్రణీతా పాత్రం తద్విద్యాద్యజ్ఞ కర్మణి పద్మజ.(ఇతి శ్రీమన్నారాయణే)

మార్కండేయే ఘటాదీనాం లక్షణం

ఘటాదీనామాకృతిం వక్ష్యే శృణుష్వ నృపసత్తమ.

పంచవిమ్శాంగులాఽఽయామం విస్తారం తత్సమం భవేత్.

వింశదంగుల మానం వా ఉదరం తద్వదేవతు.

అష్టాదశాంగులోచ్ఛ్రాయం ద్వాదశం షోడశంతు వా.

మహాకుంభంతు కుర్వీత తదర్ధంచ సమాచరేత్.

కుంభస్యాఽర్ధామ్మ మానేన వర్ధనీం కారయేత్తథా.

తస్యోదరే న్యసేద్ఘోణం యథా లోచన సుప్రియం.

అష్టాంగుల సముచ్ఛ్రాయం ఆకృతిం కుంభవత్తరం.

ద్వారకుంభమితి ప్రోక్తం కలశస్తత్ర ఉచ్యతే.

షడంగులం తదుచ్ఛ్రాయం నారికేర ఫలోపమం.

కలశాకారం ఇత్యేవ దేవస్య స్నపనేషుచ.

తంతు వేష్టన విషయే. మార్కండేయే.

తంతుభిఃక్రమ యోగేణ వేష్టయేన్ మూలవిద్యయా.

మహా కుంభంత్రిసూత్రేణ వర్ధనీంచ ద్విసూత్రతః.

కలశంత్వేక సూత్రేణ అంతరం యవమాత్రకం.

ఇత్యుక్తవత్ సూత్రవేష్టనం కుర్యాత్.సులగ్నే మండపే సర్వత్ర శుద్ధ్యర్థం వాసుదేవఃపుణ్యాహ వాచనం కుర్యాత్. సౌవర్ణాది పటలే ధాన్యపీఠే షోడశ దర్భ కృత కూర్చే శ్రీవిష్వక్సేన పూజాం కారయిత్వా.

హేమాది పటలే దర్భైఃషోడశభిఃకృతే.

కూర్చే సేనేశమావాహ్య బాలబింబస్య పీఠతః.

ఇతి శ్రీప్రశ్నోక్తవత్ సేనేశ పూజాం కృత్వా.

“దేవసూత్రవతీ నాథ సర్వదేవ నమస్కృత.

ఉపక్రాంతో మయాహ్యద్య వాసుదేవః ప్రతిష్ఠితః.

ఆగచ్ఛతు హరేర్ధామ అనుజ్ఞార్థం జగద్గురోఃః.''

ఇతి విష్వక్సేనం ప్రార్థ్య. పూర్వోక్తవత్ సమస్తరాజోపచారంశ్చ కృత్వా. నీరాజ్య.

ప్రతిష్ఠా రక్షణార్థాయ హరిణా జ్ఞాపితో భవాన్.

మృత్సంగ్రహణమారభ్య ప్రతిష్ఠా దివసాఽవధి.

సేనాపతే మయాసార్ధం సాధయాఽస్మత్క్రియాం హరేః.

ఇతి చ ప్రార్థ్య.పూర్వోక్తవత్ పుణ్యాహజలేన సర్వత్ర ప్రోక్ష్య.ఆలయస్య విశుద్ధ్యర్థం ప్రజ్వలిత దర్భపుంజేనమందిరం సర్వత్ర ఆకర్ష్య.ఘృత దీపాన్ ప్రజ్వాల్య.పంచ గవ్యేన ఆలయసర్వత్ర శుద్ధిం కుర్యాత్.

బాల బింబ ప్రతిష్ఠా విధిః.

ఆరభ్య మానే ప్రాసాదే బహవో విఘ్న కారిణః.

బాలాలయం కృతే దేవీ నశ్యంతి స్వయమేవహి.ఇత్యుక్తవత్ బాలాలయ స్థాపనం కృత్వా. తత్సన్నిధౌ ఏవ పూర్వోక్త సర్వకార్యాణి ప్రారభేత్. ప్రధానమందిర స్థాపనాత్పూర్వం బాలాలయస్థాపనం న చేత్ మృత్సంగ్రహణాది కార్యాణాం పూర్వం బాలకుంభ స్థాపనం కుర్యాత్.తస్మిన్ కుంభే భగవంతం క్షీరసాగరాత్ హృదయే ఆవాహ్య. హృదబ్జాత్ అస్మిన్ కుంభే ఆవాహయామి. ఇత్యావాహ్య. షోడశోపచార పూజాం కారయిత్వా. ఇమాం గాదేన ప్రార్థ్య.

ఓం నమః పుండరీకాక్ష సర్వేశ్వర జగన్మయ.

క్షంతుమర్హసి దేవేశ యన్మయా బాలమందిరం.

అకృత్వైవం కృతం సద్మ భక్తాఽనుగ్రహ కామ్యయా.

అస్మిన్ ఆగచ్ఛ భగవన్ సాధయాఽస్మత్క్రియాం హరే. ఇతి భగవంతం ప్రార్థ్య.

గర్భన్యాదిసంస్కారకర్మరహిత ప్రతీష్ఠా కాలే కర్తవ్య విధిః

దేవ,ధామబింబ ప్రకల్పనకాలే భూపరిగ్రహాది దశసమ్స్కారాన్ రాహిత్వాత్ తత్తత్ సమ్స్కార సిద్ధ్యర్థం క్రియమాణ దశసమ్స్కార హోమాని ప్రతికర్మ సంకల్ప పూర్వకం పరిషేచన సంపుటితంకుర్యాత్. తదర్థం మాధ్యాహ్నిక కాలే ఆచార్యః బాల కుంభస్య (బింబస్య) పురతః స్థండిలే అగ్నిం ప్రతిష్ఠాప్య.

(1)భూపరిగ్రహ హోమం కరిష్యే ఇతి సంకల్ప్య. పరిషిచ్య.

ఓం నమో నారాయణాయేతి సమిధా షోడశాహుతీర్హుత్వా.

ఓం నమోభగవతే వాసుదేవాయ స్వాహా ఇతి చ హుత్వా. పరిషిచ్య.

(2)తతః భూకర్షణ హోమార్థం ఓం హుం భగవతే వరాహాయ హుంఫట్ స్వాహా.

ఇతి ఓం ఫ్రీం భూమ్యై స్వాహా. ఇతి సమిదా చ తిలేన చ హునేత్.

(3)భూపరీక్షా హవనార్థం ఓం నమోభగవతే వాసుదేవాయ స్వాహా ఇతి

ఆజ్య తిల గుగ్గుర నీవారేణ చ ప్రత్యేకం షోడశాహుతీర్హుత్వా.

(4)ఆధార శక్తి స్థాపన హవనార్థం ఓం ఫ్రీం ఆధార శక్త్యై స్వాహా.

ఓం జ్ఞాం కూర్మాయ స్వాహా. ఓం ఫ్రూం కాలాగ్నయే స్వాహా.ఓం హాం

అనంతాయ స్వాహా. ఓం ఫ్రీం భూమ్యై స్వాహా. ఇతి ఆజ్యేన ప్రత్యేకం అష్టోత్తర శతాహుతీర్హుత్వా.

(5)శిలా ఆద్యేష్టకా సంగ్రహార్థం

ఓం నమో భగవతే వాసుదేవాయ స్వాహా ఇతి ఓం విష్ణు పార్షదేభ్య

స్వాహా ఇతి చ ఆజ్యేన షోడశాహుతీర్హునేత్.

(6)మూలేష్టకా హవనార్థం ఓం నమో భగవతే వాసుదేవాయ స్వాహా

ఇతి ఓం పురుషాయ స్వాహా ఇతి ఓం సత్యాయ స్వాహా

ఓం అచ్యుతాయ స్వాహా.ఓం అనంతాయ స్వాహా ఓం సహస్రార హుంఫట్ స్వాహా. ఇతి సమిదాజ్య చరుణా ప్రత్యేకం అష్టాహుతీర్హుత్వా.

(7)గర్భన్యాస హోమార్థం ఓం నమో భగవతే వాసుదేవాయస్వాహా. ఓం నమోవిష్ణవే స్వాహా ఓం ఫ్రీం భూమ్యై స్వాహా ఇతి ఆజ్యేన అష్టాహుతీర్హుత్వా.

(8)మూర్ధేష్టకా స్థాపన హవనార్థం ద్వాదశాక్షరేణ చతుర్మూర్తి మంత్రేణ చ ఆజ్యేన అష్టాహుతీర్హుత్వా.

(9)స్థూపికా కీల స్థాపనార్థం ద్వాదశాక్షరేణ పురుషాదీనాం మూర్తి మంత్రేణచ సమిదాజ్యేన అష్టాహుతీర్హుత్వా.

(10)బింబనిర్మాణ హోమార్థం ద్వాదశాక్షరేణ సమిదా ఆజ్య లాజ తిల పుష్పేణ చ ప్రత్యేకం అష్టాహుతీర్హుత్వా. పరిషేచనం పూర్ణాహుతిం కృత్వా. అగ్నిం ఉద్వాస్య. సాయాహ్న కాలే ఆలయానాం బింబానాం మానోన్మాన శాంత్యర్థం హవనం కుర్యాత్.స్థండిలే అగ్నిం ప్రతిష్ఠాప్య .షడ్ఋత్విజైః సహ ఆచార్యః ఓం భూః స్వాహేతి ఆజ్యేన. ఓం భువః స్వాహా ఇతి తిలేన.ఓం సువఃస్వాహా ఇతి లాజేన.ఓం మహః స్వాహాఇతి అన్నేన. ఓం జనః స్వాహా ఇతి శమీపత్రేణ.ఓం తపః స్వాహా ఇతి తండులేన. ఓం సత్యం స్వాహా ఇతి సమిధా చ ప్రత్యేకం శతాహుతీర్హుత్వా.సంపాతాజ్యేన విమానస్థూపికానాం చ బింబాదీనాం చ న్యస్య. పూర్ణాహుతిం కారయేత్.అగ్నిముద్వాస్య. తదనంతరం భూ మృత్సంగ్రహణాది అంకురార్పణ కార్యాణి ప్రారభేత్.

మృత్సంగ్రహణవిధిః.

అస్యదేవదేవస్య భగవతో.....సన్నిధౌమహాప్రతిష్టార్థం

మృత్సంగ్రహణకర్మకరిష్యే ఇతిసంకల్ప్య.

శ్రీగృహే మంటపే బిల్వే తులసీ యత్రతత్రచ.

విష్ణు క్షేత్రే తథాదివ్యే మృత్సంగ్రహణమాచరేత్.

ఇత్యుక్తవత్ మంటపంగత్వా. స్వస్తివాచనం శాకునసూక్తంపంచశాంతిం చ పఠిత్వా.పుణ్యాహంవాచయిత్వా. భువం నవతాలప్రమాణేన విలిఖ్య. ధాన్య పీఠే ఖనిత్రం నిక్షిప్య. సకూర్చం ఆమ్రపల్లవానిచ బధ్వా.సర్వత్ర పుణ్యాహ జలేన ప్రోక్ష్య. ఆధారాది పద్మాంతమభ్యర్చ్య . సర్వేషాం అపి భూసూక్తం జపిత్వా. ఓం హ్రీం భూమ్యై నమః ఆగచ్ఛేతి ఆవాహ్య. ఆవాహనాది షణ్ముద్రాం ప్రదర్శ్య .ఓం హ్రాం ఇత్యాది షడంగన్యాసం కృత్వా కిరీట కమల వనమాలా పద్మముద్రాం ప్రదర్శ్య .ఖనిత్రే ఓం హుం వరాహాయ

నమః. ఇతి ఓం యజ్ఞార్ష దేహాయ పురాణ పురుషాయమహావరాహాయ నమః ఆగాచ్ఛాఒఒగచ్ఛ ఇత్యావాహ్య . అభ్యర్చ్య ఆవాహనాది షణ్ముద్రాం ప్రదర్శ్య .ఓం హాం ఇత్యాది షడంగ న్యాసం కృత్వా.వరాహముద్రాం ప్రదర్శ్య . సర్వత్ర అర్ఘ్య దిభిఃసంపూజ్య. నీరాజ్య. ముద్గాన్నం గురాపూపం నివేద్య . అష్టాసుదిక్షు ఇంద్రాదీనావాహ్య. ఓం పురందరాయనమః. ఓం హుతావహాయ నమః. ఓం పిత్రపతయే నమః. ఓం రాక్షసాధిపాయ నమః. ఓం అపాంపతయే నమః. ఓం సమీరణాయ నమః. ఓం విత్తపేశాయనమః,ఓం భాగీరథి ప్రియాయ నమః. ఇత్యావాహ్య అభ్యర్చ్య .

ఓం క్రోడావతార భూమ్యాప్త హిరణ్యాక్ష నిబర్హణ.

ప్రతిష్ఠార్థం భగవతో మృత్సంగ్రహణ కర్మణి.

ఇతి ఖనిత్రం ప్రార్థ్య.అస్య దేవ దేవస్య .....స్వమినః రాజ రాష్ట్రాభివృధ్యర్థం ప్రతిష్ఠాంగం భూ మృత్సంగ్రహణ కర్మ కర్తుం యోగ్యతాసిద్ధిం అనుగ్రహాణ. ఇతి సభ్యనుజ్ఞాం ప్రార్థ్య. సర్వేషామపి

ఓం ఉధృతాసి వరాహేణ కృష్ణేన శత బాహునా. భూమిర్దేనుర్ధరణీ

లోకధారిణీ. ఇతి విష్ణుగాయత్ర్యా భూ గాయత్ర్యా సహా ఖనిత్రేన భూమ్యాః ముఖ బాహు ఊరు స్తన మధ్య జఠర అంఘ్రిషు మృదం ఆదాయ. లోహజే వేత్రజేవా భాజనే నిక్షిప్య. దర్భైః వస్త్రేణ

ఆచ్ఛాద్య.అంకురార్పణ మండపం నయేత్ .

అంకురార్పణ కాలే విశేష కార్యాణి.

ఉత్తమోత్తమ పాలికాస్థాపన కాలేతు దేవతానాం నిర్ణయమాహ.

ఆగ్నేయే దక్షిణే భాగే నైఋతేపి చ పాలికాః.

ఘటికా వారుణే బ్రాహ్మే తథా పౌరందరేపిచ.

శరావా మారుతే సౌమ్యే ఈశానేచ యథావిధిః.

షట్త్రింశత్పాలికా స్థాపనకాలే దేవతానాం నామాని.

స్వప్న పదస్థిత వాసుదేవాది మూర్తీనం చతుష్టయం .ఓం వాసు దేవాయ నమః. ఓం సంకర్షణాయ నమః. ఓం ప్రద్యుమ్నాయ నమః. ఓం అనిరుద్ధాయ నమః.జాగ్రత్పద స్థిత వాసుదేవాది మూర్తయఃఅష్టౌ చ ఓం వాసుదేవ,సంకర్షణ, ప్రద్యుమ్న, అనిరుద్ధః . ఓం అనిరుద్ధ ప్రద్యుమ్న సంకర్షణ వాసుదేవాయ నమః.కేశవాది మూర్తీనాం ద్వాదశకం. తత్పత్నీనాం ద్వాదశకం చ. శ్రీశ్చ వాగీశ్వరీ కాంతి క్రియా శక్తిర్విభూతయః.ఇచ్ఛా ప్రీతి రతిశ్చైవ మాయా ధీ ర్మహిమా ఇతి.ఆహత్య షట్త్రిమ్శద్దేవతాన్ ఆవాహయేత్.

ఘటికానాం షట్ త్రిమ్శద్విషయే.

ఓం అనంతాయ నమః.ఓం శక్త్యాత్మనే నమః.ఓం మధుసూదనాయనమః.ఓం విద్యాధిపాయ నమః.ఓం కపిలాయనమః. ఓం విశ్వరూపిణే నమః.ఓం విహంగమాయ నమః. ఓం క్రోడాత్మనే నమః. ఓంబడబాననాయ నమః.ఓం ధర్మిణే నమః. ఓం వాగీశ్వరాయనమః. ఓంఏకార్ణవశాయినే నమః.ఓం కూర్మపాతార ధారకాయ నమః.ఓంవరాహాయనమః. ఓం నారసిహ్మాయ నమః. ఓం అమృతాహరణాయ నమః. ఓం శ్రీపతయే నమః. ఓం కాంతాత్మనే నమః.ఓం రాహుజితేనమః. ఓం కాలనేమిఘ్నే నమః. ఓం పారిజాతహరయేనమః. ఓం లోకనాథాయనమః.ఓం దత్తాత్రేయాయ నమః.ఓం న్యగ్రోధ శాయినే నమః. ఓం ఏకశృంగతనుషే నమః.ఓం వామనాయ నమః. ఓం త్రివిక్రమాయ నమః. ఓం నరాయ నమః. ఓం నారాయణాయ నమః. ఓం హరయే నమః.ఓం పరశురామాయ నమః. ఓం కృష్ణాయ నమః. ఓం రామాయ నమః.

ఓం వేదవిదే నమః. ఓం కల్కినే నమః.ఓం పాతార శయనాయనమః. ఇత్యేవం షట్ త్రింశద్దేవతాః.

శరావాణాం షట్త్రింశద్విషయే.

ఓం స్వధాయై నమః. ఓంవిద్యాయై నమః.అరణ్యాయై నమః. ఓం మాయాయై నమః.ఓం మూర్త్యైనమః. ఓం హ్రీయై నమః. ఓం శ్రియై నమః. ఓం కలాయై నమః. ఓం విద్యాయై నమః. ఓం నిష్టాయైనమః.ఓం ఋచే నమః. ఓం రుచయే నమః. ఓం ఇష్టాయై నమః. ఓం శోభాయై నమః. ఓం శుద్ధయే నమః. ఓం విభూత్యై నమః. ఓం భూత్యై నమః. ఓం వ్యాప్త్యై నమః. ఓం గత్యై నమః.ఓం సుప్త్యై నమః. ఓం యాగాయై నమః. ఓం వాగీశ్వర్యై నమః. ఓం రత్యై నమః. ఓం సిద్ధ్యై నమః. ఓం నీత్యై నమః.ఓం ప్లుత్యై నమః. ఓం క్రీడాయై నమః.ఓం సంపత్కర్యై నమః. ఓం కీర్త్యైనమః. ఓం శిఖాయై నమః.ఓం మత్యై నమః.ఓం గాయత్ర్యైనమః. ఓం మర్యాదాయై నమః.ఓం హ్యాప్త్యైనమః.ఓం శంఖాయై నమః. ఓం చక్రాయై నమః. ఇత్యాది షట్ త్రింశద్దేవతాః.ఆవాహ్య అభ్యర్చ్య .తన్మధ్యే ధాన్యపీఠే సోమ కుంభం ఉపకుంభ కరకం చ ప్రతిష్ఠాప్య సంపూజ్య.స్తండిలే అగ్నిం ప్రతిష్ఠాప్య.ఆధారాది పద్మాంతం హుత్వా. సోమ మంత్రేణ ఆవాహ్య. సమిదాజ్య చరుభిః అష్టోత్తర శతాహుతీర్హుత్వా. సంపాతాజ్యం సంగృహ్య.నీవారాది ధాన్యానాం నామ్నా చ తత్తదధిదేవతా నామాని చ అష్టాహుతీర్హుత్వా.

పాలికాదీనాం అధిదేవతాం ఉద్దిశ్య చతురాహుతీర్హుత్వా.

ఓం నీవారాధిపాయ ఓం కేశవాయ స్వాహా.

ఓం శాల్యాధిపాయ ఓం నారాయణాయ స్వాహా.

ఓం గోధూమాధిపాయ ఓం మాదవాయస్వాహా.

ఓం నిష్పావాధిపాయ ఓం గోవిందాయస్వాహా.

ఓం ముద్గాధిపాయ ఓం విష్ణవే స్వాహా.

ఓం వైణవాధిపాయ ఓం మధుసూదనాయ స్వాహా

ఓం ప్రియంగ్వాధిపాయ ఓం త్రివిక్రమాయ స్వాహా.

ఓం తిలాధిపాయ ఓం వామనాయ స్వాహా.

ఓం మాషాధిపాయ ఓం శ్రీధరాయ స్వాహా.

ఓం కురుత్థాధిపాయ ఓంహృషీకేశాయ స్వాహా.

ఓం సర్షపాధిపాయ ఓం పద్మనాభాయ స్వాహా.

ఓం యవాధిపాయ ఓం దామోదరాయస్వాహా.ఇతి హుత్వా.

సంపాతాజ్యం సంగృహ్య. పూర్వ ఆజ్యేన సమ్యుజ్య. బీజాని

పాలికాదీనాం చ ఘృతారోపణంకుర్యాత్.

(ఘృతారోపణ విధిః (ఈశ్వర సమ్హితోక్తం)

ఆచార్యః ఉభాభ్యాం హస్తాభ్యాం దూర్వా ఖండమాదాయ. ఘృతే నిమజ్య.ప్రతిష్టందం దూర్వాఘృతేన వ్యాహృత్యా ప్రోక్ష్య. హస్త వ్యత్యాస మార్గేణ చ ఆగ్నేయాది ఈశానాంతం ద్వాదశాక్షరేణ

ప్రోక్ష్య. సమస్త పాలికానాంచ బీజానాంచ ప్రోక్ష్య. పాలికాదీనాం మృత్స్న సంపూర్య. బ్రాహ్మణైః అనుజ్ఞాపూర్వకం బీజావాపం కుర్యాత్. సర్వేషాం దక్షిణతాంబూలాదీని దత్వా. పూర్ణాహుతిం కృత్వా. పాయసాన్నం నివేద్యా.నీరాజ్య. (ఏవం అష్టోత్తర శత పాలికా స్థాపనం చేత్ పృథక్పూజనం ప్రతిష్ఠా దిన పర్యంతం సోమ కుంభ ప్రోక్షణం చ పాయసాన్న నివేదనం బలిదానాని కారయేత్. పాలికానాం పూజా కాలే ఆగ్నేయాది దిక్షు ప్రారభేత్.పాలికాదీనాం షోడశం చేత్ వాసుదేవాది చతుర్మూర్తిః కేశవాది ద్వాదశం ఆవాహ్య. అష్టా చేత్ విష్ణువాదీనావాహ్య.చతుఃపలికాచేత్ జనార్దన ఉపేంద్ర హరి కృష్ణం ఆవాహ్య. పంచోపనిషణ్మంత్రేణ శాంతి హోమం పూర్ణాహుతిం చ కృత్వా.అగ్నిముద్వాస్య, వాస్తు శాంతిం అష్ట దిక్ బంధనం కృత్వా.రక్షాబందనం కారయేత్.

రక్షాబంధన కార్యక్రమ విధిః ఉచ్యతే.

శుభే శోభనే ముహూర్తైః ఆచార్యః ధాన్య పీఠే సప్త పంచ తంతునా నిర్మిత సూత్రాణి సువర్ణ రజత సూత్రాణి చ గృహీత్వా. తాంబూలక్రముఖాని ఫలానిచ గురాపూపేన సహితం ప్రాదక్షిణ్యేన యాగ గేహం ప్రవిశ్య. పుణ్యాహ జలేన ప్రోక్ష్య. అపరాజిత మంత్రేణ జపిత్వా.

అపరాజిత మంత్రః.

అస్య శ్రీ అపరాజిత మహా మంత్రస్య.ప్రద్యుమ్న ఋషిః.

అదితీశ్ఛందః.శ్రీ విశ్వరూపీ నారాయణో దేవతా.అం

బీజం. ఉం శక్తిః.మం కీలకం.భగవత్ ప్రతిసరాభి

మంత్రణార్థే జపే వినియోగః.

ఓం నమో భగవతే అనంతాయ సహస్ర శీర్షాయ సుగంధిక్షీరోదార్ణవ శాయినే నాగ భోగ పర్యంకాయగరుడవాహనాయ వాసుదేవాయ నమః. పీత వాససే సంకర్షణ ప్రద్యుమ్న అనిరుద్ధ హయశీర్ష వరాహ నారసిహ్మ వామన త్రివిక్రమ రామ రామ రామ కృష్ణ కల్కి పరంబ్రహ్మ నమోస్తుతే. అసురాః దైత్య యక్షరాక్షస భూత ప్రేత పిశాచాఽపస్మార సిద్ధ యోగినీ శాకిని డాకిని బ్రహ్మరాక్షస వినాయక పూతనా రేవతీస్కంద పురోగణ నవగ్రహాది నక్షత్ర గ్రహాన్ అన్యాంశ్చ మహాగ్రహాన్ హన హన పతీన్ పతీభ్యః.అఖ్యాతుమాఖ్యాతు గృహాణ గృహాణ ఆవిశ ఆవిశ ధ్వమ్సయ ధ్వమ్సయ. త్రాసయ త్రాసయ ద్రుహ్య ద్రుహ్య చక్రేణ గదావజ్రేణ భస్మీ కురు భస్మీకురు స్వాహా.చక్ర గదయా వజ్ర సహస్రార ముఖ్య సర్వ ప్రహరణాయుధ బాహో జయజయ విజయ విజయ అనంతాపరాజిత అప్రతిహత సహస్ర నేత్ర ప్రజ్వల ప్రజ్వల జ్వల జ్వల విశ్వ రూప మధుసూదన మహాపురుష వైకుంఠ నారాయణ పద్మనాభ హృషీకేశ సర్వభూత వశంకర శంఖ చక్ర గదాధర సర్వభూత నమస్కృత సర్వనాగ ప్రమర్దన సర్వాసురోత్సాధన సర్వ దేవ నమస్కృత సర్వ గ్రహ

నివారణ సర్వ యంత్ర ప్రభంజన సర్వ దుఃఖ ప్రశమన సర్వజ్వర వినాశన సర్వ భూతాపకర్షణ సర్వ దుస్వప్న నాశన సర్వభక్త ప్రదాయక జనార్దన నమోస్తుతే.

ఇతి మంత్రజపాదనంతరం భగవతః శ్రీవత్సాత్ సూత్రేషు శ్రియమావాహ్య. శ్రీసూక్తేన పూర్వవత్ షోడశోపచారైః సంపూజ్య నీరాజ్య.ఓం సహస్రారహుంఫట్'' ఇతి సప్తవారమభిమంత్ర్య. బాల బింబస్య సన్నిధిఃచేత్ భగవంతం అర్ఘ్యా దిభిఃసంపూజ్య.

''భగవన్ పుండరీకాక్ష కరిష్యే కౌతుక క్రియాం.

మహాప్రతిష్ఠాం దేవేశ తదర్థం త్వం ప్రసీద ఓం'' ఇతి ప్రార్థ్య.

అస్యదేవదేవస్య .....రక్షా బంధన కర్మ కరిష్యే ఇతి సభ్యనుజ్ఞాం కుర్యాత్ ప్రథమం భగవతః ఓం విశ్వేత్తాతే సవనేషు ప్రవాచ్యయా యాచకర్థ మఘవన్ ఇంద్ర సున్వతే . పారావతం యత్ పురుసంభృతం వశ్వభావృణోచ్చరభాయ ఋషిబంధవే.. ఇతి బధ్వా.

ఓం బృహత్సామక్షత్రభృత్ వృద్ధ వృష్ణియం తృష్ణుభోజశ్శుభిత ముగ్ర వీరం ఇంద్రస్తోమేన పంచ దశేన మధ్యమితమ్వాతేన సగరేణరక్షా.ఇతి ధూపేన రక్షాం కృత్వా. ఆచార్యాదీనాం చ బధ్వా. దక్షిణాని దద్యాత్

యాగశాలాయాం హవనవిధిః

యాగ శాలాం గత్వా. ఆచార్యః భగవత్ప్రతిష్ఠార్థం చతుస్థానపూజాం కరిష్యే.తదంగం ద్వార తోరణ ధ్వజ కుంభ దేవతాపూజనం చ కరిష్యే ఇతి సంకల్ప్య.

1 పూర్వ ద్వారే

అశ్వత్థ తోరణే ఓం ఋగ్రూపాయ ఓం సుశోభనాయ నమః. ఓం లం

ఇంద్రాయనమః. పా ర్శ్వస్థ రక్త ధ్వజయోఃఓం కుముదాయ నమః.ఓం

కుముదాక్షాయ నమః.కుంభయోః ఓం పూర్ణాయ నమః. ఓం పుష్కరాయనమః.

ఇత్యభ్యర్చ్య . అర్ఘ్యా దిభిః సంపూజ్య.

ఓం అగ్నిమీరే పురోహితం .... రత్న ధాతమం.

ఇతిపఠిత్వా. ఫలవర్గ తాంబూలాదీన్నివేద్య. నీరాజ్య.

2 దక్షిణ ద్వారే

ఔదుంబర తోరణే ఓం యజుర్రూపాయ ఓం సుభద్రాయ నమః.

ఓం హం యమాయ నమః.పా ర్శ్వస్థ పీత ధ్వజయోఃఓం పుండరీకాయ

నమః. ఓం వామనాయనమః. కుంభయోఃఓం ఆనందాయ నమః. ఓం

నందనాయ నమః. ఇత్యభ్యర్చ్య .

ఓం ఇషేత్వోర్జేత్వా .... శ్రేష్ఠ తమాయ కర్మణే. ఇతి పఠిత్వా.సంపూజ్య.

3 పశ్చిమద్వారే

న్యగ్రోధ తోరణే ఓం సామ వేద రూపాయ ఓం వం వరుణాయ నమః.

ఓం సుబంధాయ నమః. పా ర్శ్వస్థ నీల ధ్వజయోః. ఓం శంకుకర్ణాయ

నమః. ఓం సర్వనేత్రాయ నమః. కుంభయోఃఓం వీరసేనాయ నమః.

ఓం సుషేణాయ నమః. ఇత్యభ్యర్చ్య .

ఓం అగ్న ఆయాహీ....సత్సి బర్హిషి.ఇతి పఠిత్వా.సంపూజ్య.

4 ఉత్తరద్వారే

ప్లక్ష తోరణే ఓం అథర్వ రూపాయ ఓం సోమాయ నమః.సుహోత్రాయ

నమః.పా ర్శ్వస్థ శుక్లధ్వజయోఃఓం సుముఖాయ నమః. ఓం

సుప్రతిష్ఠాయ నమః. కుంభయోఃఓం సంభవాయ నమఃఓం ప్రభవాయ

నమః. ఇత్యభ్యర్చ్య .

ఓం శన్నోదేవీః .... అవంతునః. ఇత్యభ్యర్చ్య సంపూజయేత్.

హవన విధిః

అరణిమథనకాలే.అరణ్యాధిదైవతాయ ఓంశ్రీమహాలక్ష్మ్యై నమః.

అరణి దండే. ఓంనమోనారాయణాయ.నేమి వలయే.

ఓం సుదర్శనాయనమః.సూత్రేషు ఓం వాసుఖినే నమః.

ఓం అనంతాయనమః.ఇత్యావాహ్య. అభ్యర్చ్య .ఓంనమోభగవతేవాసుదేవాయ ఇతి అరణిం మథిత్వా. తస్మాదుత్పన్నమగ్నిం ప్రథమం వృత్తకుండే ప్రతిష్ఠాప్య.పూర్వవత్ వైష్ణవీకరణాంతం కృత్వా. ప్రార్థనాముద్రయా సహ లాజపూరిత హస్తేన

అగ్నే త్వం విష్ణు సంభూత తేజసాసుప్రకాశసే.

తస్మాత్వచ్చిత్త కమలే సంప్రార్థ్య గరుడధ్వజం.

సమారాధితుమిచ్ఛామి గార్హ పత్యాదిరూపిణే.

గార్హపత్యాదిరూపేణ త్వం స్థిత్వా కర్మపూరయ.

ఇతిప్రార్థ్య.ప్రాచ్యాదిషు కుండేషు భద్రాసనం కల్పయిత్వా.వృత్తకుండాదగ్నిం సమ్యోజ్య.

చతురశ్ర కుండమధ్యే అగ్ని ధ్యానం.

ధ్యాయామ్యాహవనీయాగ్నిం చతుష్కోణాబ్జ సమ్స్థితం.

మృత్స్నోధ్వ పుండ్ర తిలకం జటామకుట మండితం.

సప్త హస్తం శక్తి ధరం స్రుక్స్రువౌ చక్ర మంబుజం.

దధానమంజలిం పీతవాససం యజ్ఞ సూత్రకం.

త్రిమేఖలం త్రిపాదం చ సర్వాభరణ భూషితం.

ఓం రం ఆహవనీయాగ్నయే నమః.ఇతిధ్యాత్వా.

చాప కుండమధ్యే ధ్యానం.

స్మరామ్యహం దక్షిణాగ్నిం చాప పంగజ మధ్యగం.

పంచ శీర్షం త్రినయనం సప్త జిహ్వాం జటాధరం.

సద్బ్రహ్మసూత్రం శోణాభం శ్వేతమృత్స్నోధ్వ పుండ్రకం.

దశ హస్తైస్సందధానంచ అంజలిం స్రుక్స్రువౌ తథా.

శంఖంచక్రం తోమరంచ టంకం వజ్రం కమండలం.

త్రిపాదం పీత వసనం ఆకల్పాదిభిరుజ్వలం.

ఓం రం దక్షిణాగ్నయే నమః.ఇతి ధ్యాత్వా.

వృత్త కుండే ధ్యానం.

స్మరామిగార్హపత్యాగ్నిం వృత్తాబ్జంచ ద్వి శీర్షకం.

త్రిలోచనం సప్త జిహ్వాం లోహితాభం జటాన్వితం.

చతుర్హస్తైస్సందధానం స్రుక్స్రువౌ కుసుమాంజలిం.

త్రయంభి యజ్ఞోపవీతంచ హారీత వసనోజ్వలం.

ధృతోర్ధ్వపుండ్ర కేయూర కటకాద్యైర్విభూషితం.

ఓం రం గార్హపత్యాగ్నయే నమః.ఇతి ధ్యాత్వా.

త్రికోణ కుండే అగ్ని ధ్యానం.

చింతయామి త్రికోణాబ్జస్థితం సద్భ్యాఽనలమ్విభుం.

ఏక శీర్షం జటాచూడం సప్త జిహ్వాం త్రిలోచనం.

ఊర్ధ్వ పుండ్రధరం హేమ యజ్ఞ సూత్ర సమన్వితం.

పాటలాభం చతుర్దోర్భిఃస్రుక్స్రువౌచాంజq్ల ధృతం.

త్రిపాదం పీతవసనం కుండలాదిభిరుజ్వలం.

ఓం రం సద్భ్య అనలాయ నమః.ఇతి ధ్యాత్వా.

అగ్ని మధ్యే అగ్నేఃప్రశమనార్థాయ సప్తజిహ్వా హవనం కుర్యాత్.తన్మధ్యే యోగపీఠం సంకల్ప్య. చతురశ్రకుండే ఆనంద వైకుంఠాత్ శరశ్చంద్ర సంకాశం జ్ఞానాదిషడ్గుణాధీశ్వరం లక్ష్మీ ప్రజ్వలిత శ్రీవత్స వక్షసం వాసుదేవం ధ్యాత్వా. ఓం నమో భగవతే వాసుదేవాయ. ఆగచ్చ ఇత్యావాహ్య.

చాపకుండే.సమ్మోదన వైకుంఠాత్ బాల సూర్యనిభం జ్ఞానశక్తి గుణద్వయాధిపం కీర్త్యా సముజ్వలిత శ్రీవత్సోరస్కం సంకర్షణం ధ్యాత్వా.ఓం నమోభగవతే సంగర్షణాయ ఆగచ్చ ఇత్యావాహ్య.

వృత్తకుండే. ఆమోదన వైకుంఠాత్ మరకత మణిమేచకం బల ఐశ్వర్య గుణద్వయాధిపం జయాఽధిష్ఠిత శ్రీవత్సోరస్కం ప్రద్యుమ్నం ధ్యాత్వా.ఓం నమోభగవతే ప్రద్యుమ్నాయ ఆగచ్చ ఇత్యావాహ్య.

త్రికోణ కుండే. ప్రమోదన వైకుంఠాత్ నీలజీమూత నిభం వీర్యతేజోగుణ ద్వయాధిపం మాయాజ్వలిత శ్రీవత్సోరస్కం అనిరుద్ధం ధ్యాత్వా. ఓం నమోభగవతే అనిరుద్ధాయ ఆగచ్చ ఇత్యావాహ్య.అభ్యర్చ్య .

మూల మూర్తే యథాధ్యానం అగ్నిమధ్యే తథా భవేత్.

యానగేయానగం ధ్యాయేదగ్నౌ స్థానే యథాస్థితం.

ఆసనేచాఽథచాఽఽసీనం శయనేచ తథావిధం.

తద్వత్ ధ్యాత్వా.ఆవాహ్య. సర్వత్ర అష్టాక్షరేణైవ స్థితి న్యాసం కృత్వా.వర్మణాపరిషిచ్య. అర్ఘ్యా దినైవేద్యాంతం అష్టాదశ ఉపచారాన్ తత్తన్మంత్రేణ సహస్ర సంఖ్యయా శత సంఖ్యయా వా అష్టావిమ్శతిః వా అష్టౌ వా హుత్వా. తత్తత్కుండాధిప మంత్రేణ ధూప ప్రసూన ఘృత సమిత్పయో దధి తిల వ్రీహి యవైఃపూర్వవత్ హుత్వా.జపార్థం చ సమిదాజ్యేన వా హునేత్. నృసూక్త హోమవిషయే ఆహవనీయాద్యనుక్రమేణ తిలాన్న గురాన్న హరిద్రాన్న ముద్గాన్నైఃప్రత్యేకం షోడశాహుతీర్హుత్వా

స్విష్టకృద్ధోమాదనంతరం శాంతిమంత్ర చతుష్టయేన చ పంచోపనిషణ్మంత్రేణ చ హునేత్.

శాంతిమంత్ర చతుష్టయమాహ.

1 ఓం ఆయాహ్యగ్నే భూర్భువస్సువస్వాహా.

2 త్వందేవానాం బృహత్తరజాతవేదో హుతాశన భగవన్ త్వమ్మా హిగుమ్సీ స్వాహా.

3 ఓం ఉత్తిష్ఠ పురుష రం హరి పింగరదేహిన్ ద్రవిణం ప్రయచ్ఛ స్వాహా.

4 ఓం పతనమాహయాగ్నే భూర్భువస్సువస్వాహా.ఇతి.

పూర్ణాహుతిం చ కృత్వా పరిషిచ్య.

తర్పితోసి హృషీకేశ హోమేనా ఒనలమధ్యగా.

హోమద్రవ్యేషు యద్వీర్యం తదిదం చాత్మసాత్కురు.

ఇతి స్రుక్స్రువేణ ఘృతేన సహ మహాకుంభే స్పర్శ మంత్రేణ న్యసేత్.

ఏవం ప్రతిష్ఠాదిన పర్యంతం కారయేత్.

కుంభపూజావిషయే విశేషః.

పూర్వవత్ ధాన్యపీఠే మహాకుంభం ఉపకుంభదశకైః సమ్స్థాప్య.గారితోదకైః ఆపూర్య. శోషణాదీని కృత్వా. తస్మిన్నవరత్నాని చ షడ్విమ్శద్దర్భకృతకూర్చం నిక్షిప్య. ఆధారాదిపద్మాంతమభ్యర్చ్య .సర్వత్ర కుంభాన్ గరుడరూపం ధ్యాత్వా. సూత్రేషు ఓం అనంతాయ నమః.ఇత్యాదీనాం ధ్యాత్వా. అథ ఏకాగ్ర చిత్తః సాంజలిహస్తః

భూలోకాధిపాయ ఓం విష్ణవే నమః.సూర్యమండలాధిపేభ్యో ఓం కేశవాది ద్వాదశ మూర్తిభ్యో నమః. చంద్ర మండలాధిపాయ ఓం హయగ్రీవాయ నమః. సిద్ధలోకాఒధిపాయ ఓం ముకుందాయ నమః. స్వర్గ లోకాధిపాయ ఓం ఉపేంద్రాయనమః.ఓం మహర్లోకాధిపాయ నమః.

ఓం ఇంద్రావరజాయ నమః. ఓంజనోలోకాధిపాయ ఓం జనార్దనాయనమః. ఓం తపోలోకాధిపాయ ఓం పురుషోత్తమాయ నమః. సత్యలోకాధిపాయ ఓం పద్మనాభాయ నమః. సత్యలోకానాముపరి అండాద్బహిః వారి వాయ్వహంగార బుద్ధి అవ్యక్తాఒఒవరణాన్ క్రమశఃధ్యాత్వా.

ఆవరణాద్యుపరి

ప్రమోదన వైకుంఠాధిపాయ ఓం అనిరుద్ధాయనమః.

ఆమోదన వైకుంఠాధిపాయఓం ప్రద్యుమ్నాయనమః.

సమ్మోదన వైకుంఠాధిపాయఓం సంగర్షణాయ నమః.

ఓం ఆనంద వైకుంఠాధిపాయ ఓం వాసుదేవాయ నమః.

ఇతి ఆనందవైకుంఠాంతం స్వాత్మానం ప్రవేశం విచింత్య.

తతః పరం తదూర్ధ్వం పరమానంద వైకుంఠాఖ్య పరమ ధామ ప్రవేశంచ స్మృత్వా. తత్ర భగవంతం ప్రార్థ్య. అప్రాకృత నానావిధ దివ్య రత్న హేమాది విచిత్రిత వివిధ గోపురోద్యాన తటాక విమాన గ్రహ పంక్తి విరాజిత అనేక ప్రాకారావృతం.నానారత్న ముక్తాప్రవార తోరణ సుగంధ ధూప మాణిక్య దీపప్రకాశాన్వితం. సుకుమార గంధ నానావర్ణ పుష్ప వితానవందన మాలాది సువాసితం. భావిత రత్న చూర్ణ విచిత్రిత రంగవల్యాది భూషిత రత్న స్థల సోపాన వేదికాఽన్వితం. మణిమయ శృంగత్రయ సముజ్వలిత సోమచ్ఛంద విమాన శోభిత మధ్యప్రదేశే .దివ్య రత్న మయ సహస్రస్తంభ మంటప విరాజితం, తేజో మయం పరమానందాఖ్య పరమ ధామం విచింత్య. తత్ర ప్రవేశనం చ స్మరేత్.తత్ర సోమచ్ఛంద విమానస్య మధ్యే సహస్ర ఫణామణి సముజ్వలిత శేషతల్పే ఉత్థాన శాయినం స్వచ్ఛేంద్ర నీల నీరదాభమానహర సంకాశ విగ్రహం. బాలాఽఽతప పుంజ గర్వహరణ నిపుణ పీత వాససం. తత్క్షణోన్మీలిత నీలారి మధ్యలసిత పుండరీకాభ తిరస్కృత నయన యుగరం. కరిరాజ కరచారాతాహంత బాహుద్వయం. కిరీట కౌస్తుభాద్యాఽఽభరణ భూషితం.శ్రీవత్సోరస్కం.అఖిలహేయ ప్రత్యనీక కల్యాణ జ్ఞానాది గుణ షట్కనిధిం. స్వదేహతేజస్సంభూత ప్రభయాకృత్స్నం. జగద్భాసయంతం. అపర్యాప్తాఽమృతదివ్య మంగలవిగ్రహం. చతుర్దశ భువనాత్మక నిఖిలాండ కోటి సర్గ స్థితి ధ్వంసాది విహరణ సంతుష్ట పరాత్పరం.ద్వాదశాక్షరమంత్రోపాస్య మీశ్వర కోటి కూటస్థ సనాతనం. చిన్మయం. శంఖ చక్రాద్యాయుధ ధృత దివ్య పురుషైః అనంత గరుడ విష్వక్సేనాది పరిజనైః చండ ప్రచండ కుముదాది ప్రముఖ పార్షదైః నిత్యసిద్ధ నిత్య ముక్తాది

సూరిభిరాత్మ తుల్యయా విద్యుల్లతా సంఘ ప్రభయా శ్రియాసమ్మర్దిత పాద పద్మయుగరం.పరవాసు దేవం. దూరాద్దర్శయ భగవత్సమీపం గంతుం చండాదిభ్యః ఆత్మప్రవేశనం యాచయిత్వా .తైర్దత్త అనుజ్ఞాతః భగవత్సమీపమాసాద్య భగవంతం ప్రణమేత్. వైకుంఠాత్ సూర్యమండల ద్వారా స్వహృదయే విచింత్య.అర్ఘ్యాదిభిః సంపూజ్య.తస్మిన్నావాహన పాత్రే స్వాగతం విచింత్య. ఆవాహన పాత్రాత్ పుష్పాంజలౌ ధ్యాత్వా.పుష్పాంజలిరూపేణ మహాకుంభే ఆవాహ్య.

అన్యత్ సర్వం పూర్వవత్ పూజయిత్వా. ఉప కుంభేషు సప్త దర్భకృత కూర్చం నిక్షిప్య.తస్మిన్ విష్ణువాది మూర్తిం పూర్వాదిక్రమేణ సంపూజ్య. కరకే సుదర్శనమావాహ్య.

ఉపకుంభ మహా కుంభేష్వపి స్వర్ణాది లోహేకృత

వాసుదేవం శంఖం చక్రం గదాం పద్మం ధ్వజం తథా.

శ్రీవత్సం వైనతేయం చ కూర్మరాజం వినిక్షిపేత్.

కరకే. త్రినాభియుక్తం షణ్ణేమి పంచారం చక్రమవ్యయం.

సమ్వత్సరమయం యత్తత్కాలచక్ర మితి స్మృతం.

ఇత్యుక్తవత్ కాలచక్రయంత్రం వినిక్షిప్య.ఉప కుంభానాం మధ్యే అష్టమంగలాని సమ్స్థాప్య.అభ్యర్చ్య . పూర్ణాహుత్యనంతరం దేవాయ దర్శయేత్.

విమానదేవతానాం విషయమాహ.

మధ్య కుంభే పరమానంద వైకుంఠాత్ సూర్యమండల స్థితం సపక్షం విమానం తదధిష్ఠానాధిపం ఓం నమోభగవతే అనిరుద్ధాయ ఆగచ్చ ఇత్యావాహ్య.పూర్వవత్ సమస్త ఉపచారాన్ సమర్ప్య.

అనిరుద్ధ మహామూర్తే మాయాసంశ్రిత వక్షస.

సహస్ర శీర్షచరణ హస్తనేత్రాఽద్భుతావృతే.

విమాన రూపిన్ కుంభేస్మిన్ యావద్గర్భగృహే మయా.

ఆవాహ్యతే వ్యోమయానే తావదత్ర స్థిరో భవ.

ఇతి ప్రార్థ్య. ఉపకుంభాదిషు పూర్వాదిషు నరోత్తమాదీన్ ఆవాహ్య.

స్ఫటికప్రభ సన్నిభం చక్ర పద్మ శంఖ గదాధరం ఓం నమోభగవతే

పురుషోత్తమాయ ఆగచ్ఛ ఇత్యావాహ్య అభ్యర్చ్య .

పూర్వవత్పూజనాదీన్ కృత్వా. శ్యామరవర్ణం పద్మ గదాశంఖ చక్రాఽలంకృతం ఓం నమోభగవతే అధోక్షజాయ. హేమాభం క్రమేణ చక్ర పద్మ గదా శంఖ సముజ్వలం ఓం నమోభగవతే.నారసిహ్మాయ.పీతాభం క్రమేణ గదా పద్మ చక్ర శంఖాఽలంకృతయుతం ఓం నమోభగవతేఅచ్యుతాయ.రక్త వర్ణం క్రమేణ పద్మ చక్ర శంఖ గదాధారిణం ఓంనమోభగవతే జనార్దనాయ.మరకత శ్యామం క్రమేణ పద్మ చక్ర గదా శంఖ భూషితంఓం నమోభగవతే ఉపేంద్రాయపీత వర్ణం క్రమేణ శంఖ చక్ర పద్మ గదా సముజ్వలం ఓం నమోభగవతే హరయే నమః. మేఘ శ్యామం క్రమేణ శంఖ గదా పద్మ చక్రవిరాజితం ఓంనమోభగవతే.కృష్ణాయ.కరకే ఓం సహస్రారహుంఫట్ . ఇత్యావాహ్య అభ్యర్చ్య .చతుర్విధమన్నంనివేద్య.నీరాజయేత్.

మండల పూజావిషయే విశేషః.

పూర్వోక్త ప్రకారేణ మండలం పంచవర్ణైః తండులైః వర్తయిత్వా. ఆధారాది పద్మాంతం సంపూజ్య. కర్ణికామధ్యే సూర్యమండలాత్ శేషపీఠే ఓం నమోభగవతే వాసుదేవాయశ్రీభూమినీరా సమేతాయ....స్వామినే నమః.ఆగచ్ఛా ఇత్యావాహ్య.

భగవన్పుండరీకాక్ష కరుణామృత వారిధే.

సన్నిధిం కురు చక్రాబ్జ మండలే యజనావధి. ఇతి ప్రార్థ్య. సంపూజ్య.దరేషు మార్గ శీర్షాధిపాయ ఓం కేశవాయ నమః..ఇత్యాది దామోదరాంతం తత్తన్ లక్షణేన ఆవాహ్య.

సంపూజ్య.(ఏవం క్రమేణ కుంభ మండల వహ్నిషు భగవంతం ఆవాహ్య. స్నానాసన శయ్యాసనం వినా సమస్త పూజాం కుర్యాత్.పూర్ణాహుత్యనంతరం కుముదాదిభ్యో బలిం దత్వా.

నీరాజయేత్. ఏవం సాయమారభ్య ప్రతిష్ఠాదినపర్యంతం బాలబింబపూజనం ప్రథమం కుర్యాత్.తదనంతరం ద్వారపూజాం ఉపక్రమ్యసమస్తం కుర్యాత్.ఇత్యాది క్రమేణ ప్రతిష్ఠాదినం పరిత్యజ్య ద్వికాలాది అష్టమ కాలాంతం కుంభాదిషు త్రిస్థానేషు సహస్రాది పూజనం కుర్యాత్.

జలాధివాస విధిః

నూతన బింబానాం జలాధివాస విషయాణి తత్కారణం చ.

ప్రాసాదస్య విశుద్ధ్యర్థం బింబ శుద్ధ్యర్థ మేవచ.

మానోన్మాన ప్రమాణానాం న్యూనాధిక్యోప శాంతయే.

జగదాప్యాయనార్థం చ సర్వ సంపూర్ణ సిద్ధయే.

ప్రతిష్ఠార్థం క్రియారంభాత్ పూర్వమేవ శుభే దినే.

పంచ గవ్యాదినా స్నానం పూజా హోమౌ తథా జపం.

సమాచరేత్స్వ మంత్రైస్తు యత్రైవం నకృతం పురా.

హేతునా కేనచిత్తత్ర జల వాసం సమాచరేత్.

ఏతత్ కారణేన జలాధివాస అర్హత శిలా లోహ బింబానామేవ నదీషు తటాకేషు వా శుద్ధ జలేషు జలాధివాసం కారయేత్. యద్వాకటాహేషు వా ఏక త్రి పంచ రాత్రౌవా సద్యో వా జలవాసం కుర్యాత్.జలమధ్యే క్షీరార్ణవం ధ్యాత్వా. మండపం కల్పయిత్వా. తన్మధ్యే భగవంతం శాయయిత్వా. తత్పరితః ఉపకుంభాష్టకం కరకేన సహ మహా కుంభం సమ్స్థాప్య. సర్వత్ర పుణ్యాహ ప్రోక్షణం ఆధారాదిపద్మార్చనం చ బింబాదీనామపి కారయిత్వా. మధ్య కుంభే విశాఖయూపం బ్రహ్మాణం ఆవాహ్య. ఉపకుంభాదిషు

ఇంద్రాదీనావాహ్య.కరకే సుదర్శనం చ ఆవాహ్య . సర్వత్ర మూలమంత్రేణ అర్ఘ్యా దిభిః సంపూజ్య.బింబస్య ఆకార శుద్ధ్యర్థం తత్వ సమ్హార న్యాసం కరిష్యే ఇతి సంకల్ప్య.భగవద్బింబం పంచభూతమయం ధ్యాత్వా. వక్ష్యమాణేన విధినా తత్వ సమ్హార న్యాసం కుర్యాత్. ఓం ఐం నమః పరాయ చతురశ్రాయ పీత వర్ణాయ ఘ్రాణోపస్థేంద్రియ యుతాయ శబ్ద స్పర్శ రూపరస గంధ గుణ యుతాయ పృథ్వీ తత్వాత్మనే నమః.ఇతి పాదాది జాన్వంతం సమ్హరామి.ఓం ఘుం నమఃపరాయ స్ఫటిక వర్ణాయ అర్ధ చంద్రాకారాయ రసనా పాయ్వింద్రియ యుతాయ శబ్ద స్పర్శ రూప రస గుణ యుతాయ అప్ తత్వాత్మనే నమః.ఇతి జాన్వాది గుహ్యంతం సమ్హరామి.ఓం గం నమః పరాయ రక్త వర్ణాయ త్రికోణాయ దృష్టిచరణేంద్రియ యుతాయ శబ్ద స్పర్శ రూప గుణ యుతాయ అగ్ని తత్వాత్మనే నమః.ఇతి గుహ్యాది నాభ్యంతం సమ్హరామి.ఓం ఖం నమః పరాయ ధూమ్ర వర్ణాయ వృత్తాయ త్వక్కరేంద్రియ యుతాయ శబ్దస్పర్శ గుణ యుతాయ వాయు తత్వాత్మనే నమః.ఇతి నాభ్యాది నాసాంతం సమ్హరామి.ఓం కం నమః పరాయ జలద వర్ణాయ నిరాకారాయ వాక్ శ్రోత్రేంద్రియ యుతాయ శబ్ద గుణ యుతాయ ఆకాశ తత్వాత్మనే నమః.ఇతి నాసాది మూర్ధాంతం సమ్హరామి. ఓం పం నమఃపరాయ సితాఽసిత వర్ణాయ మనస్తత్వాత్మనే నమః.హృది.

ఓం ఫం నమః పరాయ పాటల వర్ణాయ అహంకారాత్మనే నమః హృది.

ఓం బం నమః పరాయ స్ఫటికాభాసాయ బుద్ధి తత్వాత్మనే నమః హృది.

ఓం భం నమః పరాయ సిత వర్ణాయ ప్రకృత్యాత్మనే నమః హృది.

ఓం మం నమః పరాయ స్ఫటికాభాసాయ జీవ తత్వాత్మనే నమః. హృది.

ఇతి బింబస్య సమ్హార న్యాసం కుర్యాత్.అధివాస్య. ప్రభాతే కుంభానుద్వాస్య. మధ్యకుంభజలేనైవ ప్రోక్ష్య. నీరాజయేత్.

ఛాయాధి వాస విధిః.

సుధా దారు భిత్తి రూప బృహద్బింబానామపి విమాన గోపురాదీనాం చ చిత్రరూప బింబానామపి జలాధి వాస అనర్ఘ బింబానాం ఛాయాధివాసం కారయేత్. తద్వివరణమాహ. ధాన్య పీఠే కటాహే గంధజలేనాపూర్య. తస్మిన్ శోషణాదీని కృత్వా.తజ్జలే క్షీరార్ణవంధ్యాత్వా. ఆధారాదిపద్మాంతం అభ్యర్చ్య . అష్టావిమ్శతి దర్భకృతకూర్చం నిక్షిప్య.భగవంతం ఆవాహ్య. శ్రియాది దేవీనాం త్రయో విమ్శతి కూర్చం.బృహ్మరుద్రాదీనాం పంచ విమ్శతి దర్భ కృతకూర్చం.అన్యత్ర బింబానాం ద్వి దర్భకృత కూర్చే అవాగగ్రం నిక్షిప్య. పూర్వవత్ సమ్ఫారన్యాసాదీని కృత్వా.ఓం సశరాయ శార్ఙ్గాయనారాచాయ హుంఫట్. ఇతి చక్ర ముద్రాం ప్రదర్శ్య .రక్షోహణం ఇతిమంత్రంపఠిత్వా. రక్షాం కుర్యాత్.

ఛాయాధి వాసం పూర్వాహ్నే సాయాహ్నే జలవాసకం
తథా నయన దానంచ శయనం చ మహా నిశి.
ప్రాతః ప్రతిష్ఠాం కుర్వీత ముహూర్తే శాస్త్ర చోదితః.

*ఇత్యాదీనాం అధివాసాదనంతరం నయనోన్మీలనాత్ పూర్వం భగవంతం నవకలశ విధినా అభిషిచ్య. లోహ బింబానాం తింత్రిణీఫలోదకేన సమ్ప్రోధ్య.రక్షా బంధనం కృత్వా.

నయనోన్మీలన(అక్షిమోచన)విధిః.

భగవతః నయనోన్మీలనార్థం పర్యంగే శాయయిత్వా. తిరస్కరిణ్యాసంఛాద్య. ధాన్య పీఠే ఆడకప్రమాణం మధు సువర్ణపాత్రేసంపూర్య. రజతపాత్రే తద్వత్ ఘృతం పూరయిత్వా. తాదృశ శలాకికాం నిక్షిప్య. పూర్వపశ్చిమభాగే నిధాయ. తత్పురతః అష్టధాన్యాని అష్టలక్ష్మీం ఆవాహన పూర్వకం గాఃకన్యకామపిదర్పణేన సహ పూర్ణకుంభానామపి సమ్ప్రోక్ష్య.

సంకల్ప్య. పుణ్యాహజలేన ప్రోక్ష్య.మధు ఘృత పాత్రే శోషణాదీని కృత్వా .మధు పాత్రే మార్తాండ మండలాత్ పాటల వర్ణంకోటి సూర్య ప్రతీకాశం శంక చక్ర గదాధరం తేజోముద్రా సమేతంఓం నమో నారాయణాయ(ఓం హం సూర్యాయ నమః) ఆగచ్చ ఇత్యావాహ్య. ''

మధువాతేతి ''అభిమంత్ర్య. ఆజ్య పాత్రే ఇందు కోటి సమప్రభం శంఖచక్ర గదా ధేనుముద్రా సమేతం ఓం హయగ్రీవాయ నమః . (ఓం సం చంద్రమసే నమా ఆగచ్చ ఇత్యావాహ్య. ''సవిరాజన్పరియేత్ ఇత్యభిమంత్ర్య. సర్వత్ర అర్ఘ్యాదిభిఃసంపూజ్య. సవేద వాద్య ఘోషేణసహ ''ఓం చిత్రం దేవానాం ''ఇతి మంత్రేణ దక్షిణ నేత్రం సువర్ణ సూచ్యానారాయణం స్మరన్ ఉన్మీలయేత్. వామ నేత్రం బ్లఓం తచ్చక్షుః ఇతి మంత్రేణహయగ్రీవం స్మరన్ ఉన్మీలయేత్. తద్వత్ సర్వత్ర బింబానామపి ఉన్మీల్య.తిరస్కరిణీం వ్యపోహ్య. వాద్య ఘోషపురస్సరం నీరాజ్య.గాఃకన్యకామపి దర్శయిత్వా. ఆచార్యః ప్రాచీన కుండే మధుసర్పిషా సహ నేత్రోన్మీలన శాంత్యర్థం ఓం తేజసే నేత్రాభ్యాం వౌషట్ ఓం నమో భగవతేవాసుదేవాయ స్వాహా. ఇతి అష్టోత్తరశతాహుతీః హుత్వా. బింబస్య మూల మంత్రేణ అర్ఘ్యాదిభిరభ్యర్చ్య . సమ్స్నప్య.

వాస్తు యాగ విధిః.

ఆచార్యః యజమానేన సహ మంటపం ప్రవిశ్య. సలక్షణేన వాస్తునాథం తిలేన విలిఖ్య. సప్త దర్భ కృత కూర్చం నిక్షిప్య.తస్యా ఈశాన కోణేతు ప్రతీచ్యాం మస్తకే రమే.

అధో ముఖం పాణి యుగ్మం పాదౌచాపి ప్రసారితం.

ప్రసారిత తలే పూర్వం విలిఖేద్వాస్తు దైవతం.

తస్య ఉత్తరే క్షేత్రపాలం ఆవాహ్య. సర్వత్ర పుణ్యాహ జలేన ప్రోక్ష్య.

వాస్తునాథస్య శిరసి ఓం అమ్ము మాలినే నమః.దక్షిణ బాహు

మూలే ఓం ఝషధ్వజాయ నమః. కూర్పరే ఓం కుమారాయ నమః. హస్తే ఓం వినాయకాయ నమః. పాదయోః ఓం అశ్వినీ దేవతాభ్యాం నమః.మధ్యే ఓం చంద్రమసే నమః. సవ్యతః హస్తే ఓం దుర్గాయై నమః.కూర్పరేసప్త మాతృభ్యో నమః.బాహు మూలే ఓం స్థాణవే నమః. హృదయే ఓం విష్ణవే నమః.నాభౌ ఓం బ్రహ్మణే నమః.తస్య పరితఃఅష్ఠాసు దిక్షు ఇంద్రాదీనావాహ్య. సంపూజ్య. తస్య పశ్చిమే స్థండిలే విధివదగ్నిం ప్రతిష్ఠాప్య. గర్భాదానాది కర్మణాసంస్కృత్య.వాస్తు నాథం ఆవాహ్య. అర్ఘ్య దిభిర్పూత్వా. శమీ అపామార్గ ఖాదిర సమిద్భిః వాస్తు నాథస్య మూల మంత్రేణ యథాశక్తిం హుత్వా. పురుష సూక్తే న చరుణా షోడశాహుతీర్హుత్వా.పంచోపనిషణ్మంత్రేణ సహస్రం వా శతాహుతిం వా హుత్వా. తద్విష్ణయే.

ఓం షౌమ్నమః పరాయ పరమేష్ట్యాత్మనే స్వాహా.ఓం యాంనమఃపరాయ పురుషాత్మనే స్వాహా.

ఓం రాంనమఃపరాయవిశ్వాత్మనే స్వాహా.ఓం వాంనమఃపరాయ నివృత్యాత్మనే స్వాహా.

ఓం లాంనమఃపరాయ సర్వాత్మనే స్వాహా.ఇతి హుత్వా.తస్య శరీరాంతర్గత దేవతానుద్దిశ్య ఓం అమ్ము మాలినే స్వాహా.ఇత్యాదిభిః సకృద్ధుత్వా. పూర్ణాహుతిం కృత్వా.బలిం దధ్యాత్. దేవతానాం ఉద్వాస్య. దర్భ పుంజేన వాస్తువత్ కృత్వా.తస్మిన్ తిలేన ఆవాహ్య. తదగ్నౌ జ్వలయిత్వా. సర్వతః పరిభ్రమణంకృత్వా. పుణ్యాహ జల ప్రోక్షణం చ కుర్యాత్.అగ్నిముద్వాస్య. పంచ గవ్యేనస్థలాని సమ్ప్రోధ్య. కర్మాంగ స్నపనం కుర్యాత్. పంచభూతార్చనం కుర్యాత్. తద్విచరణమాహ.అనిరుద్ధ సమ్హితాయాం.

ప్రతిష్ఠాయాం విశేషేణ పంచ భూతార్చనం చరేత్.

మృదాలేపం జలే స్నానం దీపం నీరాజనం తథా.

గంధ లేపం చ సేచాది వాద్య వాదన మేవచ.

నీరాజన విధానేన అగ్ని పూజన మిష్యతే.

మారుత ప్రీణనార్థాయ వేద వాద్యాదినా చరేత్.

(1)తేషాం పృథ్వ్యంశ సంతోషణ విషయే. వల్మీక హ్రద దంతీ దంత తురసీ ఇత్యాది మృత్తికా స్నపనేన భవతి.

(2)అగ్ని తృప్తి విషయే.నక్షత్ర దీపా రోపణాది నీరాజన పర్యంతం కర్తవ్య దీప దర్శన పూజనేన భవతి.

(3) అపామ్స తృప్తి విషయే. ప్రథమం పంచ గవ్యేన స్నపనం. జలాధి వాసాదనంతరం మృత్తికా స్నపనం.మధ్య కుంభేనాభిషేచనం. నయనోన్మీలనాదనంతరం పంచ వా నవవా కలశైః స్నపనం. తత్వ న్యాస హోమాత్పరం స్నపనం . శయనాధి వాసాదనంతరం సప్త దశ షోడశ కలశేన వా స్నపనం.ప్రతిష్ఠాయాం పూర్వే త్రిమ్శద్భిః ఏక విమ్శద్భిఃకలశైః వా స్నపనం.ప్రతిష్ఠాయాం పూర్వ దినే కర్మాంగ స్నపనార్థ. సప్త దశ కలశైఃవా ఏకోత్తర అశీతి కలశైః వా స్నపనం కుర్యాత్. ఇత్యాదినాం స్నపనైః వారిణా తృప్తిం భవిష్యతి.

(4)వాయోః పూజన విషయే. ఏవం నీరాజనాఽనంతరం భగవంతం విశేషసుగంధేన చ హ్రీభేర ఘనసార సుగంధైః వస్తుభిః ఆలిప్యతే. తేన వాయు తృప్తిం ప్రాప్నోతి.

(5)ఆకాశ తృప్తి విషయే. చతుర్వేదాని ఇతిహాస పురాణాని మంగలవాద్యేన గీతాదీనాం పఠనేన ఆకాశ తృప్తిం ఆప్నోతి. ఏతత్ పంచ భూతాత్మక తృప్తిభిః భగవాన్ అతీవ సంతుష్యతి.అనుఘ్నుష్ణోతి చ.

ఏతత్స్నపనాఽనంతరం భగవతః శ్రియాది దేవీనాం సహ పర్యంకేశాయయిత్వా. బింబస్య అప్రాకృతత్వ సిద్ధ్యర్థం చతురశ్ర కుండే తత్వన్యాస హోమం కుర్యాత్.నూతన భగవద్బింబస్య స్థిర మూర్తి మాత్రమేవ షోడశ న్యాసం కుర్యాత్. న తు అన్యత్ర.

తత్వన్యాస హోమ విధిః.

భగవంతం పృథివ్యాది జీవాన్ సంత్య తజ్జీవం కుండస్య భగవతి నియుజ్యేత. బింబాని శోషణాదీని కృత్వా. ఆజ్య సమ్స్కారాదిపరిషేచనాంతం కృత్వా. అన్యస్మిన్పాత్రే సంపాతాజ్యం సంగృహ్య.యజన కాలే స్వాహా ఇతి న్యసన కాలే నమః ఇతి చ

తత్తదంగం భగవంతం సమ్స్పృశ్య. న్యసనాదనంతరం ఓం ఇతి పిధాయ.

ఓం అం నమః పరాయ రవి సన్నిభాయ ఈశ్వర తత్వాధిపాయ వాసుదేవాయ స్వాహా. ఇతి భ్రూ మధ్యే

ఓం మం నమఃపరాయ స్ఫటిక వర్ణాయ జీవ తత్వాధిపాయ ఓంనారాయణాయ స్వాహా. హృది.

ఓం భం నమఃపరాయ అసిత వర్ణాయ ప్రకృతి తత్వాధిపాయ ఓంఅనిరుద్ధాయ స్వాహా.హృది.

ఓం టం నమః పరాయ స్ఫటిక వర్ణాయ బుద్ధి తత్వాధిపాయ ఓంఉపేంద్రాయ స్వాహా.హృది.

ఓం ఫం నమః పరాయ పాటల వర్ణాయ అహంగార తత్వాధిపాయ ఓం హరయేస్వాహా.హృది.

ఓం పం నమః పరాయ సితాఽసిత వర్ణాయ మనస్తత్వాధిపాయ ఓంజనార్దనాయ స్వాహా.హృది.

ఓం నం నమః పరాయ శుక్ల వర్ణాయ శబ్ద తత్వాధిపాయ ఓంమధుసూదనాయ స్వాహా.శ్రోత్రయోః.

ఓం ధం నమః పరాయ లోహిత వర్ణాయ స్పర్శ తత్వాధిపాయ ఓంత్రివిక్రమాయ స్వాహా.త్వచి.

ఓం దం నమః పరాయ తేజో వర్ణాయ రూప తత్వాధిపాయ ఓం వామనాయస్వాహా.నేత్రయోః.

ఓం థం నమః పరాయ పాండర వర్ణాయ రస తత్వాధిపాయఓం శ్రీధరాయ స్వాహా.రసనాయాం.(జిహ్వాయాం)

ఓం తం నమః పరాయ అసిత వర్ణాయ గంధ తత్వాధిపాయఓ హృషీకేశాయ స్వాహా.ఘ్రాణే.

ఓం ణం నమః పరాయ పాటల వర్ణాయ శ్రోత్రేంద్రియాత్మనే ఓం అనిరుద్ధాయ స్వాహా.శ్రోత్రయోః.

ఓం ఢం నమః పరాయ హేమవర్ణాయ త్వగింద్రియాత్మనే ఓం పురుషోత్తమాయ స్వాహా. ఇతి బాహుమూలయోః.

ఓం డం నమః పరాయ హేమవర్ణాయ నేత్రేంద్రియాత్మనేఓం అధోక్షజాయ స్వాహా. నేత్రయోః.

ఓం ఠం నమః పరాయగౌర వర్ణాయ జిహ్వేంద్రియాత్మనే ఓం నృసిమ్హాయ స్వాహా.రసనాయాం.(జిహ్వాయాం)

ఓం టం నమః పరాయాసిత వర్ణాయ ఘ్రాణేంద్రియాత్మనేఓం అచ్యుతాయ స్వాహా. ఘ్రాణే.

ఓం ఞం నమఃపరాయ సిత వర్ణాయ వాగింద్రియాత్మనేఓం పద్మనాభాయ స్వాహా. వాచి.

ఓం ఝం నమఃపరాయ రక్త వర్ణాయ హస్తేంద్రియాత్మనే ఓం దామోదరాయ స్వాహా.బాహ్వోః.

ఓం ఙం నమః పరాయ రక్త వర్ణాయ పాదేంద్రియాత్మనేఓం సంకర్షణాయ స్వాహా. పాదయోః.

ఓం ఛం నమః పరాయ రక్త వర్ణాయ పాయ్వింద్రియాత్మనేఓం వాసుదేవాయ స్వాహా. పాదయోః.

ఓం చం నమః పరాయ హిరణ్య వర్ణాయ మేహనేంద్రియాత్మనే ఓం ప్రద్యుమ్నాయ స్వాహా. మేహనే.

ఓం జ్ఞం నమః పరాయ నిరాకారాయ అంజన వర్ణాయ శబ్ద గుణయుతాయ
ఆకాశ తత్వాధిపాయ ఓం కేశవాయ స్వాహా.ఇతి మూర్ధాది నాసాంతం.

ఓం ఘుం నమః పరాయ వృత్తాయ ధూమ్ర వర్ణాయ శబ్ద స్పర్శ గుణ యుతాయ వాయు తత్వాధిపాయ ఓం నారాయణాయ స్వాహా. ఇతి నాసాది నాభ్యంతం.ఓం గం నమః పరాయ త్రికోణాయ పాటల వర్ణాయ శబ్దస్పర్శ రూప గుణయుతాయ అగ్ని తత్వాధిపాయ ఓం మాధవాయ స్వాహా.

ఇతి నాభ్యాది గుహ్యంతం.

ఓం ఖం నమః పరాయ అర్ధ చంద్రాకారాయ శ్వేత వర్ణాయ శబ్ద స్పర్శరూప రస గుణయుతాయ అప్తత్వాధిపాయ ఓం గోవిందాయ స్వాహా.ఇతి గుహ్యాది జాన్వంతం.

ఓం కం నమః పరాయ చతురశ్రాయ పీత వర్ణాయ శబ్ద స్పర్శ రూప రస గంధ గుణ యుతాయ పృథ్వీ తత్వాధిపాయ ఓం విష్ణవే స్వాహా. ఇతి జాన్వాది పాదాంతం. హుత్వా. పరిషిచ్య. తతః పరం ప్రాణాది దశ వాయున్యాసం కరిష్యే ఇతి సంకల్ప్య. పరిషేచనం.

ఓం యం నమః పరాయ రజత వర్ణాయ ప్రాణాధిపాయ ఓం మత్స్యాయస్వాహా.ఇతి నాభ్యాది బ్రహ్మరంధ్రాంతం.

ఓం రం నమః పరాయ శ్యామవర్ణాయ అపానాధిపాయ ఓం కూర్మాయ స్వాహా. ఇతి నాభ్యాది వామ నాసాంతం.

ఓం లం నమః పరాయ అసిత వర్ణాయ వ్యానాధిపాయ ఓం వరాహాయ స్వాహా. ఇతి ఆనాభి దక్షిణ నాసాంతం.

ఓం వం నమః పరాయ శ్వేత వర్ణాయ ఉదానాధిపాయ ఓం నృసిమ్హాయ స్వాహా.

ఇతి ఆనాభి వామ నేత్రాంతం.

ఓం శం నమః పరాయ స్వర్ణ వర్ణాయ సమానాధిపాయ వామనాయ స్వాహా.ఇతి ఆనాభి దక్షిణ

నేత్రాంతం.ఓం షం నమః పరాయ పీత వర్ణాయ నాగాధిపాయ భార్గవరామాయ స్వాహా. ఇతి నాభ్యాది వామ కర్ణాంతం.

ఓం సం నమః పరాయ శ్యామర వర్ణాయ కూర్మాధిపాయ ఓం రామాయస్వాహా. ఇతి నాభ్యాది దక్షిణ కర్ణాంతం.

ఓం హం నమః పరాయధూమ్రవర్ణాయ కృకరాధిపాయ బలరామాయ స్వాహా.ఇతి నాభ్యాది పాయ్వంతం. అలంభుసానాడ్యాం.

ఓం రం నమః పరాయ నీల వర్ణాయ దేవదత్తధిపాయ కృష్ణాయ స్వాహా. ఇతి నాభ్యాది మేడ్రాంతం. కుహూ నాడ్యాం.

ఓం క్షం నమఃపరాయ శ్వేతవర్ణాయ ధనంజయాధిపాయ ఓం కల్కినే స్వహా. ఇతి ఆనాభి పాదాంతం కౌశిన్యాం. హుత్వా.

సంపాతాజ్యేన తత్తత్స్థానే న్యస్య. ఓం ఇతి సర్వత్ర పిధాయ.పరిషేచనం . అగ్నిముద్వాస్య.

ప్రాణప్రతిష్ఠా మంత్ర విషయే.(వైశేషికం)

అస్య శ్రీ ప్రాణ ప్రతిష్ఠా మహా మంత్రస్య. పద్మనాభ విష్ణు సంకర్షణఋషయః. ప్రాణ శక్తి శ్రీర్దేవతా. ఓం అం బీజం. స్వాహా శక్తిఃహ్రీం కీలకం. శ్రీం కవచం. ఐంఅస్త్రం. రక్తో వర్ణః. ప్రతికృతిప్రాణ ప్రతిష్ఠార్థే వినియోగః. ఓం కం ఖం గం ఘుం జం పృథివ్యప్తేజో

వాయు సుషుంణాన్విత ఆకాశాంత భూతతత్వాత్మనే జ్ఞానాయహృదయాయ నమః.

ఓం చం ఛం జం ఝుం ఞం ఓం ఔం అఃకుహ్వాన్వితోపస్థ అలంభుసాయుక్త పాయు కైశిన్యాశ్రిత పాద పాణి వాగంత కర్మేంద్రియ తత్వాత్మనే ఐశ్వర్యాయ శిరసేస్వాహా.

ఓం టం ఠం డం ఢం ణం అం ఆం ఇం ర్ఇం ఉం ఊం ఇడా పింగరాన్విత ఘ్రాణ జిహ్వా గంధినీ హస్తినీ రసజ్ఞాయుక్త చక్షుత్వక్కూపా యశస్విన్యాశ్రిత శ్రోత్రాంత జ్ఞానేంద్రియాత్మనే శక్త్యై శిఖాయై వషట్.

ఓం పం ఫం బం భం మం మనోఽహంకార బుద్ధి ప్రకృతి జీవాంత ప్రధానతత్వాత్మనే తేజసే నేత్రాభ్యాం వౌషట్.

ఓం యం రం లం వం శం షం సం హం రం క్షం ప్రాణాఽపాన వ్యానోదాన సమాన నాగ కూర్మ కృకర దేవదత్త

ధనంజయాంత ప్రాణాద్యాత్మనే అస్త్రాయఫట్.స్వాత్మని బింబేచ షడంగమేవం కృత్వా. ప్రాణ శక్తిం ధ్యాయేత్.

ఓం ఆం హ్రీం క్రోం పృథివ్యాది దనంజయాంతం పంచత్రిమ్శత్తత్వాఖ్య వివిధ వర్ణోజ్వలిత ప్రసూన వైకక్షక విరాజితాయై నమః.ఓం జీవం తత్వ మకరంద ఝరీ కోకనదద్వయ ధారిణ్యై నమః.ఓం ఆం హ్రీం క్రోం ప్రాణశక్తి స్వరూపిణ్యై ఓం శ్రియై నమః.మచ్చిత్తాఽరవిందాసనే ప్రసన్నో భవ. ఇతి మనసా గంధాదిభిరభ్యర్చ్య .

అథ సాంజలి హస్తః .

ఓం పద్మప్రియే పద్మిని పద్మ హస్తే పద్మాలయే పద్మదరాయతాక్షి.

విశ్వ ప్రియే విష్ణు మనోనుకూలే త్వత్పాద పద్మం మయి సన్నిధత్స్వ.

ఇతి ప్రార్థ్య. ఓం ఆం హ్రీం క్రోం ప్రాణ శక్తి స్వరూపిణ్యై ఓం శ్రియై నమః. మచ్చిత్త హృదబ్జాత్ త్వజ్ మామ్సాఽస్థి రుధిర మజ్జామేధాది ప్రాకృత కరేభర వస్తు రహితే.శుద్ధ సత్వ జ్ఞాన ఘణ సృష్టిస్థిత్యంత హేతుకే అప్రాకృత తత్వ సహితే అస్మిందివ్య బింబనాభికంద స్థిత దివ్య జీవే అనుప్రవేశయ అనుప్రవేశయ . సుఖం చిరం తిష్ఠంతు.ఇతి ప్రాణ శక్తిం బింబ ప్రవేశనం విచింత్య. నాభిస్థానం ఓం ఇతి పిధాపయేత్.ఏవం సమస్త బింబానాం ప్రాణ ప్రతిష్ఠాంకుర్యాత్.

ప్రాణ ప్రతిష్ఠావిధిః(క్రియాకైరవచంద్రికాయాం ఉక్తవత్) ఉచ్యతే.

అస్య శ్రీ ప్రాణ ప్రతిష్ఠా మహా మంత్రస్య . బ్రహ్మా విష్ణు మహేశ్వరో ఋషయః. ఋగ్యజుస్సామఽథర్వాణి ఛందగుంసి.సకల జగత్సృష్టి స్థితి సమ్హార కారిణీ పరా ప్రాణ శక్తిః దేవతా. ఆం హ్రీం క్రోం బీజం. స్వాహా శక్తిః. ఓం కీలకం. బింబ ప్రాణ ప్రతిష్ఠార్థే వినియోగః.ఓం ఆం హ్రీం క్రోం యరలవశషసహ ఓం హంసః అం ఐం ఘుం గం ఖం కం పృథివ్యప్తేజో వాయ్వాకాశ ప్రాణాత్మనే క్రోం హ్రీం ఆం ఆం హృదయాయ నమఃస్వాహా.

ఓం ఆం హ్రీం క్రోం యరలవశషసహ ఓం హంసః ఇం నం ధం దం ధం తం శబ్దస్పర్శ రూప రస గంధాఽపానాత్మనే క్రోం హ్రీం ఆం ర్ఇం శిరసే స్వాహా.

ఓం ఆం హ్రీం క్రోం యరలవశషసహ ఓం హంసః ఉం ఛం ఝుం జం ఛం చం వాక్పాణిపాద పాయూపస్థ వ్యానాత్మనే క్రోం హ్రీం ఆం శిఖాయై వషట్ స్వాహా.

ఓం ఆం హ్రీం క్రోం యరలవశషసహ ఓం హంసఃఏం ణం దం డం ఠం టం శ్రోత్ర త్వక్చక్షు ర్జిహ్వా ఘ్రాణోదానాత్మనే క్రోం హ్రీం ఆం రోం కవచాయ హుం స్వాహా.

ఓం ఆం హ్రీం క్రోం యరలవశషసహ ఓం హంసః ఓం పం ఫం బం భం మం మనోఽహంకార బుద్ధి ప్రకృతిజీవ సమానాత్మనే క్రోం హ్రీం ఆం ఔం నేత్రాభ్యాం వౌషట్ స్వాహా. ఓం ఆం హ్రీం క్రోం యరలవశషసహ ఓం హంసః అం యం రం లం వం శం షం సం హం రం క్షం వచన గమనానంద విహరణోత్సర్గానంద నాగ కూర్మకృకర దేవదత్త ధనంజయాత్మనే క్రోం హ్రీం ఆం అః అస్త్రాయఫట్ స్వాహా.

ధ్యానం.

రక్తాంబోదిస్థపోతో ల్లసదరుణసరోజాధిరూఢోకరాబ్జైః.

పాశం కోదండమిక్షూద్భవం అలిగుణమపి అంకుశంపంచబాణాన్.

బిభ్రాణాం సృక్కపాలం త్రినయన సహితాం పీనవక్షోరుహాడ్యాం.

దేవీం బాలార్క వర్ణా భవతు సుఖకరీ ప్రాణ శక్తిః పరా నః.

మూల మంత్రం

ఓం ఆం హ్రీం క్రోం యరలవశషసహ ఓం హంసఃఅముష్య ప్రాణాః ఇహప్రాణఃఓం ఆం హ్రీం క్రోం యరలవశషసహ ఓం హంసఃఅముష్య జీవ ఇహాః మనోఽహంకార బుద్ధిప్రధానపృథివ్యప్తేజో వాయ్వాకాశ శ్రోత్రత్వక్చక్షుర్జిహ్వా ఘ్రాణ వాక్పాణి పాద పాయూపస్థ త్వక్చర్మ మాంస మేధోఽస్థి మజ్జా శుక్ల ప్రాణాఽపాన వ్యానో దాన సమానాః ఇహ ఆయాంతు సుఖం చిరం తిష్ఠంతు స్వాహా. ఓం ఇతి. పూర్వమేవ హోమః న్యాసశ్చ. శ్రియాది దేవీనాం బ్రహ్మాది పరివారాణాంచ ఏవమేవ కుర్యాత్. ఆలయస్య పరివార దేవతా హోమవిషయే వైశేషికవిధిః.

అథ ప్రథమావరణాది పంచమావరణాంతం వక్ష్యమాణ క్రమేణ ప్రణవాది స్వాహాంతం తత్తన్మంత్రేణ హునేత్.

(అంతర్మండల ద్వారే ఓం ద్రాం చండాయ స్వాహా.ఓం ద్రీం ప్రచండాయస్వాహా. భగవదభిముఖే ఓం క్షం గరుడాయ స్వాహా.అంతర్మండల ద్వారపార్శ్వయోఃఓం జయాయ స్వాహా. ఓం విజయాయ స్వాహా.

నైఋతే ఓం శ్రీ మహాలక్ష్మ్యై స్వాహా. సోమే(ఈ)శానయో ర్మధ్యే ఓం విష్వక్సేనాయ స్వాహా. అంతరే ద్వారావరణ ప్రాచ్యాది ద్వారచతుష్టయే పార్శ్వయోః ప్రాచ్యాం ఓం పద్మధరాయ స్వాహా.

ఓం గదాధరాయ స్వాహా. దక్షిణాయాం ఓం ఖడ్గ ధరాయ స్వాహా.

ఓం చాప ధరాయ స్వాహా. పశ్చిమాయాం ఓం వజ్ర ధరాయ స్వాహా.

ఓం ముసల ధరాయ స్వాహా.ఉదీచ్యాం ఓం పాశ ధరాయ స్వాహా.

ఓం అంకుశ ధరాయ స్వాహా.మధ్యాంతర్ద్వారే ప్రాగ్ద్వారే.ఓం ధాత్రే స్వాహా.

ఓం విధాత్రే స్వాహా. దక్షిణే ఓం భద్రాయ స్వాహా.

ఓం సుభద్రాయ స్వాహా.పశ్చిమే . ఓం కృతాంతాయ స్వాహా.

ఓం అసుర విధ్వమ్సాయ స్వాహా. ఉత్తరే కుబేరాక్షాయ స్వాహా.

ఓం కుభేరకాయ స్వాహా.మహా బలిపీఠే సర్వేభ్యో విష్ణు పార్షదేభ్యఃస్వాహా. ఇతి ప్రతిష్ఠాఽఽలయస్య యావదావరణ స్థితిః తావదంతస్థిత దేవానుద్దిశ్య జుహుయాత్.యథావిధి శయనాధి వాసం కృత్వా. ప్రభాతే శాంతిహోమం కుర్యాత్.)

శాంతిహోమకాలే వైశేషిక విధిః.

చతురశ్ర కుండే ఓం భూః స్వాహా.ఇతి మధునా అష్టోత్తర శతాహుతిం హుత్వా సంపాతాజ్యేన ధ్రువ భేరస్య (కర్మార్చాయాః ఇతి శ్రీః) పాదయోః

ఓం నమో నారాయణాయ .శ్రీమన్నారాయణ చరణౌ శరణం ప్రపద్యే. శ్రీమతే నారాయణాయ నమః. ఇతి త్రివారం న్యస్య. చాప కుండే ఓం భువస్వాహా ఇతి క్షీరేణ హుత్వా. సంపాతేన దేవస్య నాభౌ

"ఓం నమోభగవతేవాసుదేవాయ" ఇతి న్యస్య.వృత్త కుండే ఓం సువ స్వాహా ఇతి దధ్నా హుత్వా. సంపాతేన

"ఓం నమో విష్ణవే" ఇతి దేవస్య ముఖే న్యస్య. త్రికోణకుండే ఓం భూర్భువఃసువః స్వాహా. ఇతి ఆజ్యేన హుత్వా.సంపాతేన దేవస్యసర్వాంగేషు "విష్ణు గాయత్రియా" న్యస్య.(అన్యత్ర)

ప్రధాన కుండే మంత్రలోప శాంత్యర్థం మూల మంత్రేణ ఆజ్యైః తిలైః పాయసైః సిద్ధార్థైః భక్ష్యైః మధునా చ ప్రతిద్రవ్యం అష్టావిమ్శతి సంఖ్యయా హుత్వా. పూర్ణాహుతిం చరేత్.

చాప కుండే క్రియాలోపశాంత్యర్థం సంకర్షణ మంత్రేణ ఘృతేన పయసా దధ్నా బీజేన ధాన్యేన తండులేన ఫలాని మూలాని పల్లవైశ్చ అష్ఠా విమ్శతి సంఖ్యయా హుత్వా. పూర్ణాహుతిం కృత్వా.

వృత్తకుండే ద్రవ్యలోపశాంత్యర్థం కమల పుష్పైః అన్య పుష్పైశ్చ ఆజ్యేన దూర్వాంగురేణ పూర్వవత్ హుత్వా. పూర్ణాహుతిం కుర్యాత్.

స్వరలోపశాంత్యర్థం త్రికోణకుండే పయసా ధాత్రీఫలేన ఆజ్యేన అన్నేన కదలీఫలేన శర్కరయా పద్మ బీజేనచ పూర్వవత్ హుత్వా. పూర్ణాహుతిం చరేత్.

ఏవం హవనాఒనంతరం అగ్నిముద్వాస్య.

ఓం తర్పితోసి హృషీకేశ హోమేనాఒనల మధ్యగ.

హోమద్రవ్యేన యద్వీర్యం తదిదం చాత్మసాత్కురు.ఇతి అక్షతోదకం భూమౌ నిక్షిపేత్.

ఉద్వాసన విధిః.

అగ్నిమధ్యస్థందేవం బాలకుంభస్య చక్రాబ్జ కర్ణికానాం కేశవాది మూర్తీనామపి మధ్య కుంభే ఉద్వాస్య. ద్వారకేతనకుంభస్థ దేవానాం పాలికాధి దేవానామపి మహాబలి పీఠే ఉద్వాస్య. కరకస్థం చక్రరాజం ద్వారే ఉద్వాస్య. శ్రియాది దేవ్యై సహ భగవంతం మహాకుంభ ఉప కుంభేన సహ "ఓం ఉత్థిష్ఠ"ఇతి మంత్రేణకరకాస్త్ర ధారయా సహ మందం మందం పరిభ్రమణం కృత్వా.దేవస్య పశ్చాద్భాగే శాకున సూక్తం. దక్షిణే ఓం భద్రం కర్ణేతి చ ఉత్తరే *ఓం నిషద్వరం' ఇతి సామపఠన్ భగవంతం వ్యోమయానస్థలే స్థాప్య. విమాన,రాజగోపురాదీనాం తత్తత్కుంభేన ఆరోప్య. సర్వత్రపుణ్యాహ జలేన ప్రోక్ష్య.సూక్ష్మ స్నపనం కృత్వా. ఆధారాది పద్మాంతం సంపూజ్య. విమాన కుంభే ఓం నమో భగవతే అనిరుద్ధాయ ఆగచ్చ. ఇత్యావాహ్య.

ఓం సహస్ర శీర్షచరణ హస్తనేత్రైరలంకృత.

త్వద్రూప సదృశార్చాయాం సాన్నిధ్యం శాశ్వతం కురు.ఇతి ప్రార్థ్య.

కలశాధార వేదికాయాం సుదర్శనం ధ్యాత్వా. కుంభస్థం దేవం విమానే ఆవాహ్య.అష్టాక్షరేణ స్తితి న్యాసం కృత్వా. ఆమ్రపల్లవాని కూర్చేన చ బద్వా. స్థూపికా ఏకస్య దేవతః ఓం

నమోనారాయణాయ.ద్వయాదిచతుర్థ్యంతం. వాసుదేవ సంకర్షణ ప్రద్యుమ్న అనిరుద్ధాది మూర్తిం ఆవాహ్య. పంచాది ద్వాదశం చేత్ కేశవాది ద్వాదశమూర్తిమావాహ్య.అభిషిచ్య. గురాన్నం నైవేద్య. నీరాజ్య. భూతబలిందద్యాత్.

భూత బలివిషయే.

(1)ఆద్యాశ్చ కర్మజాశ్చైవ యే భూతాః భువి సమ్స్థితాః.

ప్రసన్నాః బలి తుష్టాస్తే గృహ్ణంతు బలి కాంక్షిణః.

ఇతి పలలాన్నేన.(శుద్ధానం)పూర్వదిగ్భాగే.

(2)వృక్షేషు పర్వతాగ్రేషు యే విదిక్షుచ సమ్స్థితాః.

భూమౌ వ్యోమ్ని స్థితా యేచ బలిం గృహ్ణంతు తేపిచ.ఇతి హరిద్రాన్నేన దక్షిణే.

(3)వినాయకాః క్షేత్రపాలాః యేచాన్యే బలి కాంక్షిణః.

పూషాద్యాఃపార్షదాశ్చైవ ప్రతి గృహ్ణంత్విమం బలిం. ఇతి లాజమిశ్రితాన్నేన.పశ్చిమదిగ్భాగే.

(4) చండాద్యాః కుముదాద్యాశ్చ యే భూతాః సర్వతస్థితాః.

ఆగచ్ఛంతుపదే సర్వే గృహ్ణంతు తే ఇమం బలిం. ఇతి ఉత్తరే దధ్యన్నేన బలిందద్యాత్.

అన్యత్ర ఉప కుంభ జలేన దిజ్మార్తిం మండపం చ యాగశాలా పాకశాలాదీనామపి ప్రోక్ష్య. మహా కుంభం ఉప కుంభేన సహా భగవంతమపి గర్భగేహం ఓం జ్ఞానాయ హృదయాయ నమః.

ఇత్యుచ్చరన్ అంతః ప్రవిశ్య.కుంభాదీనామపి ధాన్యపీఠేనిధాయ.బ్రహ్మస్థానే కర్మార్చాం సమ్స్థప్య. వామ భాగేమఖార్చాదీనాం సమ్స్థప్య.సర్వత్ర యోగపీఠార్చనం క్రమేణ కృత్వా.

భగవత్ప్రతిష్ఠా కర్మ కరిష్యే. ఇతి సంకల్ప్య.ఉపకుంభస్థితాన్ విష్ణ్వాదిమూర్తిం మహాకుంభే చిద్ఘనం పరమాత్మానం వ్యోమాతీతం మండలస్థం వాసుదేవం చాతుర్వ్యూహాది సహితం బాలస్తానస్థ పద్మనాభాఖ్య మూర్తి షట్కం శాఖాన్వితం పరవాసుదేవం మూలేనాఽభ్యర్చ్య . సుముహూర్తే సపుష్ప తులస్యాక్షతాంజలౌ యోగపీఠే పద్మాసనం విచింత్య.

ఏతత్కుంభాద్దివ్యబింబే సాన్నిధ్యం కర్తుమర్హసి.ఇతి ప్రార్థ్య.

మూల బింబస్య ఆవాహన విధిః

ఓం వాసుదేవాదిపద్మనాభాంత షణ్మూర్తిశాఖాన్వితాయ ఈశ్వరకోటికూటస్థాయ మాహాయూప వృక్షాయ ఓంనమోభగవతేవాసుదేవాయ అస్మాత్కుంభాత్ అస్మిన్ మూల బింబే ఆగచ్చ ఇత్యావాహ్య.మహాకుంభాత్ పుష్పాంజలౌ ధ్యాత్వా. మూలభేరస్య మూర్ధ్ని సమర్ప్య.ఓం నమోభగవతేవాసుదేవాయ అస్మిన్బింబే సుస్థిరోభవ .ఇతి చతుర్వారముచ్చార్య. కూర్చేన కుంభతోయం మూలభేరస్య మూర్ధ్ని సంప్రోక్ష్య. ప్రాణప్రతిష్ఠాం చ కృత్వా. ఓం ఇతి బ్రహ్మరంధ్రంపిధాయ.

ఓం నమోనిఖిల నిర్మాణత్రాణ సమ్హార కారక.

సుస్థిరో భవ దేవేశ యావచ్చంద్ర దివాకరౌ. ఇతి ప్రార్థ్య. మూలభేరస్య ఆవాహనాది షణ్ముద్రాం ప్రదర్శ్య .

ద్వాదశాక్షరేణ స్తితి న్యాసం కుర్యాత్. కిరీటాదిముద్రాం ప్రదర్శ్య .అర్ఘ్యాది మధుపర్కాంతం సంపూజయేత్.

కర్మార్చాది షడ్బేరాణాం ఆవాహన విషయే.

తదను ఓం చక్రాబ్జ మండలాధిపాయ ఓం నమోభగవతేవాసుదేవాయ ఆగచ్ఛా ఇతి వార చతుష్టయముక్త్వా. మహాకుంభస్థతీర్థే ఆవాహ్య.పుష్పాంజలిపూర్వకం పూర్వవత్ దేవస్య మూర్ధ్ని తత్తోయం సమర్ప్య. పూర్వవత్ ఆవాహనాది షణ్ముద్రాప్రదర్శన పూర్వకం ద్వాదశాక్షరేణ స్థితిన్యాసం కృత్వా. కిరీటాది ముద్రాంప్రదర్శ్య .

ఉత్సవార్చాయాం చతుష్కోణకుండాధిపాయ ఓం నమోభగవతే(వ్యూహ) వాసుదేవాయ ఇత్యావాహ్య.

బల్యర్చాయాం చాప కుండాధిపాయ ఓం నమోభగవతే సంకర్షణాయ ఇత్యావాహ్య.

స్నానార్చాయాం ఓం వృత్తకుండాధిపాయ ఓం నమోభగవతే ప్రద్యుమ్నాయ ఇత్యావాహ్య.

తీర్థార్చాయాం త్రికోణకుండాత్మనే ఓం నమోభగవతే అనిరుద్ధాయ ఇత్యావాహ్య.

ప్రాణప్రతిష్ఠాం కృత్వా. ఓం ఇతి బ్రహ్మరంద్రం పిధాయ. సర్వం పూర్వవత్ ఆవాహనాది సమ్ముఖీ కరణ పూర్వక అష్టాక్షరేణ స్థితి న్యాసం కృత్వా. కిరీటాది ముద్రాంప్రదర్శ్య . అర్ఘ్యాది మధుపర్కాంతం సంపూజ్య.

శయనభేరే ఓంనమోభగవతే వాసుదేవాయ పద్మనాభాయ ఆగచ్ఛ ఇత్యావాహ్య.ప్రాణ ప్రతిష్ఠాం చ కృత్వా. విష్ణు షడక్షరేణ న్యాసం కృత్వా. సర్వం పూర్వవత్ కృత్వా. శ్రీవత్సాత్ శ్రీభూమి దేవీమావాహ్య.షడంగన్యాసం కృత్వా. నృసూక్తముచ్చరన్ కుంభతోయేన సంప్రోక్ష్య.నీరాజ్య.మహాకుంభేన సహ వీరలక్ష్మ్యాలయం ప్రవిశ్య. భగవతఃశ్రీవత్సాత్ శ్రియం ఆవాహ్య.అన్య భేరానాం శ్రీ కీర్తి జయా మాయాం ఇత్యావాహ్య. శ్రీ సూక్తేనసంప్రోక్ష్య. నీరాజ్య.అన్యత్ర ఋత్విజఃగర్భ గేహాది ఆలయానాం,సర్వ దేవానాం,భక్త బింబానాం చ సంప్రోక్ష్య.మహాకుంభ జలేనైవ ప్రోక్షయేత్ స్వ స్వ విద్యయా. వృత్త కుండాత్ అగ్నింఆదాయ.

(1)తేన గర్భగృహే అనిర్వాణ దీపమారోప్య.

(2)పచనాగారే చుల్యాం చ ప్రతిష్ఠాప్య తేన భగవన్నివేదనార్థం ప్రసాదాని

కృత్వా.చతుర్విధమన్నం నైవేద్య.

(3)నిత్యాగ్ని కుండే చ నిక్షిప్య. .

నారికేరఫలాకారం అన్నం గృహీత్వా. గోపురాద్బహిర్గత్వా. ఇమాం గాదాముదీరయేత్.

గృహ్ణంతు భగవద్భక్తాః భూతాః ప్రాసాద బాహ్యకాః.

బలమంత్రః పవిత్రాశ్చ తేషామనుచరాశ్చ యే.

ప్రతిష్ఠాంతే మయాదత్తం సోదకం వైష్ణవం బలిం.

గృహీత్వా తృప్తిమాసాద్య స్థానం రక్షతు(వై హరేః) సర్వదా.

ఇతి వాద్య ఘోషైస్సహ విష్ణు పదే బలిం దద్యాత్.గర్భగేహం ప్రవిశ్య.

త్వయావినా నమే కించిత్ మాం వినా తవకస్తథా.

తస్మాన్ మాం ఆత్మసాత్కర్తుం ప్రసీద పరమేశ్వర.

ఇతి ప్రార్థ్య.నీరాజ్య. అపరాధ క్షమాపణ పూర్వకం మహదాశీర్వాదం

కుర్యాత్. ఆచార్యస్య తీర్థ ప్రసాద స్వీకరణ పూర్వకం సంమానాదీన్ చ

కారయేత్.సాయాహ్నే నిత్యపూజాం కృత్వా.యానమారోప్య. వీధి భ్రమణం కృత్వా.

ఉపచారాపదేశేన కృతానహరహర్మయా.

అపచారానిమాన్ సర్వాన్ క్షమస్వ పురుషోత్తమ.

ఇతి భగవంతంప్రార్థ్య. ఏకభేర విధానం చేత్ త్రయహం కవాట బంధనం కృత్వా.

తదనంతరం స్నపనం నిత్యపూజాం చ ప్రారభేత్. తత్ర శ్రియాది దేవీనాందేవేనసాకం

కల్పనే వివాహోత్సవం విభవేచ్ఛానుసారత:కృత్వా. పృథక్చేత్ అంకుర పూర్వకం

ఉద్వాహోత్సవం కారయేత్.

ప్రతిష్ఠా కార్య క్రమాణి

పుణ్యాహవాచనం కుర్యాదనుజ్ఞాం దేశికోత్తమః.

మృత్సంగ్రహణ మారభ్య అంకురార్పణ మాచరేత్.

వాస్తు శాంతిం తతఃకృత్వా రక్షా బంధ పురస్సరం.

పంచ గవ్య ప్రోక్షణంచ పర్యగ్ని కరణమ్తథా.

ధాన్యాధి వాసనమ్చైవ జలాధివాసమేవ చ.

ఛాయా స్నపన పూర్వంచ నయనోన్మీలనం తథా.

శయనాధివాసమ్చైవ న్యాసహోమం తథాచరేత్.

(అష్టబంధన పూర్వంతు ప్రతిష్ఠాం కారయేత్తథా)

ప్రాతఃకాలే ప్రతీష్ఠాది నైవేద్యాంతం సమాచరేత్.

****

ఇతి క :శ్రీరామన్ భట్టాచార్యార్

శ్రీః

శ్రీ మహాలక్ష్మ్యాః ప్రతిష్ఠా విధిః

శ్రీ శేష పక్షీశ్వర పద్మ గర్భ సేనేశ ముఖ్యాస్ ప్రతిబోదయంతం.

శ్రీ పాంచరాత్రాగమాచార్యమాద్యం విష్ణుం సదాహం శరణం ప్రపద్యే.

స్వతంత్ర పరతంత్ర మహాలక్ష్మ్యాః ప్రతిష్ఠా విధిః ఉచ్యతే. గ్రామ మధ్యే, నగరే, పత్తన మధ్యే వా స్థాపిత సన్నిధస్య స్వతంత్రాలయమితి నామ. దేవాలయ ఆవరణేషు వా తదాలయస్య వీధిషు వా ప్రతిష్ఠిత ఆలయస్య పరతంత్రమితి నామ. సర్వత్రోపి ప్రతిష్ఠాపనం పృథక్ చేత్ తత్ర విధిః సంగ్రహేణ ప్రవక్ష్యతే. భగవద్భాగవదనుజ్ఞాం పూర్వవత్ లబ్ధ్వా. విష్వక్సేన స్థానే సుముఖీం వా సూత్రవతీం వా పూజయిత్వా. పుణ్యాహం వాచయిత్వా. మృత్సంగ్రహణ కాలే భగవతీం ఇమాం గాదేన ప్రార్థ్య.

క్షీరోధ మథనాయాసే ఫల రూపే మధుద్విషః.

నమస్సరోరుహే వాసే పద్మనాభ కుటుంబిని.

మహాప్రతిష్ఠా సిద్ధ్యర్థం అంకురార్పణమారభే.

ప్రీమతీం మృద్ గృహార్థాయ నియోజయ హరిప్రియే.

ఇతి ప్రార్థ్య. కూర్చే ఓం విష్వక్సేన ప్రియాయై ఓం ప్రీమత్యై నమః. ఆగచ్ఛ ఇత్యావాహ్య. సమస్త పూజాం కారయిత్వా.

లక్ష్మీ ప్రతిష్ఠా సిద్ధ్యర్థం ఆజ్ఞప్తా త్వన్మయాసహ.

మృదమానేతుమాయాహి విష్వక్సేన కుటుంబినీ.

ఇతి ప్రీమతీం(సూత్రవతీం) ప్రార్థ్య. అంకురార్పణాది సర్వం పూర్వవత్ రక్షాబంధన పర్యంతం కృత్వా. జీర్ణోద్ధార స్థాపనం చేత్ విధివత్ శక్త్యాకర్షణాదీన్ కృత్వా. యాగశాలాం విధివత్ కారయిత్వా.అస్యాః దేవదేవ్యాః భగవత్యాః ....నాయక్యాః సన్నిధౌ

మహాప్రతిష్ఠాకాలే చతుస్థాన పూజనార్థం ద్వార తోరణ ధ్వజకుంభ పూజాం కరిష్యే. ఇతి సంకల్ప్య.

1 పూర్వ ద్వారే

అశ్వత్థ తోరణే ఓం ఋగ్రూపాయై నమః. తోరణస్తంభమూలయోః

ఓం చండ్యైనమః ఓం ప్రచండ్యై నమః. ద్వార శాఖాసు ఊర్ధ్వేఓం వనమాలికాయై నమః. ఓం శచ్యై నమః. పార్శ్వస్థ రక్త ధ్వజయోః ఓం ధృత్యై నమః.ఓం లజ్జాయై నమః.కుంభయోః ఓం జ్యేష్టాయై నమః. ఓం విద్యాయై నమః. ద్వార ఊర్ధ్వేఓం క్షం గరుడాయ నమః. పతాకాసు ఓం విజయాయై నమః.ఇత్యభ్యర్చ్య. అర్ఘ్యాదిభిఃసంపూజ్య. ఓం అగ్నిమీరే పురోహితం .... రత్న ధాతమం. ఇతిపఠిత్వా. ఫలవర్గ తాంబూలాదీన్నివేద్య. నీరాజ్య.

2 దక్షిణ ద్వారే

ఔదుంబర తోరణే ఓం యజుర్రూపాయై నమః. తోరణస్తంభ మూలయోఃఓం బలాకిన్యై నమః.ఓం వనమాలికాయై నమః. ద్వార శాఖాసు ఓం బలాకిన్యై నమః.ఓం కాల నాయికాయై నమః. పార్శ్వస్థ పీత ధ్వజయోఃఓం సావిత్రియై నమః.ఓం మాయాయై నమః. కుంభయోఃఓం శ్రద్ధాయై నమః. ఓం కాంత్యై నమః. ఇత్యభ్యర్చ్య. ద్వార ఊర్ధ్వేఓం క్షం గరుడాయ నమః. పతాకాసు ఓం విజయాయై నమః. ఇత్యభ్యర్చ్య . అర్ఘ్యాదిభిఃసంపూజ్య. ఓం ఇషేత్వోర్జేత్వా .... శ్రేష్ఠ తమాయ కర్మణే.ఇతి పఠిత్వా. ఫలవర్గ తాంబూలాదీన్నివేద్య. నీరాజ్య.

3 పశ్చిమద్వారే

న్యగ్రోధ తోరణే ఓం సామ వేద రూపాయై నమః.తోరణస్తంభ మూలయోఃఓం జయాయై నమః.ఓం విజయాయై నమః.ద్వారశాఖాసు ఓం విభీషికాయై నమః.ఓం శీతరాయై నమః. పార్శ్వస్థ నీలధ్వజయోఃఓం శుద్ధ్యై నమః.ఓం తుష్ట్యై నమః.కుంభయోః ఓం సృష్ట్యై

నమః.ఓం క్రియాయై నమః. ఇత్యభ్యర్చ్య. ద్వార ఊర్ధ్వేఓం క్షం గరుడాయ నమః. పతాకాసు ఓం విజయాయై నమః. ఇత్యభ్యర్చ్య. ఓం అగ్న ఆయాహీ....సత్సి బర్హిషి.ఇతి పఠిత్వా.అర్ఘ్యాదిభిః సంపూజ్య. ఫలవర్గ తాంబూలాదీన్నివేద్య. నీరాజ్య.

4 ఉత్తరద్వారే

ప్లక్ష తోరణే ఓం అథర్వ రూపాయై నమః.తోరణస్తంభ మూలయోః.విభీషికాయై నమః. శాంకర్యై నమః.పార్శ్వస్థ శుక్లధ్వజయోః.ఓం శాంత్యై నమః. ఓం కీరత్యైనమః. కుంభయోఃఓం క్షమాయై నమః. ఓం జయాయై నమః. ఇత్యభ్యర్చ్య. ద్వార ఊర్ధ్వేఓం క్షం గరుడాయ నమః. పతాకాసు ఓం విజయాయై నమః. ఇత్యభ్యర్చ్య. ఓం శన్నోదేవీః....అవంతునః. ఇతిపఠిత్వా. అర్ఘ్యాదిభిఃసంపూజ్య. నీరాజ్య.

పాలికాసు పూర్వవత్ సంపూజ్య.మధ్యే సోమకుంభాధిపాయై ఓం ఓషధీశాయై నమః.(ఇతిపాఠాంతరం)

ఓం చంద్రికాయై నమః. ఇత్యావాహ్య. పాలికాసు అషటసు ఓం వీర లక్ష్మ్యై నమః. ఓం ధన లక్ష్మ్యై నమః. ఓం సంతాన లక్ష్మ్యై నమః. ఓం ధైర్య లక్ష్మ్యై నమః. ఓం ధాన్య లక్ష్మ్యై నమః. ఓం రాజ్యలక్ష్మ్యై నమః. ఓం సౌభాగ్య లక్ష్మ్యై నమః. ఓం జయ లక్ష్మ్యై నమః. ఇత్యావాహ్య. అష్ట ధాన్యేషుఓం శక్త్యై నమః.ఓం విభూత్యై నమః. ఓం ఇచ్ఛాయై నమః.ఓం ప్రీత్యై నమః.ఓం రత్యై నమః.ఓం మాయాయై నమః.ఓం ధియై నమః.ఓం మహిమాయై నమః.ఇత్యావాహ్య అభ్యర్చ్య. ఫలాదీన్ నివేద్య. నీరాజ్య.(జీర్ణోద్ధారం చేత్ విధివత్ శక్త్యాకర్షణాదీన్ కృత్వా) రక్షాబంధనే ప్రార్థనావిధిః.

సర్వజ్ఞే సర్వ భూతానాం అంతస్థే శార్ఙ్గి వల్లభే.

త్వత్ప్రసాదాదహం పద్మే కరిష్యే కౌతుకక్రియాం.

గృహాణ జగదీశానే హస్తే కౌతుక బంధనం.ఇతి విజ్ఞాప్య.

మహాకుంభ పూజావిధిః

చతుష్కుండ మధ్యే వేదికాయాం ధాన్య పీఠం నిధాయ. దశకలశాన్ సంస్థాప్య. గంధోదకేన సంపూర్య.శోషణాదీని కృత్వా. సకూర్చ, ఆమ్ర పల్లవాని, రత్నాని, సువర్ణాది ప్రతిమాం చ నిక్షిప్య.సర్వత్ర ఆధారాది పద్మాంతం సంపూజ్య.మహాకుంభే ఓం నమః కమలవాసిన్యై శ్రీం స్వాహా. ఇతి ద్వాదశాక్షరేణ ఆవాహ్య. ఆవాహనాది ముద్రా ప్రదర్శన పూర్వకం లక్ష్మ్యాః ద్వాదశాక్షరేణ స్థితి న్యాసం కుర్యాత్.

ధ్యానం.

నారాయణ ప్రియే దేవీ మంత్ర శక్తి స్వరూపిణీ.

భవసంతాప హరణ నీల నీరద విగ్రహే.

క్షీరాబ్ధి ఫేణ దవర స్వచ్ఛ వస్త్రోప శోభితే.

సర్వాభరణ సంపూర్ణ షాడ్గుణ్యాది గుణోజ్వలే.

రాజీవ వామ కరభే ఇచ్ఛా శక్తి స్వరూపిణే.

శుద్ధానంద చిదాకారే సర్వత్ర సమతాంగతే.

(శ్రీ దేవీ ధ్రువ బింబేఽస్మిన్ సుస్థిరో భవ సర్వదా)

ఇతి ప్రార్థ్య. కిరీటాది ముద్రాం ప్రదర్శ్య. అర్ఘ్యాది మధుపర్క ధూపదీపాంతం సంపూజ్య. ఉపకుంభాఽష్టకేషు పూర్వాదిషు ఓం శక్త్యై నమఃఓం విభూత్యై నమఃఓం ఇచ్ఛాయై నమఃఓం ప్రీత్యై నమఃఓం రత్యైనమఃఓం మాయాయై నమఃఓం ధియై నమః. ఓం మహిమాయై నమఃకరకే ఓం విజయాయై నమః. ఇత్యావాహ్య సర్వం పూర్వవత్ సంపూజ్య.

మండల పూజావిధిః.

పూర్వవత్ చక్రాబ్జ మండలం సలక్షణేన రచయిత్వా.సర్వత్ర ఆధారాది పద్మాంతం సంపూజ్య. కర్ణికామధ్యే ఓం శ్రీ మహాలక్ష్మ్యై నమః. ఆగచ్ఛా ఇత్యావాహ్య. ద్వాదశ దరేషు ఓం శ్రియై నమః.ఓం వాగీశ్వర్యై నమః.ఓం కాంత్యై నమః. ఓం క్రియాయై నమః.ఓంశక్త్యై నమః.ఓం విభూత్యై నమః.ఓం ఇచ్ఛాయై నమః.ఓం ప్రీత్యై నమః. ఓం రత్యై నమః.ఓం మాయాయై నమః. ఓం ధియై నమః.ఓం మహిమాయై నమః. ఇత్యభ్యర్చ్య.మండల ద్వార శాఖాసు ఓం చండ్యై నమః.ఓం ప్రచండ్యై నమః. అభిముఖే ఓం వైనతేయాయ నమః.ఐశాన్యే ఓం హ్రీమత్యై నమః. చతుష్కోణేషు ఓం వసుధాయై నమః.ఓం నరకేసర్యై నమః.ఓం వారుణ్యై నమః.ఓం విద్యాయై నమః.ఇత్యావాహ్య అభ్యర్చ్య.

మండల మధ్యే ధ్యాన విషయే.

చక్రాబ్జ కర్ణికా మధ్యే ధర్మ కామార్థ మోక్షదాం.

సర్వ లక్షణ సంపన్నాం సద్రత్న మకుటోజ్వలాం.

శ్వేతమాల్యాంబరధరాం హార కేయూర భూషితాం.

చతుర్భుజాం మహాలక్ష్మీం రత్న తాటంకశోభితాం.

అభీతి వరదాం హస్తాం హేమ పంకజ ధారిణీం.

శ్రియంశోద్భవాం హేమవర్ణాం ధ్యాయేదాదిత్య మండలాత్.

ఏవం ఆదిత్యమండలాత్ శ్రియాది ద్వాదశ శక్తి పరివృతాయై ఓం శ్రీ మహాలక్ష్మ్యై నమః.ఆగచ్ఛ ఇత్యావాహ్య.కర్ణికాయాం మధ్యే ప్రార్థ్య.లక్ష్మ్యాః సమాన రూపం ధ్యాత్వా.అర్ఘ్యాదిభిః సంపూజ్య.

బింబ పూజా విధిః

నిత్యపూజావత్ సర్వం కారయిత్వా.అగ్నౌ విధివత్ సమ్స్కృత్య. చతుష్కుండ విషయే. వాసుదేవాది మూర్తీనాం తత్తద్దేవీనాం ఆవాహ్య. యథా పూర్వే పద్మ కుండే ఆనంద వైకుంఠాత్ ఓం లక్ష్మ్యై నమః.దక్షిణే చాప కుండే ఆమోదన వైకుంఠాత్ ఓం కీర్త్యై

నమః.పశ్చిమే వృత్త కుండే సంమోదన వైకుంఠాత్ ఓం జయాయై నమః.ఉత్తరే త్రికోణేవా యోని కుండేవా ప్రమోదన వైకుంఠాత్ ఓం మాయాయై నమః. ఇత్యావాహ్య.సర్వం పూర్వవత్ హుత్వా. నేత్రోన్మీలన కాలే మధుపాత్రే ఓం నారాయణ్యై నమః.ఘృత పాత్రే ఓం విద్యాయై నమః. ఇత్యావాహ్య సర్వం పూర్వవత్. పంచగవ్యాదిషు అధిదేవతాః విషయే.పూర్వవత్ మధ్యే ఘృతకుంభే ఓం శ్రియై నమః.ఆగ్నేయే గోమూత్రే ఓం వాగీశ్వర్యై నమః.నైఋతే గోమయే ఓం కాంత్యై నమః.వాయవ్యే గో క్షీరే ఓం క్రియాయై నమః.ఈశానే దధి కలశే ఓం శక్త్యై నమః. ఇత్యావాహ్య

దేవ్యాః తత్వన్యాస హోమ విషయే.

చతురశ్ర కుండే విధివత్ అగ్నిం సంస్కృత్య.అస్యాః దేవదేవ్యాః భగవత్యాః నాయక్యాః ....సన్నిధౌ బింబస్య అప్రాకృతత్వ సిద్ధ్యర్థం తత్వన్యాస హోమం కరిష్యే. ఇతి సంకల్ప్య.పరిషిచ్య.పృథక్పాత్రే సంపాతాజ్యం సంగృహ్య.

ఓం మం నమఃపరాయై స్ఫటికాభాసాయై జీవ తత్వాత్మికాయై స్వాహా. హృది.

ఓం భం నమఃపరాయైసిత వర్ణాయై ప్రకృత్యాత్మికాయై స్వాహా.హృది.

ఓం బం నమఃపరాయై స్ఫటికాభాసాయై బుద్ధి తత్వాత్మికాయై స్వాహా.హృది.

ఓం ఫం నమఃపరాయై పాటలవర్ణాయై అహంకారాత్మికాయై స్వాహా. హృది.

ఓంపం నమఃపరాయై సితాఽసిత వర్ణాయై మనస్తత్వాత్మికాయై స్వాహా.హృది.

ఓం నం నమఃపరాయైశుక వర్ణాయై శబ్ద తన్మాత్రాత్మికాయై స్వాహా.శ్రోత్రయోః.

ఓం ధం నమఃపరాయై లోహిత వర్ణాయై స్పర్శతన్మాత్రాత్మికాయై స్వాహా.త్వచి.

ఓం దం నమఃపరాయై జ్యోతిర్వర్ణాయై రూపతన్మాత్రాత్మికాయై స్వాహా. నేత్రయోః.

ఓం థం నమఃపరాయై పాండర వర్ణాయై రసతన్మాత్రాత్మికాయై స్వాహా.తాలుని.

ఓంతం నమఃపరాయై సిత వర్ణాయై గంధతన్మాత్రాత్మికాయై స్వాహా.నాసికాయాం.

ఓం ణం నమఃపరాయై పాటల వర్ణాయై శ్రోత్రేంద్రియాత్మికాయై స్వాహా.శ్రోత్రయోః.

ఓం ఢం నమఃపరాయైహేమవర్ణాయై త్వగింద్రియాత్మికాయై స్వాహా.త్వచి.

ఓం డం నమఃపరాయైకృష్ణవర్ణాయై నేత్రేంద్రియాత్మికాయై స్వాహా.నేత్రయోఃం.

ఓం ఠం నమఃపరాయై గౌర వర్ణాయై జిహ్వేంద్రియాత్మికాయై స్వాహా.జిహ్వయాం.

ఓం టం నమఃపరాయైసిత వర్ణాయై ఘ్రాణేంద్రియాత్మికాయై స్వాహా.నాసికాయాం.

ఓం ఞం నమఃపరాయైసిత వర్ణాయై వాగింద్రియాత్మికాయై స్వాహా.వాచి.

ఓం ఝం నమఃపరాయైరక్తవర్ణాయై పాణింద్రియాత్మికాయై స్వాహా.హస్తయోఃం.

ఓం జం నమఃపరాయైరక్త వర్ణాయైపాదేంద్రియాత్మికాయై స్వాహా..పాదయోఃం.

ఓం ఛం నమఃపరాయైహేమవర్ణాయై పాయ్వింద్రియాత్మికాయై స్వాహా.అపానే.

ఓం చం నమఃపరాయై హేమవర్ణాయై మేహనేంద్రియాత్మికాయై స్వాహా. మేహనే.

ఓం కం నమఃపరాయై హేమ వర్ణాయై వాక్ శ్రోత్రేంద్రియయుతాయై నిరాకారాయై శబ్ద గుణయుతాయై ఆకాశ తత్వాత్మికాయై స్వాహా.మూర్ధాది నాసాంతం .

ఓం ఖం నమఃపరాయై ధూమ్ర వర్ణాయై వృత్తాయై శబ్దస్పర్శ గుణ యుతాయై వాయు తత్వాత్మికాయై స్వాహా.నాసాది నాభ్యంతం.

ఓం గం నమఃపరాయై రక్త వర్ణాయైత్రికోణాయై దృష్టి చరణేంద్రియ యుతాయై శబ్ద స్పర్శ రూప గుణ యుతాయై అగ్ని తత్వాత్మికాయై స్వాహా.నాభ్యాది మేఢ్రాంతం.

ఓం ఘం నమఃపరాయై అర్ధచంద్రాకారాయై స్ఫటిక వర్ణాయై శబ్ద స్పర్శ రూప రస గుణయుతాయై అప్తత్వాత్మికాయై స్వాహా.గుహ్యాదిజాన్వంతం.

ఓం ఙం నమఃపరాయై చతురశ్రాయై పీత వర్ణాయై ఘ్రాణోపస్థేంద్రియ యుతాయై శబ్ద స్పర్శ రూప రస గంధ గుణయుతాయై పృథ్వీ తత్వాత్మికాయై స్వాహా. జాన్వాదిపాదాంతం. ప్రత్యేకం అష్టాహుతీర్హుత్వా. తత్తదంగాణి సంపాదాజ్యేన సంస్ప్రుశ్య మహాభిషేకం కారయిత్వా. నైవేద్య.శ్రీసూక్తేన చ హవనం కృత్వా.లక్ష్యాఃం అష్టాక్షరేణ సమిదాజ్య చరుణా ప్రత్యేకం శతాహుతీర్హుత్వా. అన్యత్సర్వం పూర్వవదాచరేత్.

పూర్ణాహుత్యనంతరం హుతభుగ్గతాం శక్తిం మండలే నియోజ్య.(విమానస్య దిగ్దేవతానాం విషయే ఓం తుష్ట్యై నమః. ఓం పుష్ట్యై నమః.ఓం వాగ్దేవ్యై నమః.ఓం సావిత్రియై నమః.ఇత్యభ్యర్చ్య.) మండలాత్ కుంభే ఉద్వాస్య.ద్వార తోరణ కుంభాదీన్ తత్తత్స్థానే ఉద్వాస్య.సవేద వాద్య ఘోషై స్సహ సుముహూర్తే మహాకుంభం ఉపకుంభేన సహ గర్భ గేహం ప్రవిశ్య.ధాన్యపీఠే కలశాన్ సంస్థాప్య. కుంభానాం పునఃపూజాం కారయేత్. మూల భేరాదీనాంఆధార శక్త్యాది యోగ పీఠార్చనం కృత్వా. ధూపదీపం సమర్ప్య.మహాకుంభ గతాం శక్తిం పుష్పాంజలౌ స్వహస్తే ఓంనమఃకమలవాసిన్యై శ్రీం స్వాహా అస్మాత్ కుంభాత్ ధ్యాయామి. ఇతి ధ్యాత్వా.పుష్పాంజలి శక్తిం అస్మిన్ దివ్యబింబే ధ్యాయామి ఆగచ్ఛాఽఽగచ్ఛ ఆవాహయామి. ఇత్యావాహ్య. ఇతి పుష్పాంజలిం మూలభేరస్య మూర్ధ్ని సమర్ప్య.ఆవాహనాది షణ్ముద్రాం ప్రదర్శ్య. ఇమాం గాదాం ఉదీరయేత్.

అరవిందాసనే దేవీ పద్మగర్భ సముద్భవే.

పద్మమాలిని పద్మాక్షి సర్వభూతేశ్వరీందిరే.

సర్వజ్ఞే సర్వ భూతానామంతస్థే సర్వసాక్షిణీ.

అశేషజగదీశానే విష్ణువక్షస్థలస్థితే.

భక్తానాం పుత్ర పౌత్రాది భూమి సంపత్ప్రదాయినీ.

అస్మిన్ బింబే చిరంకాలం సాన్నిధ్యం కర్తుమర్హసి.

ఇతి ప్రార్థ్య.మహాకుంభ జలేన ప్రోక్ష్య.ఉప కుంభ గతాం శక్తిం మూలభేరస్యపీఠే ఉద్వాస్య.ప్రాణప్రతిష్ఠాం చ కృత్వా. నాభ్యాది హృదయాంతం లక్ష్యాః ద్వాదశాక్షరేణ స్తిథిన్యాసం కృత్వా. అర్ఘ్యాదిభిః సంపూజ్య.కర్మార్చాది బింబానామపి భగవత్ ప్రతిష్ఠావివ సర్వం కారయిత్వా.క్షీరగురాన్నం నివేద్య.నీరాజ్య.

భూ దేవ్యాః ధ్యాన విషయే వైశేషికం.

నీలషట్పద పుంజాభ కుటిలాలక కోమరే.

కల్హార దక్షిణ కరే భోగ శక్తి స్వరూపిణీ.

సమస్త చిదచిద్భేద మంత్ర యంత్ర విధాయినీ.

భూదేవీ త్వం ధ్రువార్చాయాం సాన్నిధ్యం కర్తుమర్హసి.ఇతి ప్రార్థ్య.

పృథక్స్థానే భూదేవ్యాః(గోదాదేవీః ప్రతిష్ఠా కాలే మూలమంత్రమాహ)

ఓం వరాహ భగవద్విశిష్ఠాయై ఓంనమో హ్రీం భూమ్యై ఓం గోదాయై నమః.

ధ్యానం

నమస్సంపూర్ణ షడ్గుణ్య విగ్రహాయై కిటిప్రియే.

స్వతంత్రం విశ్వసిద్ధానాం హేతుశ్చాత్ర మహాద్భుతే.

తత్వాఽరవింద సందోహ విహార చతురశ్రమే.

నీల జీమూత సంకాశే హేమాంబర సు మధ్యమే.

కల్హారకుడ్మలకరే సర్వ భూషణ మండితే.

హిరణ్యాక్షాసురధ్వంస మూలభూతే జగద్ధితే.

జగద్ధితాన శాలిన్యై విష్ణు పత్న్యై నమో నమః.

నమోనందాచిదాకారే గోవింద గృహ మేధినీ.

శ్రీ గోదే ధ్రువ బింభేస్మిన్ సర్వదా సన్నిధిం కురు.ఇతి ప్రార్థ్య.

ఇతి మహాలక్ష్మ్యాః ప్రతిష్ఠా విధిః సంగ్రహః.

శ్రీసూక్త జప హోమ ఆరాధన విధిః

అస్య శ్రీ పంచదశార్చన శ్రీసూక్త మాహమంత్రస్య. ఆనంద కర్దమ చిక్లీత ఇందిరాసుతాః ఋషయః. ఆద్యస్తిస్రోఽనుష్టుభాః, చతుర్థీ బృహతీ, పంచమీషష్టీ, తృష్టుభౌ,అష్టమో అనుష్టుభః, అన్త్యాప్రస్తారా పంక్తీఛందాః. శ్రీ మహాలక్ష్మీర్దేవతా. హిరణ్యవర్ణామితి బీజం. తాంమ ఆవహ ఇతి శక్తిః. కీర్తిమృద్ధిం దదాతు మే ఇతి కీలకం. శ్రీ నామక మహాలక్ష్మీ ప్రేరణయా మహాలక్ష్మీః ప్రీత్యర్థం పంచదశార్చన శ్రీసూక్త జపే వినియోగః.

ఓం మహాలక్ష్మ్యై నమః అంగుష్టాభ్యాం నమః.. ఓం శ్రియై నమః తర్జనీభ్యాం స్వాహా. ఓం లక్ష్మ్యై నమః మధ్యమాభ్యాం వషట్. ఓం మాయాయై నమః అనామికాభ్యాం హుం. ఓం ఇందిరాయై నమః కనిష్టికాభ్యాం ఫట్. ఓం రమాయై నమః నఖముఖైర్వౌషట్.

ఓం మహాలక్ష్మ్యై నమః హృదయే.. ఓం శ్రియై నమః శిరసే స్వాహా. ఓం లక్ష్మ్యై నమః శిఖాయై వషట్. ఓం మాయాయై నమః బలాయకవచాయ హుం. ఓం ఇందిరాయై నమః తేజసే నేత్రాభ్యాం వౌషట్. ఓం రమాయై నమః వీర్యాయ అస్త్రాయ ఫట్..ధ్యానం.

అరుణకమల సంస్థా తద్రజత పుంజ వర్ణా.

కరకమల ధృతేషా భీతియుగ్మాంబుజాతా.

మణిమకుట విచిత్రాఽలంకృతిః పద్మమాలా.

భవతు భువనమాతా సంతతం శ్రీం శ్రియై నః.

అంగపూజా విషయే-

ఓం హిరణ్య వర్ణాం...జతవేదోమ ఆవహ. ముఖే

తాంమ ఆవహ..పురుషానహం. నేత్రయోః.

అశ్వ పూర్వాం.. దేవీర్జుషతాం. కర్ణయోః.

కాంసోస్మితాం...తాం మిహోపశ్వ యేశ్రియం. నాసికాయాం.

చంద్రాం.. త్వాం వృణే. వదనే.

ఆదిత్యవర్ణే....బాహ్యోఽలక్ష్మీః. కంఠే .

ఉపైతుమాం... దదాతు మే. బాహ్యోః.

క్షుత్పిపాసా... మే గృహాత్. హృదయే.

గంధద్వారాం... యే శ్రియం.నాభౌ.

మనసుః కామ.... యశుః. గుహ్యే.

కర్దమేనుః...పద్మమాలినీం.పాయౌ.

ఆద్రామ పుష్కరిణీం... మ ఆవహ. ఊర్వోః.

ఆద్రాం యహ కైరిణీం...మ ఆవహ. జాన్వోః.

తాంమ ఆవహ... పురుసానహం.జంకయోః.

ఓం మహా దేవ్యైచ ... ప్రచోదయాత్. పాదయోః.ఇత్యావాహ్య.. ప్రార్థనా.

"నమో దేవీజగద్ధాత్రీ పద్మపత్రాక్ష వల్లభే.

పాహిమాం కరుణామూర్తే ప్రసీదమయి సర్వదా.

ప్రసీద శ్రీ జగద్భూతః శ్రీసూక్తార్చనముత్తమం.

నిర్విఘ్నం కురు మే దేవీ అనుజ్ఞాం దేహి మే రమే.ఇతి ప్రార్థ్య .

ప్రతిష్ఠా కాలే ప్రార్థనా విశేషః.

సర్వలోకప్రియే లక్ష్మీ సర్వ దారిద్ర్య నాశినీ.

ప్రతిష్టాం కారయిష్యామి తదర్థం త్వం ప్రసీద ఓం.

పూర్వవత్ పంచదశ ఋగ్భ్యం ఆవాహనాది షోడశోపచారైః సంపూజ్య.

శ్రియః పంచదశార్చం చ శ్రీకామః సతతం జపేత్. హవన విధౌ కమలపుష్పైః అష్టోత్తరశతం వా అష్టావింశతిః వా హునేత్. బిల్వసమిధా హవనం చ కుర్యాత్. పూర్ణాహుతిం అన్యత్సర్వం పూర్వవత్. అర్చనా విషయే- హరిద్రా చూర్ణైః, కుంకుమేన వా అష్టోత్తర సహస్రనామభిః, అష్టోత్తరశతనామభిః వా కుర్యాత్.క్షీరగురాన్నం నివేద్య. నీరాజ్య. మహదాశీర్వచన పూర్వకం ఆచార్య సంమానాదీని కృత్వా. యజమానస్య లక్ష్మీకటాక్ష, సర్వకార్యజయసిద్ధిరస్తు. ఇతి లక్ష్మీకామకల్పన విధిః.

అనుబంధం-2

మహాలక్ష్మ్యాఃమానసారాధన ప్రార్థనా.

సౌవర్ణస్థాలివల్యే మణిఘుణ ఖచితే గోఘృతాక్తాన్ సుపక్వాన్.

భక్ష్యాన్ భోజ్యాంశ్చ లేహ్యానపరిమితమిహే శోష్యమన్నం నిధాయ.

నానా శాఖైరుపేతం దధిమధుగురక్షీర పానీయయుక్తం.

తాంబూలం చాపి లక్ష్మ్యాః ప్రతిదివసమహో మానసం(బాహ్యకం) కల్పయామి..

"స్వాగతం తవ పద్మాక్షి సన్నిధిం భజ మేంబుజే.

గృహాణ మానసీం పూజాం యథార్హ పరిభావితాం.''

సంముఖీకరణ ప్రార్థనా-

సాన్ముఖ్యం కురు కల్యాణి సర్వదా సర్వకామదే.

ద్రవ్యమంత్రక్రియా భక్తి శ్రద్ధా హానిం క్షమస్వ మే.

అర్ఘ్యాది ఉపచారాణాం సమయే ప్రార్థనా-

క్షీరోధ మథనే దేవీ వాసుదేవ ప్రియేంబుజే.

త్వాం భక్త్యా పూజయాంయద్య భోగైరర్ఘ్యాదిభిః క్రమాత్.

స్నానాసనకాలే ప్రార్థనా-

స్ఫుటీకృతం మయా దేవీ ఇదం స్నానాసనం మహత్.

ఆసాదయాసు స్నానార్థం మదనుగ్రహ కామ్యయా.

నమస్తే సింధు సంభూతే నమస్తే పద్మసంభవే.

నమస్సరోరుహే వాసే నారాయణకుటుంబినీ.

అలంకారాసన ప్రార్థనా-

దేవదేవ ప్రియేదేవీ సర్వభూతే హ్యాదిస్థితే.

అలంకారాసనం హృద్యం సమాశ్రయ హితాయ మే.

భోజ్యాసన ప్రార్థనా-

క్షీరోధ తనయే దేవీ కమలే పద్మ సంభవే.

భోజ్యాసనమ ఉపాగమ్యహ్యాతులాం ప్రీతిమాశ్రయే..*

శ్రీః

శ్రీ మతే రామానుజాయ నమః.

కిరీటాది ఆభరణ ప్రతిష్ఠా విధిః.

కిరీటాది పాదుకాంత ప్రతిష్ఠాకర్మసు ప్రసూనాంకురపూర్వకం ప్రతిసర బంధన జలాధివాస(సద్యఃఛాయాధివాస నయనోన్మీలన పంచకలశ స్నపనాధికం తత్తద్వస్తూనామేవ కారయిత్వా. కుండే వా స్థండిలే వా అగ్నిం విధివత్ ప్రతిష్ఠాప్య. వక్ష్యమాణ క్రమేణ తత్తదధిష్టితం దేవం పూర్వం క్రమశో ఆవాహ్య. ఉపకుంభాదిషు ఇంద్రాదీన్ చ కరకే సుదర్శనం ఆవాహ్య.అర్ఘ్యాదిభిః సంపూజ్య. అగ్నౌ భూషణాదీనాం అధిదేవతానాం ఆవాహ్య. అర్ఘ్యాదిభిర్హుత్వా. తన్మంత్రేణ చ సమిదాజ్య తిలేన లాజేన పృథక్ పృథక్ అష్టావింశతి సంఖ్యయా హుత్వా. ప్రాయశ్చిత్తాహుతిం పూర్ణాహుతిం చ కృత్వా. సంపాతం సంగృహ్య.న్యసేత్. పంచ కలశ స్నపనం కృత్వా.తద్భూషణం ప్రాదక్షిణ్యేన గృహీత్వా. ఓం జితంతే దక్షిణతో ఇతి మంత్రేణ భగవంతం సమర్ప్య.క్షీరగుర పాయసాన్నం నివేద్య. నీరాజ్య.

కిరీటస్య మూల మంత్రః

ఓం కిరీటాత్మానం భానుకోటి తిరస్కారిప్రభం మకుటాధిపం మూర్ధ్నం దివ్య రత్నఖచితం భగవత్కిరీటం ధారయంతం ఈశ్వర తత్వాధిపాశ్రయం భూతం దివ్య పురుషం భగవత్కిరీటాదాగతం

ఓం కిరీటాయ ఓం మకుటాధిపాయ నమః.ఆగచ్ఛా ఇత్యావాహ్య. దేవాయ సమర్పయేత్.

శ్రీవత్సస్య మూల మంత్రః.

ఓం శ్రీవత్సాత్మానం హేమ వర్ణం సర్వ మంగరేశ్వరం మూర్ధ్నం శ్రియాప్రస్ఫురిత భగవల్లాంఛనం శ్రీవత్సం ధారయంతం ప్రకృతి తత్వాదిభూతం దివ్య పురుషం

శ్రీవత్సాదాగతం ఓం శ్రీవత్సాయ నమః. ఇత్యావాహ్య మహా కుంభే చ పద్మకుండేన చ ఏవమేవం ఆవాహన పూర్వకం సర్వం పూర్వవత్ కృత్వా .

కౌస్తుభస్య మూలమంత్రః.

ఓం కౌస్తుభాత్మానం భాస్కరాభం సర్వరత్నాధిపం మూర్ధ్నిం భగవత్కంఠ భూషణం కౌస్తుభం ధారయంతం జీవ తత్వాధారభూతం దివ్య పురుషం భగవత్కౌస్తుభాదాగతం ఓం కౌస్తుభాయ రత్నాధిపతయే నమః. ఆగచ్చ. ఇత్యావాహ్య.

అనంతస్య మూలమంత్రమాహ

ఓం రజతాద్రినిభం చతుర్భుజం హలముసలధరం బద్ధాంజలిపుటం సహస్ర

ఫణామణి సముజ్వలిత ఉత్తమాంగం వారుణీ కాంతా పత్నీభ్యాం

సమన్వితం భగవద్దర్శనాద్యానంద బ్రహ్మీత సర్వాంగం శబ్దాధిదైవతం అనంతం

ఓం నాగాధిరాజాయ ఓం అనంతాయ నమః.ఇత్యావాహ్య.

(పాదుకాప్రతిష్ఠాయామపి ఏవమేవ మంత్రః)

ఓం హం సహస్రఫణాధృత చతురశ్ర భూమండలాయ అనంతాయ నమః.ఇత్యావాహ్య అభ్యర్చ్య . తస్య గాయత్రి విషయే.

ఓం సహస్ర ఫణాయ విద్మహే విష్ణు తల్పాయ ధీమహి.

తన్నో అనంతః ప్రచోదయాత్.

గరుడమూలమంత్ర ఆవాహన విషయే క్షిప ఓం స్వాహా.

అన్యత్ర విషయాణి మహోత్సవే గరుడప్రతిష్ఠావత్ కారయిత్వా.

వైశేషిక మంత్ర విషయే.

కనకాద్రి నిభం చతుర్భుజం శంఖ చక్ర ధృత కృతాంజలి పుటం శంఖాద్యహీంద్ర ఫణామాణిక్యైర్విరాజితాంగం రుద్రా సుకీర్తిభ్యాం పత్నీభ్యాం సమాసీనం భగవద్దర్శనాద్యానంద పురకాంకితగాత్రం వేదాధిదైవతం గరుడం ధ్యాయామి.

ఓం క్షిపఓం పక్షిరాజాయ ఓం గరుడాయ నమః.ఇత్యావాహ్య.

తస్య గాయత్రి.

ఓం తత్పురుషాయ విద్మహే సుపర్ణ పక్షాయ ధీమహి.

తన్నో గరుడః ప్రచోదయాత్.

పక్షీశస్య అష్టాక్షర మంత్ర కల్పః.

అస్య శ్రీ పక్షీంద్ర అష్టాక్షర మహామంత్రస్య. కాశ్యప ఋషిః.పంక్తిశ్ఛందః.శ్రీ పక్షిరాజో దేవతాః.ఓం బీజం.స్వాహా శక్తిః.పంకీలకం.క్షీం కవచం. ద్రం అస్త్రం.పరమ వ్యోమ క్షేత్రం.శ్రీ పక్షీంద్ర ప్రసాదసిద్ధ్యర్థే వినియోగః.ఓం అస్త్రాయఫట్ ఇతి హస్తే శోధయిత్వా.

కరన్యాసః.

ఓం ఓం ఓం దక్షిణాంగుష్టేన తర్జన్యాం.

ఓం వం ఓం దక్షిణాంగుష్టేన మధ్యమాయాం.

ఓం పం ఓం దక్షిణాంగుష్టేన అనామికాయాం.

ఓం క్షీం ఓం దక్షిణాంగుష్టేన కనిష్టికాయాం.

ఓం ద్రాం ఓం వామాంగుష్టేన తర్జన్యాం.

ఓం యం ఓం వామాంగుష్టేన మధ్యమాయాం.

ఓం నం ఓం వామాంగుష్టేన అనామికాయాం .

ఓం మః ఓం వామాంగుష్టేన కనిష్టికాయాం.

అథ దేహ న్యాసః.

ఓం ఓం ఓం ఖగేశ్వరాయ జ్ఞానాయ హృదయాయ నమః.

ఓం వం ఓం వైనతేయాయ శిరసే స్వాహా.

ఓం పం ఓం గరుడాయ శిఖాయై వషట్.

ఓం క్షీం ఓం పన్నగాశనాయ కవచాయ హుం.

ఓం ద్రాం ఓం నాగాంతకాయ నేత్రాభ్యాం వౌషట్.

ఓం యం ఓం విష్ణు రథాయ అస్త్రాయ ఫట్.

ఓం నం ఓం సుపర్ణాయ హృదయాయ నమః.

ఓం మః ఓం తార్క్ష్యయ శిరసే స్వాహా.

ఓం ఓం ఓం మధ్యమయా మూర్ధ్ని మధ్యే.

ఓం వం ఓం తర్జనీ మధ్యమాభ్యాం నేత్రయోః.

ఓం పం ఓం అంగుష్టాఽనామికాభ్యాం ముఖే.

ఓం క్షీం ఓం అంగుష్టతర్జనీభ్యాం హృదయే.

ఓం ద్రాం ఓం అంగుష్ట కనిష్టికాభ్యాం నాభౌ.

ఓం యం ఓం అంగుష్టం వినా గుహ్యే.

ఓం నం ఓం తథైవ జానునీ.

ఓం మః ఓం సమస్తాంగులీభిః చరణయోః.

సాంజలి హస్తఃగరుడం ధ్యాయేత్.

ఓం నమో భగవతే అనంత కార్కోటక గురికపద్మ మహాపద్మశంఖపాల తక్షక అష్టకుల నాగభూషణాయ నాగశోణిత దిగ్ధాంగాయ ఓం నాగాంతకాయ నమః.

ఓం పన్నగజాతి కద్రూదేవి గర్వభంజనాయ మాత్రార్పిత సత్యనామ్నే ఓం గరుత్మతే నమః.ఓం వైనతేయాయ నమః.

ఓం క్షీరాబ్ధి మథనాయ చలరూప పీయూషప్రదేశ నఖలజ సురాసుర సంగరాత్సుధా ఘటాఽపహారిణే తదా ప్రమదావతార మాదవాయాబ్ద సుపర్ణ నామ్నే ఓం అమృతకుంభ హస్తాయ నమః.ఓం విషహారిణే నమః.

ఓం క్షీరోదమథనార్థ సమాదవ మందరాద్రిధారిణే పరమబలాడ్యాయ పరమపురుషా ఒనుగ్రహీతాఒనంత నామ్నే ఓం ఖగేశ్వరాయ నమః. ఓంనాగేంద్ర దర్ప భంజనాయ నమః.

ఓం ద్రుపగమనోద్యుక్త పక్షవిక్షేపణాయ త్రైలోక్య క్షేమకరాయ త్రక్షఋుషి పుత్రాయ సప్త పాతార వాసినే ఓం పన్నగాశనాయ నమః. ఓం తార్క్ష్యయ నమః.

ఓం యజ్ఞ పురుష వాహనాయ కంఠ మూర్ధాంత ఋుగ్యజుస్సామ త్రయీ తను స్వరూపాయ బ్రహ్మారుద్రేంద్ర మూర్తి త్రయ విగ్రహాయ ఓం త్రయీమయాయ నమః.ఓంవిష్ణు రథాయ నమః.

ఓం నమఃపక్షీంద్రాయ విఘ్నం నాశయ నాశయ విషందారయ దారయ విషాది దోషాణి ధ్వంసయ ధ్వంసయ భస్మీకురు భస్మీకురు హుంఫట్ స్వాహా.ఇతి ధ్యాత్వా.

విష్వక్సేన ప్రతిష్ఠా విషయే విశేషాణి.

సువర్ణాచల సన్నిభం చతుర్భుజం శంఖ చక్ర ధారిణం జ్ఞాన తర్జనీ అనర్ఘ రత్న ఖచిత కిరీటినం శ్రీమతి సూత్రవతి పత్నీభ్యాం సుఖాసీనం భగవత్కైంకర్య ఆనంద బ్రహ్మీత గాత్రం గజాననాది గణాధిప నాయకం విష్వక్సేనం విచింత్య. ఓం వైకుంఠ సేనాన్యాయ ఓం విష్వక్సేనాయ నమః. ఇత్యావాహ్య .

విష్వక్సేనస్య గాయత్రి.

ఓం విష్వక్సేనాయ విద్మహే వేత్ర హస్తాయ ధీమహి.

తన్నో శాంతః ప్రచోదయాత్.

మండపాదీనాం ప్రతిష్ఠా విషయే.

అర్ధమండపాది సహస్ర స్తంభ మండపాంతం వివిధ మండపాసు ప్రతిష్ఠా కాలే తత్తన్ మండపస్య పురతః యాగశాలా కలశ నిర్మాణాని కృత్వా.విధివత్ అగ్నిం ప్రతిష్ఠాప్య.

కుంభ దశకేషు ఆధారాది పద్మాంతం అభ్యర్చ్య.మధ్య కుంభే ''స్తంభ సంఖ్యాఽనుగుణ ఫణాగ్రీవ శాఖాన్వితం పద్మపత్రారుణేక్షణం కుండలీ కృత దీర్ఘ పృష్ఠం విధృతాంజలిం రజతాద్రి నిభం అనంతం భగవచ్చరణారవిందాదాగతం ఓం అం అనంతాయ నమః. ఇతి ధ్యాత్వా.

ఏహిశేష బలాద్యక్ష ఫణామణి సముజ్వల.

సాన్నిధ్యం కురు కుంభేస్మిన్ మండప ప్రోక్షణావధి.

తస్య ధ్యాన విషయే.

స్ఫటికాద్రిప్రతీకాశం చతుర్బాహుం కిరీటినం.

పూర్ణచంద్రాననం సౌమ్యం సితపుష్పై ర్విరాజితం.

లాంగలం ముసలం ముఖ్యకరయోర్ధధతం శుభం.

జఘన్యకరయోశ్శంఖచక్రద్వంద్వం యధా యధం.

నీలాంబరధరం దంష్ట్రాకరారవదనైర్యుతం.

ప్రశాంతవపుషాయుక్తం సహస్రఫణమున్నతం.

ఫణామణి సహస్రాంశు నీరాజన విరాజితం.

అనంతవక్త్ర కుహరై రుద్వమంతముదార్చిషం.

మండలీకృత నాగేంద్ర భోగవేష్టన వేష్టితం.

ధ్యాయే దనంతముభయోఃపార్శ్వయో ర్నాగయోషితాః. (ఇతి ధ్యాత్వా)

ఓం క్షీరోదార్ణవ సంభూతం సహస్ర ఫణ మౌలినం.

హిమకుందేందు దవరం నాగరాజం మహామతే. ఇతి ప్రార్థ్య.

ఉపకుంభాఽష్టకేషు ఓం వాసుకినే నమఃఓం శేషాయ నమః. ఓం తక్షకాయ నమః. ఓం పద్మాయ నమఃఓం మహాపద్మాయ నమః. ఓం శంఖాయ నమఃఓం గురికాయ

నమః.ఓం కార్కోటకాయ నమః.కరకే ఓం సుదర్శనాయ నమః. ఇత్యావాహ్య అభ్యర్చ్య.కుంభాదీన్ సంపూజ్య.హవనాదీన్ పూర్వవత్ కృత్వా.

అనంతస్య గాయత్రియాహ.

ఓం సహస్రఫణాయ విద్మహే విష్ణు తల్పాయ ధీమహి.

తన్నో అనంతః ప్రచోదయాత్. ఇతి సమిదాజ్య చరుణా అష్టోత్తరసహస్రం వా అష్టోత్తర శతం వా హుత్వా. పూర్ణాహుతిం చ కృత్వా. " సహస్రశీర్షందేవం '' ఇత్యాదిమంత్రేణ ప్రోక్ష్య. పాదుకాప్రతిష్టాయామపి ఏవమేవ కృత్వా.మండపస్య ప్రాణప్రతిష్ఠా కాలే .

"విష్ణు బింబ నివేశార్థం మండపం కల్పితే మయా.

వితానరూపమాసాద్య మండపే సుస్థిరో భవ.''

ఇతి విజ్ఞాప్య. ఇతి మండప ప్రతిష్టావిధి సంగ్రహః.

అథ వాహనాదీనాం ప్రతిష్ఠా విధిఃఉచ్యతే.

సింహాసనే శేషపీఠే డోలాయాం శయనే తథా.

దీపస్తంభే వితానే చ ఛత్రే శేషం సమర్చయేత్.

ఇత్యుక్తరీత్యా ఆసీన శయన యోగ్యవస్తుషు అనంతం ఆవాహ్య.

ప్లవే ఫణీంద్రం ఆవాహ్య ఊర్ధ్వే తు విహగాధిపం.

ఇత్యుక్త్వత్ ప్లవనామపి శేషం పూర్వోక్తవత్ ప్రతిష్ఠాప్య. భగవంతం సమర్ప్య.

అన్యత్ర వాహనాదీనాం ప్రతిష్ఠాకాలే వైశేషికః.

సూర్యప్రభా విషయే

కాలాత్మకం ద్విభుజం పద్మహస్తం విద్యుల్లతాభం ద్వినేత్రం హరీత సప్తాశ్వ సప్త రజ్జుం ఏకచక్ర స్వర్ణ రథమారూడం గృహాధీశం సూర్యం రవిమండలాత్ ధ్యాయామి.ఓం హం సూర్యాయ నమః. ఇత్యావాహ్య ప్రతిష్ఠాప్య.భగవంతం సమర్ప్య.

చంద్రప్రభా విషయే

కాలాత్మకం ద్విభుజం ఇందీవరకరం రజత విద్యుల్లతాభం ద్వినేత్రం పాండర దశాశ్వ దశ రజ్జుం చక్ర త్రయ రథారూఢం నక్షత్రాధీశం చంద్రమండలాత్ ధ్యాయామి. ఓం వం చంద్రమసే నమః. ఇత్యావాహ్య ప్రతిష్ఠాప్య. భగవంతం సమర్ప్య.

హనుమద్ఆవాహన విషయే

కనకాచల సన్నిభం ద్విభుజం కృతాంజలిం ముక్తాదామవిభూషితం మేరుతటరంభావన మధ్యస్థితం పారిజాత వృక్ష మూల బద్ధావాసం సీతారామ కైంకర్య సేవా తత్కథాశ్రవణ పురక స మేఘమాన గాత్రం హనూమంతం ధ్యాయామి.ఓం వానర పుంగవాయ ఓం హం హనుమతే నమః.ఇత్యావాహ్య ప్రతిష్ఠాప్య. భగవంతం సమర్ప్య..

అన్యత్ర వాహనాదీనాం విషయే

భద్రపీఠే పాదుకాయాం శిబికాయాం ధ్వజే తథా.

గజాశ్వయోః రథే సింహే హంస్ తార్క్ష్యం తు పూజయేత్.

వాహనానాం చ సర్వేషాం గరుత్మానేవ దేవతాః.

ఇత్యుక్తవత్ పూర్వోక్త వాహనాదీనామపి గరుత్మంతం ఆవాహ్య.ప్రతిష్ఠాప్య.భగవంతం సమర్ప్య.

ఇతి వాహనాదీనాం ప్రతిష్టావిధిః సంగ్రహః.

శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః.

రథ ప్రతిష్ఠా విధిః

అథ రథ ప్రతిష్ఠా విధిఃఉచ్యతే. ఆచార్యః నిత్యకర్మాదికం కృత్వా. భగవంతం సంపూజ్య.రథశాలాం ప్రవిశ్య.తక్షకం సదక్షిణేన సంతుష్య.రథం శుద్ధజలేన సంక్షార్య.పుణ్యాహ జలేన ప్రోక్ష్య.సిద్ధార్థాన్ వికీర్య. రథప్రతిష్ఠా కాల నిర్ణయః.

ఉత్తరాయణ కాలేతు దక్షిణాయణమథాపి వా.

ప్రశస్తపక్షే నక్షత్రే సుముహూర్తే సులగ్నకే.

రథ సంపన్న కాలే తు రథస్థాపనమాచరేత్.

కర్తవ్య కార్య క్రమాణి.

ప్రథమం చాంకురం ప్రోక్తం ద్వితీయం జలవాసనం.

అక్షిమోచంతృతీయం తు చతుర్థం స్థాపనం తథా.

పంచమంచాఽధివాసం తు షష్టంచాఽగ్నిపూజనం.

శాంతిహోమం సప్తమం చ పూర్ణాహుతిరథాఽష్టమం.

స్థాపనం నవమం ప్రోక్తం దశమం న్యాస ఉచ్యతే.

దక్షిణాం చ తతఃప్రోక్తం ద్వాదశం అధిరోహణం.

ఏవమేవ ప్రకారేణ రథస్థాపనమాచరేత్.

రథప్రతిష్ఠాయాం ఫలాని.

రథం సంస్కారసంయుక్తం సర్వకామ ఫలప్రదం.

తస్మాత్సర్వప్రయత్నేన సంప్రోక్షణమథాచరేత్.

ఇత్యుక్తవత్ రథప్రతిష్ఠా దినస్య సప్తమే పంచమేదినే త్రితీయేదినాత్ పూర్వే వా సద్యో వా అంకురార్పణమాచరేత్.

జలాధివాసవిధిః

జలాధివాసార్థం రథస్య పూర్వభాగే చతుస్తంభ ప్రపాం కారయిత్వా. తన్మధ్యే ధాన్యపీఠం నిక్షిప్య. తస్యోపరి కటాహం సుగంధ జలేన సంపూర్య. బ్రహ్మ కూర్చం నిక్షిప్య. దర్పణం చ స్థాపయిత్వా. అధివాస కుంభస్య పరితః అష్టకుంభాన్ సంస్థాప్య. మధ్యకుంభే క్షీరార్ణవం ధ్యాత్వా. రథచ్ఛాయాం నిమజ్య. ఉపకుంభాఽష్టకేషు అష్ట విద్యేశ్వరాన్ ఆవాహ్య. పూర్వాదిషు ఓం వరాహాయ నమఃఓం నారసిమ్హాయ నమఃఓం శ్రీధరాయ నమఃఓం హయగ్రీవాయ నమఃఆగ్నేయాదిషు. ఓం పరశురామాయ నమఃఓం రామాయ నమఃఓం వామనాయ నమఃఓం వాసుదేవాయ నమఃఇత్యావాహ్య అభ్యర్చ్య.

రథస్య మహాంగ ఉపాంగ క్రమమాహ.

పాదౌ తు పాద చక్రం తు జానుదేశం తు కీలకం.

ఊరూచైవ తలం ప్రోక్తం వితలం కటిదేశకం.

త్రితలం నాభిదేశం తు చతుర్థంచోదరం తథా.

పంచమం హృదయస్థానం స్తంభాద్యాది కరం తథా.

లోహస్థానం భుజం చైవ కంఠదేశం తు కందరం.

శేషాస్తు ముఖమిత్యుక్తం శిరస్థానం తు పద్మకం.

కలశం మౌలిరిత్యుక్తం మహాంగం స్యందనస్య తు.

ఉపాంగమధునా వక్ష్యే సమాహిత మనా శ్రుణు.

నాసాం చ సిమ్హభద్రం చ శ్రోత్రే చైవ ధ్వజం తథా.

శాలాశ్చ చక్షురిత్యుక్తం రేఖాస్యాద్రోమ కూపకం.

అపానం శుషిరం చైవ గుహ్యస్థానం తు సంధిషు.

ఆయసం చాఽస్థిరిత్యుక్తం తామ్రం మాంసం చ బుద్ధిమాన్.

రుధిరం వర్ణమిత్యుక్తం జీవం స్యాద్ విహగేశ్వరం.

రథం చ గరుడం ధ్యాత్వా తత్వాదీన్ ఉపసంహరేత్.

పృథివీ అప్సు ప్రలీయతే. ఆపస్తేజసీ లీయతే. తేజో వాయౌ లీయతే. వాయురాకాశే లీయతే. ఆకాశం అవ్యక్తే లీయతే. అవ్యక్తంఅక్షరేలీయతే. అక్షరం తమసి లీయతే. తమఃపరే దేవ ఏకీ భవతి .ఇత్యాది సంహార న్యాసం కృత్వా.కుశేన చ నవవాససా''యువాసువాసా...ఇతి మంత్రేణ ఆచ్ఛాద్య.''ఉదుత్తమం.. ఇతిమంత్రేణ దర్భమాల్యా సంవేష్ట్య.'.ఋతంచ..ఇతి మంత్రేణ రథచ్ఛాయాం కూర్పర స్థానే నిమజ్య.''చరణం పవిత్రం.. ఇతి మంత్రేణ రక్షాం కుర్యాత్.ఇతి రథస్యజలాధివాస:

(ఛాయాధి వాస) విధిః.

కుంభస్థాపన పూజావిధిః

రథస్య దక్షిణ దిగ్భాగే ప్రపాం కల్పయిత్వా.మధ్య వేదికాయాం ధాన్య పీఠే దశకలశాన్ సంస్థాప్య. గంధోదకేన సంపూర్య. ఏలాలవంగాదీని నిక్షిప్య. శోషణాదీని కృత్వా.స వస్త్ర ఆమ్ర పల్లవాని నిక్షిప్య.షడ్వ్యంశద్దర్భకృత కూర్చం నిధాయ. ఉపకుంభాదీన్ చ పూర్వవత్ అలంకృత్య. సర్వత్ర సప్తదర్భకృత కూర్చం నిక్షిప్య. వేదికాయాం ఓం భూలోకాయ నమః. ఓం భువర్లోకాయ నమః. ఓం సువర్లోకాయ నమః. ఓం మహర్లోకాయ నమః.ఓం జనోలోకాయ నమః.ఓం తపోలోకాయ నమః. ఓం సత్యలోకాయ నమః. ఇత్యావాహ్య అభ్యర్చ్య.దర్భమాలాయాం ఓం వాసుఖినే నమః.మండపస్య ఉపరి ఓం చక్రాయ నమః. భూమౌ ఓం పద్మాయై నమః. వితానే ఓం సోమాయ నమః.సర్వత్ర ఆధారాది పద్మాంతం సంపూజ్య. మధ్యకుంభే

కనకాద్రినిభం చతుర్భుజం శంఖచక్రధృత కృతాంజలిపుటం, శంఖాద్యహీంద్ర ఫణా మాణిక్యై ర్విరాజితాంగం, రుద్రా,సుకీర్తిభ్యాం పత్నీభ్యాం సమాసీనం, భగవద్దర్శనాద్యానంద పురకాంకిత గాత్రం, వేదాధిదైవతం, ఓం క్షిప ఓం పక్షిరాజాయ

ఓం గరుడాయ నమః. ఇత్యావాహ్య.వైనతేయాది ప్రతిమాం చ కుంభే నిక్షిప్య.''ఓంసుపర్ణోసి...ఇతి మంత్రం గరుడగాయత్రీం చ జపిత్వా. అస్త్రకుంభే సుదర్శనం, అన్యత్రకుంభేషు అష్టవిద్యేశ్వరాన్ ఆవాహ్య.అన్యత్ర కుంభే రథాఽధిష్టిత సర్వేషాం దేవతాం చ స్యందనస్థిత దేవతానాం చ ఆవాహ్య. అభ్యర్చ్య.

యాగశాలాయాం హవన విధిః

మహోత్సవోక్తవత్ చతుష్కుండ కల్పనే పూర్వాదిషు కుండేషు ఓంనమోభగవతే సుపర్ణాయ నమః. చాపే ఓం నమోభగవతే గరుడాయ నమః. వృత్త కుండే ఓంనమోభగవతే వైనతేయాయ నమః. త్రికోణకుండే ఓం నమోభగవతే తార్క్ష్యయ నమః. ఇత్యావాహ్య అభ్యర్చ్య.సమిదాజ్య చరుణా తత్తన్మూల మంత్రేణ హుత్వా. సంపాతాజ్యేన సంస్ప్రుశ్య. కుంభస్య పరితః;రథస్య పరితః చ పూర్వాదిషు''దేవవ్రతసామం ...దక్షిణే''బృహత్సామం...పశ్చిమే''యజ్ఞా యజ్ఞియ.... ఉత్తరే''రథంతరం...సామం చ పఠిత్వా. పూర్ణాహుత్యనంతరం రథస్య వస్త్రం చ దర్భమాలాం చ వ్యపోహ్య.సర్వత్ర అక్షిమోచనం పూర్వవత్ కారయిత్వా. గోపృష్టాదీని ప్రదర్శ్య. నీరాజ్య.

ఛాయాధివాస జలాధివాసే ఆవాహిత ఉపకుంభ దేవతాన్ తత్తత్స్థానే ఉద్వాస్య.రథస్య అంగ ప్రత్యంగాని గతాగతం సంవీక్ష్య. శిల్పినా ధృడీకృత్య.మధ్యకుంభ జలేనైవ ప్రోక్ష్య.రథస్యసృష్టిన్యాసం గరుడ పంచాక్షరేణకారయేత్. అంగ పూజనం తత్వన్యాస

హోమవత్ కారయిత్వా. రథశుద్ధ్యర్థం మహోత్సవవత్ షోడశకలశ స్నపనం వా; నవకలశేన వా అభిషేచనం కృత్వా.

రథస్య అంగన్యాస విధిః

చక్ర దండాధి దైవతాయై ఓం మాయాయై నమః. చక్రాధి దైవతాయ ఓం సూర్యాయ నమః.ఓం చంద్రాయ నమః. మధ్య దండాధి దైవతాయ ఓం హ్రీం ఆధారశక్త్యై నమః. ఓం

చతుర్వేద రూపాయ నమః. పట్టికాయాం ఓం దశావతార మూర్తిభ్యో నమః. గాత్రేషు సర్వేషు ఓం విహగాధిపాయ నమః. గాత్ర మధ్యాంతరే ఓంసత్వగుణాయ నమః. ఓం నమః. ఓం రజో గుణాయ నమః. ఓం తమో గుణాయ నమః. ఓంసప్త మారుతేభ్యో నమః. స్థూపికాధిపాయ ఓంహరయే నమః. చతుర్దిక్షు ఓం వరాహాయ నమః.ఓం నారసిహ్మాయ నమః. ఓం శ్రీధరాయ నమః.ఓంహయగ్రీవాయ నమః. అశ్వాణామధిపాయ ఓం చతుర్వేదాయ నమః.మధ్యే ఓం వరుణాయ నమః.ఓం అగ్నయే నమః.ఓం వాయవే నమః. యుగేషు ఓం విహగేంద్రాయ నమః.సారథ్యాధిపాయ ఓం బ్రహ్మణే నమః.

ప్రథమావరణే. బ్రహ్మాసనస్య పరితఃఓం శంఖిణే నమః. ఓంచక్రిణే నమః.ఓం గదినే నమః. ఓం పద్మినే నమః.ఓం ముసలినే నమః. ఓం ఖడ్గినే నమః. ఓం శార్ఙిణే నమః. ఓం వనమాలినే నమః. ఇత్యావాహ్య అభ్యర్చ్య.

ద్వితీయావరణే దేవాసనస్య పరితః.ఓంకుముదాయ నమః.ఓం కుముదాక్షాయ నమః. ఓం పుండరీకాయ నమః. ఓం వామనాయ నమః. ఓం శంకుకర్ణాయ నమః. ఓం సర్వనేత్రాయ నమః. ఓం సుముఖాయ నమః. ఓం సుప్రతిష్టాయ నమః. ఇత్యావాహ్య అభ్యర్చ్య.

త్రితీయావరణే మానుషాసనస్య పరితః. ఓం ధాత్రే నమః.ఓం విధాత్రే నమః. ఓం మిత్రాయ నమః. ఓం వరుణాయ నమః. ఓం భగవతే నమః.ఓం వైవస్వతే నమః. ఓం తూష్ణే నమః. ఓం సవిత్రే నమః. ఓం రవయే నమః. ఓం త్వష్ట్రే నమః. ఓం సూర్యాయ నమః. ఓం విష్ణవే నమః. ఇత్యావాహ్య అభ్యర్చ్య.

షోడశస్తంభానామధిపాయ ఓం ధర్మాదీనాం, అధర్మాదీనాం చ ఆవాహ్య. అభ్యర్చ్య. ప్రథమాధార పంక్తిషు నరోత్తమాదీన్ ఆవాహ్య. ద్వితీయే మత్స్యాది మూర్తిం,త్రితీయే కేశవాదీంశ్చ ఆవాహ్య. ఆధార పీఠికాసు కోణేషు ఓం సత్యాయ నమః.ఓం సుపర్ణాయ

నమః. ఓం విహగేశాయ నమః.ఓం తార్క్ష్యయ నమః.ఇత్యావాహ్య. సర్వత్ర ఆధారే ఓం హం సహస్రఫణాధృత చతురశ్ర భూమండలాయ

అనంతాయ నమః. తస్మిన్ అధో భాగే ఓం ఇ్రౌం ం ష్ట్రూం కాలపావక కూర్మాయ నమః. సర్వత్రోపరి ధ్వజాధిపాయ ఓం క్షం గరుడాయనమః. ఆతపత్రే ఓం హం అనంతాయ నమః. ఇతి హోమః న్యాసం చ కృత్వా. పూర్ణాహుతిం కృత్వా. తథః ప్రభాతే ఆచార్యః కృతకృత్యః యాగశాలాం ప్రవిశ్య. విధివత్ కుంభాది పూజనం, అగ్నిసంతర్పణాదీన్ కృత్వా. పూర్ణాహుత్యనంతరం అగ్నిస్థం గరుడం మహాకుంభే ఉద్వాస్య. యాత్రాదాన పురస్సరం మహాకుంభం ఉత్థాప్య. స వేదవాద్య ఘోషైఃసహ రథ శాలాం ప్రవిశ్య.''ప్రతిష్ఠాసీ తి సామ్నా ఉపకుంభజలేన మహాకుంభేన సహ ప్రోక్ష్య. మధ్య కుంభస్థం గరుడం రథే ఆవాహ్య. ప్రాణప్రతిష్ఠాదీన్ కృత్వా. తదనంతరం.

ప్రతిష్ఠాఽనంతరందశద్రవ్యదర్శన విధిః

ప్రథమం పంచ గవ్యంచ ద్వితీయం ఘృత దర్శనం.

తృతీయం క్షీర కుంభంచ చతుర్థం గజ దర్శనం.

పంచమంచాఽష్టధాన్యంచ ధేనువత్సంచ షష్టకం.

సప్తమం కన్యకానాంతు శ్వేతాశ్వంచాఽఽష్టకం భవేత్.

నవమం దర్పణంప్రోక్తం దశమం కృష్ణమర్కటం.

ఏకాదశం తు భక్తానాం ద్వాదశం నృత్త గీతకం.

యజమానాః త్రయోదశ్యాం దర్శయిత్వా యథాక్రమం.

దశజన్మార్జితం పాపం తత్క్షణాదేవ నశ్యతి.

ఇత్యేవం దర్శనాత్పుణ్యం మహా పాతక నాశనం.

ఇత్యాది వస్తూని గరుడస్య తస్య హృదయే వస్తవ్య అనిరుద్ధాయ చ దర్శయిత్వా. మహాహవి ర్నివేద్య. ప్రభూత బలిం చ కారయేత్. లోకపాలాన్ పూజయిత్వా. నీరాజ్య.

మహదాశీర్వాద పురస్సరం ఆచార్య సమ్మానాదీన్ కృత్వా. శుభేముహూర్తే భగవంతం ఆరోప్య. గురాన్నం నివేద్య. అన్యత్ర భూసురాణాం సంతోషణార్థం యాత్రాదాన గ్రహప్రీతి దశదాన షోడశదానాదీన్ కారయేత్. వీధిభ్రమణం కృత్వా నీరాజ్య.

ఇతి రథప్రతిష్ఠా విధిః సంగ్రహః.

మత్స్యాది మూర్తి ప్రతిష్ఠా విధిః

అథ మత్స్యాది మూర్తి ప్రతిష్ఠా విధిరుచ్యతే. సర్వం పూర్వవత్ కృత్వా. మహాకుంభస్య ఆవాహన కాలే క్షీరార్ణవావృత శ్వేతద్వీపం ధ్యాత్వా. తత్ర రత్నోజ్వలిత ధర్మానందాఖ్య వైకుంఠ దివ్య నగరే మణిమయ మండప మధ్యే శేషతల్ప శాయినం కిరీట శ్రీవత్స కౌస్తుభ వనమాలాద్యాభరణ పరిష్కృతం పద్మ చక్ర శంఖ గదా శోభిత చతుర్భుజం పీతాంబరావృత కటి ప్రదేశే శోభిత నందకం ధర్మ సంస్థాపణార్థం వాసుదేవాది చాతువ్యూహాదావిర్భూతం షాడ్గుణ్య విగ్రహ విభవావతార మూలం సనక సనాతనాది యోగిబృంద వందితం జయ విజయాది ద్వారపాలకైఃసేవ్యమానం శ్రీ భూ సహితం పద్మనాభం భగవంతం ధ్యాత్వా. మానసారాధ్య. పద్మనాభాదావిర్భూతం విమానారూడం విభవార్చాం బింభాదావిర్భూతం భగవంతం సూర్య మండలే ధ్యాత్వా. పూర్వవత్ సూర్య మండలాత్ మధ్య కుంభాదిషు చాఽఽవాహ్య. ప్రతిసరం కుర్యాత్.

వ్యూహాంశజః పద్మనాభః శ్రీభూమిభ్యాం సమన్వితః.

చతుర్భుజః శంఖ చక్ర గదాచాప విభూషితః.

శయానమిత్థం దేవేశం విభవస్యాదికారణం.

ధ్యాత్వైవం పుండరీకాక్షం తతః కుంభే సమర్చయేత్.

ఇత్యావాహ్య అభ్యర్చ్య. అన్యత్సర్వం పూర్వవత్ కృత్వా..

ఇతి మత్స్యాది మూర్తి ప్రతిష్ఠా విధిఃసంగ్రహః.

****

శ్రీ హనుమత్ ప్రతిష్ఠా విధిః

శ్రీ రాఘవం దశరథాత్మజమప్రమేయం సీతా పతిం రఘు కులాన్వయ రత్న దీపం .

ఆజాను బాహుమరవింద దరాయ తాక్షం రామం నిశాచర వినాశకరం నమామి .

యత్ర యత్ర రఘునాథ కీర్తనం .తత్ర తత్ర కృత మస్తకాంజలిం ..

బాష్ప వారి పరి పూర్ణ లోచనం .మారుతిం నమత రాక్షసాంతకం..

శ్రీ నారాయణ సమ్మితోక్త హనుమత్ప్రతిష్ఠా విధిరుచ్యతే.

అధాథ స్సంప్ర వక్ష్యామి ప్రతిష్ఠాం చ హనూమతః.

ముహూర్త విశేషః

వైశాఖే శ్రావణే చైవ పుష్య మాసే తు కార్తికే.

ఆషాఢే తు తులామాసే ప్రతిష్ఠాం చ విశేషతః.

పుణ్య క్షేత్రే విష్ణు క్షేత్రే రోహిణ్యాం అశ్వినౌ తథా.

శుక్లపక్ష ద్వితీయాయాం పంచమ్యాంచ విశేషతః.

ఏకాదశ్యాం చ ద్వాదశ్యాం త్రయోదశ్యాం విశేషతః.

వాయు సూనో ప్రతిష్ఠాయాం మంద వారే సుశోభితం.

రవివారే భృగోర్వారే సోమే వాపి ప్రకల్పయేత్.

శుభే ముహూతే కర్తవ్యం విషనాడ్యాం వివర్జయేత్.

దిన వికల్పః

దినత్రయం వా ఏకం వా పంచ సప్త చ యేవ వా.

శిల్ప శాస్త్ర ప్రకారేణ నిర్మితం బింబమాహరేత్.

దశ దానాదిభిర్విప్రాన్ తృప్తాన్ కుర్యాత్ సు శోభనం.

అష్టబంధ ప్రకారేణ స్వ స్థానే స్థాపయేత్ క్రమాత్.

ఆగమోక్త ప్రకారేణ యథా విభవ విస్తరం.

ప్రతిష్ఠా మారుతేః కుర్యాత్ శాస్త్ర మార్గేణ దేశికః .

మత్సన్నిధౌ సమీపే చ మంటపే చ విశేషతః .

వాస్తు మధ్యే విశేషేణ గోపురద్వార ఏవ చ.

గ్రామే వా నగరే వాపి పత్తనే రాజధానికే.

మార్గే వా మార్గ వృక్షాదౌ మార్గ మంటప మధ్యమే.

భగవత్ప్రాజ్ముఖే చైవ ఆంజనేయం సంస్థాపయేత్.

వాయు పుత్రస్య పురతః సారంగంబలి పీఠకే.

ప్రతిష్ఠా కార్య క్రమాణి

పుణ్యాహవాచనం కుర్యాదనుజ్ఞాం దేశికోత్తమః.

మృత్సంగ్రహణ మారభ్య అంకురార్పణ మాచరేత్.

వాస్తు శాంతిం తతఃకృత్వా రక్షా బంధ పురస్సరం.

పంచ గవ్య ప్రోక్షణంచ పర్యగ్ని కరణమ్తథా.

ధాన్యాధి వాసనమ్చైవ జలాధివాసమేవ చ.

ఛాయా స్నపన పూర్వంచ నయనోన్మీలనం తథా.

శయనాధివాసమ్చైవ కూశ్మాండ గణహోమకం.

అష్టబంధన పూర్వంతు ప్రతిష్ఠాం కారయేత్తథా.

ఓం అపరాజిత పింగాక్ష నమస్తే దేవపూజిత.

భవతః ప్రోక్షణం కర్తుం అనుజ్ఞాం దేహి మే ప్రభో.

ఇతి ప్రార్థ్య.

పూర్వోక్తవత్ ద్వార తోరణ నిర్మాణం కుర్యాత్.

. ద్వారపూజా విధిరుచ్యతే. 1. పూర్వే అశ్వత్థ తోరణే ఓం ఋగ్రూపాయ నమః. రక్త ధ్వజయోః ఓం నలాయ నమః. ఓం నీలాయ నమః . కుంభయోఃఓం కుండోధరాయ నమః. ఓం బలవంతాయ నమః. ఇత్యభ్యర్చ్య.

2 దక్షిణే ఔదుంబర తోరణే ఓం యజుర్వేదాయ నమః. పీత ధ్వజయోః

ఓం కుముదాయ నమః. ఓం గవయే నమః. కుంభయోః ఓం బుద్ధిమంతాయ నమః .

ఓం నీతిమంతాయ నమః. ఇత్యభ్యర్చ్య.

3. పశ్చిమే న్యగ్రోధ తోరణే ఓం సామ వేదాయ నమః.కృష్ణ ధ్వజయోః .

ఓం శరభాయ నమః. ఓం తారాయ నమః. కుంభయోః ఓం ధైర్య వంతాయ నమః .

ఓం స్థైర్య వంతాయ నమః . ఇత్యభ్యర్చ్య.

4. ఉత్తరే ప్లక్ష తోరణే ఓం అథర్వ వేదాయ నమః. శ్వేత ధ్వజయోః

ఓం పవనాయ నమః. ఓం గవయే నమః. కుంభయోః ఓం శౌర్య వంతాయ నమః.

ఓం పరాక్రమవంతాయనమః.ఇత్యావాహ్య అర్ఘ్య గంధ పుష్ప ధూప దీపాదీన్ సమర్ప్య ..

కుంభ పూజన ఆవాహన విధిః

మహా కుంభస్య వేదికాసు ధాన్య పీఠం నిధాయ. తదుపరి సూత్ర వేష్ఠిత స లక్షణ ఘటాన్ సమ్స్థాప్య. గంధ జలేన సంపూర్య. శోషణాదీని కృత్వా.మధ్య కుంభాది ఘటేషు ఆధారాది పద్మాంతం అభ్యర్చ్య. ధూప దీపం సమర్ప్య .ఆవాహన పాత్రే ఓం నమోభగవతే హనుమతే పీతాంబర ధరాయ కర్ణకుండలాఽలంకృతాయ కిరీట తురసీ వనమాలా విభూషితాయ కనక యజ్ఞోప వీతాయ కటిసూత్ర విరాజితాయ శ్రీ రామచంద్రాఽభిలాషాయ లంకా పురీ దాహన కారణాయ దానవ కులగిరి వజ్ర చండాయ అక్షయ కుమార సమ్హారకాయ ఓం యం ఇం హ్రీం ఓం నమోభగవతే రామదూతాయ

హనుమతే హుం ఫట్;స్వాహా.అస్మిన్ ఆవాహనపాత్రే ఆగచ్ఛాఽఽగచ్ఛ ఇత్యావాహ్య. ఆవాహన పాత్రాత్ అస్మిన్ కుంభే ఆవాహయామి. ఇతి పుష్పాక్షత తోయాన్ సమర్ప్య ఆవాహనాది షణ్ముద్రాన్ ప్రదర్శ్య. ఓం హాం ఇతి షడంగన్యాసం కృత్వా. అర్ఘ్యాదిభిః సంపూజ్య. ఉప కుంభాదిషు ఓం లం ఇంద్రయ నమః ఇత్యారభ్య ఈశానాయ నమః. కరకే ఓం భీమ సేనాయ నమః.ఇత్యభ్యర్చ్య.అర్ఘ్యాదిభి స్సంపూజయేత్.

హవన విధిరుచ్యతే

విధివత్ అగ్నిం ప్రతిష్ఠాప్య. తదగ్నౌ పూర్వవత్ ఆధారాది పద్మాంతం హుత్వా.

తన్మధ్యే హృదబ్జాత్ పూర్వ ఆవాహిత మూలమంత్రేణ ఆవాహ్య. అర్ఘ్యాది

నైవేద్యాంతం సకృత్సకృత్ ఆజ్యేన హుత్వా. పునః సమిదాజ్య చరుభిః

అష్టోత్తర శతం వా అష్టా విమ్శతిర్వా అష్టాహుతిర్వా వక్ష్యమాణ మంత్రేణ హుత్వా.

ఓం ఆంజనేయాయ విద్మహే వాయు పుత్రాయ ధీమహి.

తన్నోహనుమత్ ప్రచోదయాత్.ఇతి ఓం హరి మర్కట మర్కటాయ స్వాహా. ఇతి

ఓం మర్కటేశ మహోత్సాహో సర్వ క్షుద్రనిబర్హణ. శత్రూన్; సమ్హర మాం రక్ష శ్రియం

దాపయ దేహి మే స్వాహా. ఇతి మంత్రేణ హుత్వా.పురుషసూక్తేన చరుణా షోడశాహుతీర్హుత్వా. స్విష్ట కృద్ధవనంచ కృత్వా. శాంతిమంత్రచతుష్టయేన పంచోపనిషన్మంత్రేణ చ హుత్వా. పూర్ణాహుతిం కృత్వా.సంపాతాజ్యేన మహాకుంభే న్యస్య. నీరాజ్య.

తత్వన్యాస హోమవిషయే విశేషః

అద్య పూర్వోక్త ఏవంగుణ విశేషణ విశిష్టాయాం అస్యాం శ్రీ హనుమత్ప్రతిష్ఠా కాలే బింబస్య అప్రాకృతత్వ సిధ్యర్థం తత్వన్యాస హోమం కరిష్యే తదనంతరం అంగ మంత్రేణ హవనంచ కరిష్యే. ఇతి సంకల్ప్య.అంగ మంత్ర హోమవిధిః. ఏతన్మంత్రేణ హోమకాలే స్వాహా ఇతి న్యసన కాలే నమః ఇత్యుక్త్వా. సంపాతాజ్యేన తత్తత్స్థానే స్పర్శయిత్వా.

ఓం హనుమతే నమః. పాదౌ పూజయామి.

ఓం సుగ్రీవ సచివాయ నమః.గుల్ఫౌ పూజయామి.

ఓం అంగద ప్రియాయ నమః.ఊరుం పూజయామి

ఓం అక్షోఘ్నాయ నమః కటిం .పూజయామి

ఓం లంకా దాహనాయ నమః వాలంపూజయామి.

ఓం రామ మణిదాననాయ నమః.నాభిం పూజయామి.

ఓం సాగరోల్లంఘనాయ నమః. మధ్యమం పూజయామి

ఓం లంకా మర్దనాయ నమః. కేశావరిం పూజయామి.

ఓం సంజీవన నఖాహత్రే నమః. స్థనౌ పూజయామి

ఓం సౌమిత్రీ ప్రాణధాయ నమః .వక్షం పూజయామి .

ఓం కుంఠిత దశ కంఠనాయ నమః.కంఠం పూజయామి.

ఓం రామాభిషేక కారిణే నమః. హస్తౌ పూజయామి

ఓం మంత్రరచిత రామాయణాయ నమః. వక్త్రం పూజయామి.

ఓం ప్రసన్నవదనాయ నమః. వదనం పూజయామి.

ఓం పింగనేత్రాయ నమః.నేత్రౌ పూజయామి.

ఓం శ్రుతిపారగాయ నమః. శ్రోత్రే పూజయామి.

ఓం ఊర్ధ్వపుండ్రధారిణే నమః .కపోలం పూజయామి.

ఓం మణికంఠమాలినే నమః. శిరః పూజయామి.

ఓం సర్వాభీష్ట వరప్రదాయ నమః. సర్వాంగం పూజయామి..

ఇతి మంత్రేణ స్వాహాకారేన హుత్వా . సంపాతేన న్యస్య.

నవ కలశేన పంచ కలశేన వా అభిషిచ్య.పూర్ణాహుతిం చ కృత్వా.సుముహూర్తే హనుమంతం ప్రతిష్ఠాపయేత్. మహాకుంభాత్ మూలభేరే ఆవాహన విధిః

సుముహూర్తే మహాకుంభం ఉపకుంభేన సహ గర్భ గృహం ప్రవిశ్య.ధాన్య పీఠే వినివేశ్య.మూల బేరస్య పాదయోః యోగపీఠార్చనం కృత్వా. ఆవాహన పాత్రే మహాకుంభస్య తోయం గృహీత్వా.తురసీం నిక్షిప్య. తత్తీర్థే

ఓం కనకాచల సన్నిభం ద్విభుజ కృతాంజలిం ముక్తా ధామ విభూషితం

మేరుతటరం భావన మధ్యే స్థిత పారిజాత వృక్ష మూల బద్ధావాసం సీతారామ

కైంకర్యసేవా తత్కథా శ్రవణాఽఽనంద సమృద్ధ పుల్కస మేఘుమాన గాత్రం

హనూమంతం ధ్యాత్వా. ఓం వానర పుంగవాయ ఓం హనుమతే నమః ఆగచ్చఽఽగచ్చ ఇత్యావాహ్య .దేవస్య మూర్ధ్ని సత్తోయం తురస్యా సహ సమర్ప్య . ఆవాహనాది షణ్ముద్రాం ప్రదర్శ్య. మహాకుంభస్య యచ్ఛక్తిమ్మూలభేరే విచింత్య.

పారిజాత తరోర్మూలం వాసినం వనవాసినం.

పశ్చిమాభిముఖం బాలం హనూమంతం ఉపాస్మహే.

ఇతి ధ్యాత్వా. ఓం హాం ఇత్యాది షడంగన్యాసం కృత్వా.

హనూమన్ అంజనీ సూనో రామపాదబ్జ షట్పద.

వాయుపుత్ర నమతేస్తు సాన్నిధ్యం కురు సర్వదా. ఇతి

స్వామిన్ సర్వ జగన్నాథ యావచ్చంద్ర దివాకరౌ.

తావత్వం భక్తిభావేన బింబేస్మిన్సన్నిధిం కురు. .ఇతి చ సాన్నిధ్యం ప్రార్థ్య. ప్రాణప్రతిష్ఠాం కృత్వా.

ఓం ఇతి బ్రహ్మరంధ్రం పిధాయ.అర్ఘ్యాదిభిస్సంపూజ్య నానావిధ భక్ష్య భోజ్యాని నైవేద్య.ఉప కుంభాది దేవతానాం పాదాగ్రే వినివేశయేత్.

ఇతి హనుమత్ప్రతిష్ఠా విధిః .

శ్రీ మతే రామానుజాయ నమః

భక్తబింబ ప్రతిష్ఠావిషయే సంగ్రహ విధిః.

భక్తానాం స్థాపనం కుర్యాత్ చతుర్థాఽఽవరణాదిషు.

సిహ్మా దిజ్మార్తి రహితం మందిరం పరికల్పయేత్.

స్వస్వ వర్ణాశ్రమాచారాన్ సదృశాకృతి చేష్ఠితాన్.

ప్రకల్ప్య భక్త బింబాదీనాం మందిరే మానుషేపదే.

సమ్స్థాప్య పద్మనాభస్య చరణాంబుజ పీఠతః.

సంప్రార్థ్య దివ్యజీవం తం కుంభ మధ్యే విచింతయేత్.

నోపకుంభాష్ఠకం నైవ శైయ్యాయాం అధివాసనం.

సర్వం అన్యద్యథా పూర్వం ప్రోక్షణాంతం సమాచరేత్.

తత్తచ్ఛిష్యాన్ పాదుకాయాం చింతయేదబ్ధి సంభవే.

ఇత్యుక్తవత్ భక్తబింబస్య విగ్రహం ఆలయం చ యథావిధిః కల్పయిత్వా.వక్ష్యమాణ క్రమేణ భక్త బింబ ప్రతిష్ఠాంకారయేత్.

1 స్వయం వ్యక్త దివ్య ఆర్ష అర్చాభగవతః చరణాద్వా,

2పరమధామ, క్షీరార్ణవేమధ్యస్థిత నారాయణస్య చరణాద్వా,

3సూర్యమండల మధ్యస్థిత భగవత్పాదాంబుజాద్వా మధ్య కుంభే ఆవాహ్య.

ఆవాహన మంత్రః.

ఓం మం నమఃపరాయ ఓం పరమ హంసాయ ఓం దివ్య జీవాయ నమః. ఆగ్చ్ఛాగచ్ఛేతి ఆవాహ్య. తద్విషయే.

ఓం మం హంసః శ్రీ శఠగోపాయ నమః.

ఓం మం హంసః శ్రీ మధురకవయే నమః.

ఓం మం హంసః శ్రీ భూతనాథాయ నమః.

ఓం మం హంసఃశ్రీసరోయోగినే నమః.

ఓం మం హంసఃశ్రీవేతార్యోగినే నమః.

ఓం మం హంసఃశ్రీ భట్టనాథాయ నమః.

ఓం మం హంసఃశ్రీమహీసారాయ నమః.

ఓం మం హంసఃశ్రీ కులశేఖరాయ నమః.

ఓం మం హంసఃశ్రీయోగివాహనాయ నమః.

ఓం మం హంసఃశ్రీ భక్తాంఘ్రిరేణవే నమః.

ఓం మం హంసఃశ్రీ పరకాలాయ నమః.

ఓం మం హంసఃశ్రీ యతిరాజాయ నమః.

ఓం మం హంసఃశ్రీ వరవరమునయే నమః.

ఓం మం హంసఃశ్రీ వేదాంత గురవే నమః.

ఇత్యాదిభిః ఆవాహ్య. శేష ప్రతిష్ఠాపన కార్యాణి పూర్వోక్తవత్ నిర్వర్త్య. ప్రాణప్రతిష్ఠా సమయే హే హంస హే జీవ భగవచ్చరణాంబుజాత్ ఆగచ్ఛ ఇతి సప్త వారముక్త్వా. ఆవాహన పాత్రమాగతం దివ్యశక్తిం దివ్య బింబే ధ్యాయామి.ఆవాహనాది షణ్ముద్రా ప్రదర్శన నైవేద్య నీరాజనాంతం కృత్వా.

పరాంకుశ గాయత్రి.

ఓం పరాంకుశాయ విద్మహే శఠకోపాయ ధీమహి.

తన్నో మారః ప్రచోదయాత్.

ఓం శ్రీం శం శఠకోపాయ నమః.

కలియన్ గాయత్రి.

ఓం పరకాలాయ విద్మహే పరభక్తాయ ధీమహి.

తన్నో నీలః ప్రచోదయాత్.

ఓం హ్రీం పం పరకాలాయ నమః

శ్రీ రామానుజ గాయత్రి.

ఓం రామానుజాయ విద్మహే యతిరాజాయ ధీమహి.

తన్నో శేషః ప్రచోదయాత్.ఓం శ్రీం రం రామానుజాయ నమః

వర వర ముని గాయత్రి.

ఓం శేషాంశకాయ విద్మహే వర రమ్యాయ ధీమహి. తన్నో సౌమ్యః ప్రచోదయాత్. ఓం వం వరవర మునయే నమః

****

శ్రీ మతే రామానుజాయ నమః

జీర్ణోద్ధారకాలే శక్త్యాకర్షణవిధిః-

ఆచార్యః నిత్యారాధనానంతరం సర్వాలంకార సంయుక్తఃస పవిత్రకరః కుంభాభ్యాం వేద వాద్యఘోషైః సహ గర్భగేహం ప్రవిశ్య.భగవతః పురతః ధాన్యపీఠే స కరకం కుంభం బాజనాని చ నిక్షిప్య. సాంజలి హస్తుః అస్య దేవదేవస్య.....సన్నిధౌ రాజరాష్ట్రాభివృద్ధ్యర్థం కర్మార్చాయాః చలిత యోగపీఠస్య పునః సంధానార్థం శక్త్యాకర్షణం కరిష్యే. ఇతి సంకల్ప్య. సభ్యనుజ్ఞాం కృత్వా. కూర్మాసనే ఉపవిశ్య. ప్రాణాయామాది భూతశుద్ధి పూర్వకం మానసారాధనాంతం కృత్వా. పుణ్యాహవాచన విష్వక్సేన పూజాం చ కృత్వా. తజ్జలేన సర్వత్ర ప్రోక్ష్య. భగవంతం సమస్త ఉపచారపూర్వకం సంపూజ్య. పాయసాన్నం నివేద్య. నీరాజ్య. పుష్పాంజలిపూర్వకం భగవంతం ప్రార్థ్య.

''పూజా(ఆజ్ఞా) బింబమిదం విష్ణోః స్థాపితం పూర్వసూరిభిః. పూజ్యమానాఽఙ్గవైకల్య దూషణంచేహ వర్తతే.అస్య బింబస్యచోద్ధారం కర్తుమిచ్ఛతి సాంప్రతి. దేవదేవ దయాసింధో దేహినాం ముక్తి దాయకం. ఉద్ధారణార్థం జీర్ణాణాం అనుజ్ఞాం దేహి మే ప్రభో.ఇతి భగవంతం ప్రార్థ్య.పుష్పాంజలిం సమర్ప్య. ప్రణమ్య. తిరస్కరిణ్యా సంఛాద్య.కుంభాదీనాం శోషణాదీని కృత్వా.సురభిముద్రయా అమృతీ కృత్య.కుంభమధ్యే ఆధారాది నారదాంతం అభ్యర్చ్య.

స్వగురుం మనసాధ్యాత్వా. కరకే ఆధారాది పద్మాంతమభ్యర్చ్య.ఉపకుంభాదిషు ఇంద్రాదీనావాహ్య సంపూజ్య. శ్రీ భూదేవ్యాః సహ ఏకపీఠే విరాజమాన సన్నిధౌ భగవదావాహనాత్ పూర్వం కరధృత ఆవాహన పాత్రే ఓం శ్రీం శ్రియై నమః, ఓం హ్రీం భూమ్యై నమః ఇతి శ్రీభూదేవీం భగవతః శ్రీవత్సే నియోజ్య. శక్త్యాకర్షణకాలే భగవద్బింబం పంచభూతమయం ధ్యాత్వా. వక్ష్యమాణేన విధినా తత్వ సమ్హార న్యాసం కుర్యాత్. ఓం ఐం నమః పరాయ చతురశ్రాయ పీత వర్ణాయ ఘ్రాణోపస్థేంద్రియ యుతాయ శబ్ద స్పర్శ రూప రస గంధ గుణ యుతాయ పృథ్వీ తత్వాత్మనే నమః. ఇతి పాదాది జాన్వంతం సమ్హరామి.ఓం ఘుం నమఃపరాయ స్ఫటికవర్ణాయ అర్ధ చంద్రాకారాయ రసనా పాయ్వింద్రియ యుతాయ శబ్దస్పర్శ రూప రస గుణ యుతాయ అప్ తత్వాత్మనే నమః. ఇతి జాన్వాది గుహ్యంతం సమ్హరామి. ఓం గం నమః పరాయ రక్త వర్ణాయ త్రికోణాయ దృష్టిచరణేంద్రియ యుతాయ శబ్ద స్పర్శ రూప గుణ యుతాయ అగ్ని తత్వాత్మనే నమః. ఇతి గుహ్యాది నాభ్యంతం సమ్హరామి.ఓం ఖం నమః పరాయ ధూమ్ర వర్ణాయ వృత్తాయ త్వక్కరేంద్రియ యుతాయ శబ్దస్పర్శ గుణ యుతాయ వాయుతత్వాత్మనే నమః. ఇతి నాభ్యాది నాసాంతం సమ్హరామి.ఓం కం నమః పరాయ జలదవర్ణాయ నిరాకారాయ వాక్ శ్రోత్రేంద్రియయుతాయ శబ్ద గుణ యుతాయ ఆకాశ తత్వాత్మనే నమః. ఇతి నాసాది మూర్ధాంతం సమ్హరామి.ఓం పం నమఃపరాయ సితాఽసిత వర్ణాయ మనస్తత్వాత్మనే నమః. హృది.ఓం ఘం నమః పరాయ పాటల వర్ణాయ అహ్ఙ్కా రాత్మనే నమః హృది.ఓం టం నమః పరాయ స్ఫటికాభాసాయ బుద్ధి తత్వాత్మనే నమః హృది.ఓం భం నమః పరాయ సిత వర్ణాయ ప్రకృత్యాత్మనే నమః హృది.ఓం మం నమః పరాయ స్ఫటికాభాసాయ జీవ తత్వాత్మనే నమః. హృది.ఇతి బింబస్య సమ్హార న్యాసం కుర్యాత్.ఏవం భగవచ్ఛరీరవ్యాపిణం మంత్రశరీరం శక్తిం భగవంతం అతిసూక్ష్మేణ బింబస్య నాభికందే ధ్యాత్వా. ఓం నమో భగవతే వాసుదేవాయ ఆగచ్ఛ ఇతి వారచతుష్టయం ఉక్త్వా,

ఆవాహ్య. నాభికందాత్ సుషుంణయా బ్రహ్మరంధ్రమార్గేణ కరస్థ ఆవాహన పాత్ర పద్మమాగతం ధ్యాత్వా. పుష్పాంజలిపూర్వకం పరమాత్మానం కుంభమధ్యే యోగపీఠే విచింత్య. పరవాసుదేవం సుఖాసీనం ధ్యాత్వా. కరకే సుదర్శనమావాహ్య. కుంభస్థం భగవంతం అర్ఘ్య దిభిరభ్యర్చ్య. క్షీరగురాన్నం నివేద్య. నీరాజ్య. మూలబింబం నవేన వాససా ఆచ్ఛాద్య. బింబసంధానం కుర్యాత్.

ఇతి శక్త్యాకర్షణ విధిః సంగ్రహః.

****

అనుబంధం-1 ఈశ్వరే

సర్వత్రాంగ సమాధానే పునస్సృష్టౌ తు వా ద్విజాః.
జీర్ణే బింబగతాం శక్తిం కుంభేత్వావాహ్య దేశికః.
కుర్వన్నభ్యర్చనం తత్ర బింబసంధానమాచరేత్.
మాసాదర్వాక్ సమాధానే కుంభే శక్తిం సమర్చయేత్.
తదూర్ధ్వే ద్వాదశాబ్దాంతం సమాదాన విరంబనే.
కృత్వా బాలగృహం తత్ర బాలబింబం యథా విధి.
సంస్థాప్య తత్ర తచ్ఛక్తిం సమావాహ్య సమర్చయేత్.
యథాపూర్వం ప్రతిష్ఠాప్య స్థాపయేత్ పురుషోత్తమం.

అనుబంధం-2

జీర్ణోద్ధరవిధిః ప్రోక్తః సర్వేషాం మునిపుంగవాః.
తత్తత్సాన్నిధ్యానుగుణం ప్రతిష్ఠాదికమాచరేత్.
ప్రాయశ్చిత్తం సమభ్యూహ్య సాధకస్తు సమాచరేత్.
బింబాదీనాం చ ధామాదేరంగభంగాదికే సతి.
ఆచార్యస్త్వనుతాపార్తః స్వమంత్రమయుతం జపేత్.
తదారభ్య బ్రహ్మచర్య వ్రతస్థైః సాధకైస్సహ.
యావద్బింబసమాపత్తి జపేన్మంత్రమతంద్రితః.
చతుస్థానార్చనం కుర్యాత్ సర్వదోషప్రశాంతయే.
త్రిరాత్రం వా సప్త రాత్రం పాత్రేభ్యో దానమాచరేత్.
గో భూ హేమాదికానాం తు యథాశక్తి మునీశ్వరాః.
బ్రాహ్మణాన్ భోజయేన్నిత్యం శతంవాపి సహస్రకం.

యావత్బింబస్య సంధానం విశేషేణాఽర్చయేద్విభుం.

సంధానాంతే తు దేవస్య కృత్వా సంప్రోక్షణాదికం.

శాంతిహోమం తథా దానం బ్రాహ్మణానాం చ బోజనం.

కారయేద్యజమానస్తు ఆచార్యం దక్షిణాదిభిః.

తోషయేచ్ఛక్త్యనుగుణం తేన తృప్యతి కేశవః.(ఈ-19అ)

ప్రతిష్ఠాదిషు కాలేషు ద్రవ్యాదీనాం దానఫలాని-

యజ్ఞ వృక్షోద్భవైః శాంతిః సౌభాగ్యం కుసుమైర్భవేత్.

ధూపద్రవ్యైః సదా ఆరోగ్యం పుష్టిర్దధ్నా పయః శుచిః.

అన్నేన వివిధాన్ కామాన్ ఆజ్యేనఆయుష్మతీః ప్రజాః

శ్వేతపద్మైస్తు జుహుయాదిచ్ఛన్ బ్రహ్మశ్రియం నరః.

లక్ష్మీపుష్పైస్తు జుహుయాత్ లక్ష్మీకామోఽథవారుణైః.

పద్మబిల్వసమిద్భిః వా జ్ఞానకామస్తు సర్పిషా.

కన్యకామో హునేత్ లాజైఃగోకామో గోమయైః పునః.

ఆయుష్కామస్తు దూర్వాభిః భూమికామస్తు మృత్స్నయా.

యవైఃచ ఇంద్రియకామస్తు తిలైః సర్వజనప్రియః.

బృహ్మవర్చసకామస్తు బ్రహ్మవృక్షసముద్భవైః.

వేణుభిశ్చ యవైశ్చైవ నీవారైః శాలిభిః తథా.

సర్వే కామాః ప్రసిధ్యంతి హోతుర్బీజై యథోదితైః.

లాజహోమేన సిధ్యంతి సర్వే కామా న సంశయః.

అన్నేన అన్నాద్యకామస్తు పుత్రకామస్తు పాయసైః.

నింబపుష్పైః హిరణ్యార్థీ సర్వేసిధ్యంతి సర్పిషా.

ప్రతిష్ఠాది కర్తవ్య యజమానానాం భక్తానాం ఫలాని-

య ఇత్థం స్థాపనం కుర్యాత్ దేవదేవస్య శార్ఙ్గిణః.
తస్య దేవీ ప్రవక్ష్యామి భుక్తిముక్తి ఫలప్రదం.
యజమానో బ్రాహ్మణశ్చేత్ సర్వ విద్యాధిపో భవేత్.
క్షత్రియశ్చేత్ సార్వభౌమఃభవేద్ వైశ్యస్తు పద్మజే.
పశ్వారామ గృహక్షేత్ర ధన ధాన్య సమృద్ధిమాన్.
శూద్రశ్చేత్ యజమానస్తు మోదంతే ద్రవిణాదిభిః.
పుత్రార్థీ పుత్రమాప్నోతి విత్తార్థీ విత్తమాప్నుయాత్.
యద్యత్కామయతే కర్తా తత్సర్వం లభతే జవాత్.
ఆదేవాలయ భూభాగాత్ ధ్వజాంతాదపి మండపాత్.
సర్వోపకరణోపేతాత్ సర్వేష్వావరణేషు చ.
సమంతాత్ పరమాణూనాం సర్వేషాం యావతీ రమే.
సంఖ్యా సంజాయతే తాసు ఏకైకస్య వరాననే.
ప్రేరకా యజమానశ్చ కోటి కోటి శతం సమాః.
ఉషిత్వా విష్ణులోకే తు యాత్యంతే పరమం పదం.
అపుత్రాః పుత్రినః సంతు పుత్రినస్సంతు పౌత్రినః.
అధనాః స ధనాః సంతు జీవంతు శరదాం శతం.

ఇతి శ్రీ భగవత్ప్రతిష్ఠా విధిః సంగ్రహః

ప్రతిష్ఠా కార్యేషు ఉపయుక్త వేదమంత్రాః

ఓం చరణం పవిత్రం

విష్ణోరరాట-గంధద్వారాం-

ఆప ఉందంతు-

దేవస్యత్వా సవితుః

గ్రీష్మో హేమంత-

శన్నోదేవీ-

ధన్వనాగా-

భద్రంకర్ణేభిః

మూర్ధానం-

ఆపోహిష్ఠా-

ఇమంమే వరుణః-

ఇంద్రం నత్వా-

మృత్తికా సూక్తం-

శాకునసూక్తం(శుక్లయజుః)

ద్వారపాలీయం (సామం)

పతింవిశ్వస్య (ఋగ్వేదం)

ద్వాసుపర్ణా(సామం)

యోవిశ్వతశ్చక్షుః

అతోదేవా

త్రాతారమింద్రం

అయశ్చాగ్నేః

యదులూకో-

అసున్వంతం

ఆనోనుయుద్భిః

సంతోపయాంసి

తమీశానం

ఉత్తిష్ఠ బ్రహ్మణస్పతే

ప్రతిష్ఠాసీతి(సామం)

పంచసూక్త

అనుబంధం-3

శ్రీ గరుడ మంగరాష్టకం

(1)శ్రీమత్సుధావార్తి సురాధినాథః పాదారవిందార్చన తత్పదశ్రీః.

స వైనతేయో విహగాధిపోఽసౌ ఖగేశ్వరోన శ్శుభమాతనోతు.

(2) సుదీర్ఘ నాసాపుటచారు వక్త్రఃప్రసన్న నేత్రాంబుజ కాంతిరమ్యః.

అనంత సాధారణ విక్రమాద్యః ఖగేశ్వరో నశ్శుభమాతనోతు.

(3)సువర్ణ వర్ణో భుజగోపవీతి నాగాంతకో విష్ణు రథస్సువర్ణః.

ప్రహ్లాదవద్భాగవతాఽగ్రగణ్యఃఖగేశ్వరోనశ్శుభమాతనోతు.

(4)బ్రహ్మేంద్రముఖ్యాఽమరసిద్ధ సాధ్యఃగంధర్వ విద్యాధరమాననీయః.

సుధాసముద్ధారణ కార్య కర్తా ఖగేశ్వరోనశ్శుభమాతనోతు.

(5)విజ్ఞాన సంపన్నమతిప్రసన్నః లక్ష్మీకటాక్షాంచిత పుణ్యమూర్తిః.

హరిప్రియో వైష్ణవ ధర్మవేతి ఖగేశ్వరోనశ్శుభమాతనోతు.

(6)తారోక్ష్య గుణాడ్యోఽతిబలః కృపారుఃసత్యవ్రతః కామచరో మనోజ్ఞః.

శ్రుతి స్మృతిజ్ఞాన గురుః ప్రదాతా ఖగేశ్వరోనశ్శుభమాతనోతు.

(7)ధర్మఃప్రసంగ ప్రధితాత్మ శౌర్యః జగద్ధితానంద గుణాంబురాశిః.

స పక్ష విక్షేపిత దిక్తటాంతఃఖగేశ్వరోనశ్శుభమాతనోతు.

(8)దర్వీకరేంద్రాభరణాంచితాంగః మనోజ్ఞ సౌవర్ణ కిరీట ధారీ.

మహానుభావో భగవత్ప్రసన్నః ఖగేశ్వరోనశ్శుభమాతనోతు.

ఐరావతః పుండరీకః వామనః కుముదోంజనః.

పుష్ప(శుభ్ర)దంతఃసార్వభౌమఃసుప్రతీకశ్చ దిగ్గజాః.(ఇత్యమరః)

శ్రీ గజాష్టకమ్.

(1)శ్రీమత్సుధావారిధి జాయమాన హరిప్రియారాధన సక్త చిత్తః.

దేవైర్నుతో అబ్రముయా చ యుక్తఃఐరావతో మంగలమాతనోతు.

(2) ఉత్పుల్లపద్మైః కృతహార భూషితః ప్రమత్తమాతంగ గణైశ్చ సేవితః.

స్వకీయ భార్యాకపిలా సమేతః సపుండరీకఃశుభమాతనోతు.

(3) విష్ణోఃకృపావీక్షణ లక్ష వక్షస్థలాశ్రయ కల్పిత దామ భూషణః.

అనుక్షణం పింగరయా సమేతః స వామనో మంగలమాతనోతు.

(4)ప్రహర్షితో దేవగణైశ్చ సంస్తుతః మృదావలీ కల్పిత శౌర్య గాత్రః.

ప్రతాపశీలో కుముదోగజేంద్రః పృథ్వీయుతో మంగలమాతనోతు.

(5)స్వవర్ణ విత్రస్థ నివాంధకారో సువర్ణతామ్రాక్ష కలా సు నేత్రః.

స్వ తామ్రపర్ణీ ప్రియయా సమేతఃగజాననో మంగలమాతనోతు.

(6)సరోజ సంధారిత దివ్యసుందరః శ్రియా సమాలింగత శుద్ధ చిత్తః.

స్వశుభ్రదంతీశ్వర శుభ్రదంతీ గజేశ్వరో మంగలమాతనోతు.

(7) స సర్వభూమ్యా విధితః ప్రకారః లక్ష్మీ సు సంపూజన బద్ధదీక్షః.

సుశోభనాఖ్యా కరిణీ సమేతః సు సార్వభౌమః శుభమాతనోతు.

(8)విష్ణ్వాజ్ఞాకల్పిత సుప్రతీకో ఈశానదిగ్రక్షణ బద్ధ దీక్షః.

స్వచాంజనా పత్నియుతో గణాడ్యఃసమాధిపో మంగలమాతనోతు.

కరిణ్యో అభ్రముః కపిలా పింగలా అనుపమా క్రమాత్.

తామ్రపర్ణీ శుభ్రదంతీ చాంజనా చాంజనావధి. (ఇత్యమరః)

హనుమద్భుజంగ స్తోత్రం

ఓం ప్రపన్నాను రాగం ప్రభా కాంజనాంగం జగద్భీతి శౌర్యం తుషారాద్రి ధైర్యం.

తృణీ భూత హేతిం రణోద్యద్విభూతిం భజే వాయు పుత్రం పవిత్రాప్త మిత్రం. 1

భజే రామ రంభావనీ నిత్యవాసం భజే బాల భాను ప్రభాచారు భాసం.

భజే చంద్రికా కుంద మందార హాసం భజే సంతతం రామ భూపాలదాసం. 2

భజే లక్షమణ ప్రాణ రక్షాది దక్షం భజే తోషిదానేక గీర్వాణ పక్షం.

భజే ఘోర సంగ్రామ సీమాహ దాక్షం భజే రామనామాది సంప్రాప్త రక్షం.3

కరాలాట్ట హాసం క్షితిక్షిప్త పాదం..ఘన భ్రాంతభృంగం కటిస్తోరు జంఘుం.

వియద్వ్యాప్త కేశం భుజాశ్లేషితాశ్మం జయ శ్రీ సమేతం భజే రామదూతం.4

చలద్వాల ధూత భ్రమచ్చక్ర వారం. కటోరాట్ట హాస ప్రభిన్నాబ్జజాండం ..

మహా సిమ్హనాదాద్విశీర్ణ త్రిలోకం భజేచాంజనేయం ప్రభుం వజ్ర కాయం.5

రణే భీషణే మేఘ నాథే స నాథే సరోషం సమారోప్య శిలావృష్టి ముగ్రాం.

ఖగాణాం గణానాం సురానాంచ మార్గే నటంతం మహాంతం హనూమంతమీడే.6

ఘనద్రత్న జంబారి దంబోరిధారా .ఘనద్రత్న నిర్ధూత కాలోగ్ర దంతం .

పదాఘాత భీతాబ్ధి భూతాది వాసం రణక్షోణితాక్షం భజే పింగరాక్షం.7

మహాగ్రాహ పీడాం మహోత్పాద పీడాం.మహారోగపీడాం మహా తీవ్రపీడాం..

హరంత్యాశు తే పాద పద్మాను రక్తా నమస్తే కపిశ్రేష్ఠ రామ ప్రియాయ.8

సుదాసింధు ముల్లంఘ్య నాగ ప్రదీప్తాః.సుదాచౌషధీస్తా ప్రగుప్త ప్రభావాః.

క్షణే ద్రోణశైలస్య పృష్టే ప్రరూఢాః త్వయా వాయు సూనో ఽఖిలానీయ దగ్ధాః.9 (తద్గాః)

సముద్రం తరంగాది రౌద్రం వినిద్రం .విలంఘ్యోరు జంఘా స్తుతోమర్త్య సంఘైః.

నిరాతంగమావిశ్య లంకాం విశంకో భవానేవ సీతాది శోకాపహారీ.10

మహాయోగినా బ్రహ్మ రుద్రా దయో వా .న జానంతి తత్వం నిజం రాఘవస్య.

కథం జ్ఞాయతే మాదృశైర్నిత్యమేవ. ప్రసీద ప్రభో మారుతే నమస్తే.11

నమస్తే మహాసత్వ బాహాయ తుభ్యం.నమస్తే మహావజ్ర దేహాయ తుభ్యం.

నమస్తే పరా భూత సూర్యాయ తుభ్యం.నమస్తే కృతామర్త్య కార్యాయ తుభ్యం.12

నమస్తే సదా బ్రహ్మచర్యాయ తుభ్యం నమస్తే సదా వాయుపుత్రాయ తుభ్యం..

నమస్తే సదా పింగరాక్షాయ తుభ్యం నమస్తే సదా రామ భక్తాయ తుభ్యం ..13

హనూమద్భుజంగం ప్రయాతం ప్రభాతే ప్రదోషోపి వాచాఽర్ధరాత్రేపి మర్త్య.

పఠన్భక్తి యుక్తఃప్రముక్తాగజాలఃనమస్సర్వదా రామభక్తిం ప్రయాతి..

అసాధ్య సాధక స్వామిన్నఽసాధ్యం తవ కిం వద.

రామ దూత కృపాసింధో మత్కార్యం సాధయ ప్రభో..

****